

دفترچه سؤال?

زمان شروع آزمون: ۸/۱۵
زمان پایان آزمون: ۹/۱۵

عمومی دوازدهم ریاضی ۱۳۹۸ اردیبهشت ماه ۲۷

با روش دهدادی هدف‌گذاری کنید

معمولًا داش آموزان به طور میانگین در هر رده ترازی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.				نام درس
۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	فارسی
۳	۴	۵	۶	عربی، زبان قرآن
۳	۵	۶	۸	دین و اندیشه
۳	۵	۶	۷	(بان انگلیسی)
۳	۴	۵	۷	

تعداد سؤالات و زمان پاسخ‌گیری آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	شماره سؤال	وقت پشتهدادی
فارسی ۳	۲۰	۱ - ۲۰	۲ - ۵	۱۵
عربی (بان قرآن ۳)	۲۰	۲۱ - ۴۰	۶ - ۹	۱۵
دین و اندیشه ۳	۲۰	۴۱ - ۶۰	۱۰ - ۱۳	۱۵
(بان انگلیسی ۳)	۲۰	۶۱ - ۸۰	۱۴ - ۱۶	۱۵
مجموع دروس عمومی	۸۰	—	—	۶۰

طراحان

فارسی	افسانه احمدی- محسن اصغری- احسان بزرگر- مریم شمیرانی- کاظم کاظمی- حمید لنجانزاده اصفهانی- حسن وسکری
عربی (بان قرآن)	هیرش صمدی- خالد مشیرپناهی- رضا معصومی- فاطمه منصور خاکی
دین و اندیشه	محبوبه ابتسام- ابوالفضل احدراده- امین اسدیان پور- محمد رضایی بقا- عباس سیدشیستی- محمدرضا فرهنگیان- وحیده کاغذی- مرتضی
دانشگاهی	محسنی کبیر- هادی ناصری- فیروز نژادنیف- سیداحسان هندی
(بان انگلیسی)	فریبا توکلی- مهدیه حسامی- میرحسین زاهدی- علی شکوهی- علی عشوری- امیرحسین مراد

گزینشگران و براستاران

نام درس	مسئول	گزینشگر	گروه ویراستاری	گروه مستندسازی
فارسی	افسانه احمدی	افسانه احمدی	محسن اصغری	فریبا رئوفی
عربی (بان قرآن)	زهرا کرمی	زهرا کرمی	درویشعلی ابراهیمی- سیدمحمدعلی مرتضوی	لیلا ایزدی
دین و اندیشه	محمد رضایی بقا	محمد رضایی بقا	محمد آفصالح	محمد تبریزی کار
(بان انگلیسی)	سپیده عرب	سپیده عرب	حامد بابایی- فریبا توکلی	فاطمه فلاحت پیشه

گروه فن و تولید

سید محمدعلی مرتضوی	مدیر گروه
مصطفی شاعری	مسئول دفترچه
مدیر: فاطمه رسولی نسب، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی	مستندسازی و مطابقت با مصوبات
فاطمه علی باری	صفحه آوا
سوران نعیمی	نظرات چاپ

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب- بین صبا و فلسطین- پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

۱۵ دقیقه

مباحث کل نیمسال دوم
درس ۱۰ تا پایان درس ۱۸
صفحه ۸۲ تا صفحه ۱۶۳

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس فارسی، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:
از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟
عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟
هدف‌گذاری شما برای آزمون آمروز چیست؟

فارسی (۳)

هدف‌گذاری چند از ۱۰ آزمون قبل	چند از ۱۰ آزمون آمروز

۱- معنی کدام واژه‌ها درست است؟

(الف) (آخته: برکشیده)، (روایی: روایت شده)

(ب) (کلک: آتشدان)، (سجیه: خو)

(ج) (محظوظ: بهره یافتن)، (حمایل: محافظ)

(د) (گرمرو: کوشای)، (تطاول: تعدی)

(۱) الف، د

(۳) ج، الف

۲- معنای چند واژه نادرست است؟

(اندیشه: بدگمانی)، (ولیمه: مهمانی و عروسی)، (جبهه: پیشانی)، (زاد: توشه)، (کتابده: نوعی کمان)، (تپش: گرمی و حرارت)، (تفرید: کناره گرفتن از خلق و تنها شدن)، (ارتفاع: محصول زمین‌های زراعتی)

(۱) یک

(۳) سه

۳- در کدام گزینه معنای همه واژه‌ها درست است؟

(۱) (صحیفه: کتاب)، (تحریر: بیان)، (کربت: غم)

(۳) (حشم: خدمتکار)، (وادی: سرزمین)، (بحبوحه: میان)

۴- در همه گزینه‌ها بجز ... غلط املایی وجود دارد.

۱) چون صورت غصب شهریار بنشست و از آن‌چه بود آسوده‌تر گشت، کلمه‌ای که لایق سیر حمیده و خلق کریم او بود، بر زبان براند.

۲) خسرو از این سخن اعجاب تمام کرد و متعجب بماند که مگر از حول این واقعه و ترس این حادثه که او را افتاد، التماسی بدین خساست می‌کند.

۳) به حُسن التفات ملک ملحوظ و به انواع کرامات محظوظ گشت تا به حدتی که خرس را بر مقام او رشک بیفزود اما اظهار کردن صلاح ندانست.

۴) شیری آن‌جا پادشاهی دارد، چنین نگارستانی را شکارستان خویش کرده و ذدان آن نواحی را در دام طاعت خود آورده و اسباب عیش در آن آرام جای، ساخته می‌دارد.

۵- در کدام گزینه غلط املایی می‌یابید؟

(۱) در ثنایت معترف گردم به عجز خویشتن / اگر نه با طبع من اقبال تو یابد اضمام

(۲) ای که انگشت‌نمایی به کرم در همه شهر / و که در کار غریبان عجبت اهمالی است

(۳) وقت آن شیرین قلندر خوش که در اطوار سیر / ذکر تسبیح ملک در حلقة زنار داشت

(۴) اندر آن زندان ز ذوق بی قیاس / خوش شکفت از قرص جسم تو حواس

۶- در عبارت زیر به ترتیب چند «حرف ربط وابسته‌ساز» و چند «حرف ربط هم‌پایه‌ساز» مشهود است؟

«زد و ترفیع به اسم من درآمد. فوراً مسئله میهمانی و قرار با رفقا را با عیالم که به تازگی با هم عروسی کرده بودیم، در میان گذاشت. گفت: تو شیرینی عروسی هم به دوستان نداده‌ای و باید در این موقع درست جلوشان در آیی، ولی چیزی که هست چون ظرف و کارد و چنگال برای دوازده نفر بیشتر نداریم باید عده میهمان بیشتر از یارده نفر نباشد که با خودت بشود دوازده نفر.»

(۲) چهار- چهار

(۱) چهار- سه

(۴) پنج- چهار

(۳) سه- سه

۷- در همه گزینه‌ها به جز گزینه ... جمله‌ای با «نهاد + مفعول + مسد + فعل» وجود دارد.

(۱) آه اگر عشه‌گری‌های زلیخا سازد / غافل از حسرت یعقوب مه کنعان را

(۲) پندی که نیکو خواه من، می‌داد بد پنداشتم / تا لاجرم در عشق او نامی که دیدی ننگ شد

(۳) آن که هر دم در ره او می‌فکندم خویش را / راه می‌گردانم اکنون هر کجا می‌بینم

(۴) غنچه را پیره‌نی کز غم عشق آمده چاک / خار را سوزن تدبیر و رفو می‌بینم

۸- در ابیات زیر چند «آن» به مفهوم جمع دلالت می‌کند؟

(الف) اردشیر باپکان بنهاد بر سر تاج داد / بازوی مردی به دفع تاج داران برگشاد

(ب) موی او تاری و تیره چون روان اهرمن / روی او قابان درخشان همچو جان جبرئیل

(ج) پلنگان بنالند در کوهساران / هژیران بمیرند در نیستان‌ها

(۲) پنج

(۱) چهار

(۴) هفت

(۳) شش

۹- در همه گزینه‌ها به جز گزینه ... حذف فعل صورت گرفته است.

(۱) به جمال بی‌نظیرت، به شراب شیرگیرت / که به گرد عهد و توبه نروم دگر، نگردم

(۲) که من با تو خورم صد گونه سوگند / کنم با تو بدان سوگند، پیوند

(۳) هزار شکر که دیدم به کام خویشت باز / ز روی صدق و صفا گشته با دلم دمساز

(۴) ناصح می‌گفت که جز غم چه هنر دارد عشق / برو ای خواجه عاقل هنری بهتر از این

۱۰- در کدام گزینه آرایه‌ای نادرست ذکر شده است؟

(۱) کجروی در کیش ما کفر است «صائب» همچو تیر / از چه دائم در کشاکش چون کمان افتاده‌ایم (ایهام تناسب- تشییه)

(۲) با تهی چشمان چه سازد نعمت روی زمین / سیری از خرمن نباشد دیده غربال را (اسلوب معادله- استعاره)

(۳) دل چو روگرداند برگرداندن او مشکل است / روی دل تا برنگردیده است، برگردان مرا (تناقض- کنایه)

(۴) شمع در کوتیه‌ی خویش از آن دارد سعی / که به خاکستر پروانه رساند خود را (حسن تعلیل- تشخیص)

۱- کدام آرایه‌ها در بیت زیر یافت می‌شود؟

«جدا از ماه رویت عاشقان از چشم تر هر شب / فروریزند کوکب تا فروریزند کوکب‌ها»

(۱) تشییه - ایهام - استعاره - مراعات نظری
 (۲) حسن تعلیل - تشییه - تشخیص - اغراق

(۳) استعاره - تضاد - ایهام - تلمیح
 (۴) تشخیص - اغراق - تضاد - جناس

۲- آرایه‌های «مجاز، اغراق، تضاد، کنایه، تضمین» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(الف) چنان به عشق تو از حال خویش بی خبرم / که رو نتابم اگر تبغ می‌زنی به سرم

(ب) نه هر که چهره برافروخت دلبری داند / نه هر که آینه سازد سکندری داند

(ج) همت حافظ و انفاس سحرخیزان بود / که ز بند غم ایام نجاتم دادند

(د) شهریارا به‌جز این شاهد عشق شیراز / نیست در شهر نگاری که دل از ما ببرد

(ه) بگفت آن‌جا به صنعت در چه کوشند / بگفت اnde خرنده و جان فروشنند

(۱) ج، الف، هـ، ب، د
 (۲) الف، ب، هـ، ج، د
 (۳) ب، الف، ج، هـ، د
 (۴) د، ج، الف، هـ، ب

۳- ترتیب آرایه‌های «استعاره، کنایه، ایهام تناسب، مجاز، تشییه» با توجه به ابیات زیر، در کدام گزینه به درستی مشخص است؟

(الف) نگردد تلخ از شور قیامت خواب شیرینم / به زیر پرده غفلت ز بس مستور شد گوشم

(ب) لوح دلت از نقش جهان ساده نگردد / تا درسی از آن صفحه رخسار نخوانی

(ج) حق رزق تو بر سفره افلاک نوشته است / ای سست‌یقین این همه اندیشه نان چیست؟

(د) جست آب را سکندر و شد خضر کامیاب / روزی به قسمت است نه کوشش در این سرا

(ه) از آن ز کام جهان آستین‌فشنان گذرم / که پشت دست گزیدن ز من نمی‌آید

(۱) الف، ج، ب، هـ، د
 (۲) الف، ب، هـ، ج، د
 (۳) د، هـ، الف، ج، ب

۴- پدیدآورنده چند اثر به درستی مشخص نشده است؟

(قصه‌های دوشنیه: آلفونس دوده)، (در حیاط کوچک پاییز در زندان: اخوان ثالث)، (ارمیا: رضا امیرخانی)، (داستان کباب غاز: محمدعلی جمالزاده)، (سنبدانمه:

ظهیری سمرقندی)، (منطق الطیر: عطّار نیشابوری)، (سانتماریا: سید مهدی شجاعی)، (تیرانا: سیاوش کسرایی)

(۱) یک
 (۲) دو

(۳) سه
 (۴) چهار

۵- کدام گزینه با بیت «دیروز اگر سوخت ای دوست، غم برگ و بار من و تو / امروز می‌آید از باغ، بوی بهار من و تو» تقابل معنایی دارد؟

(۱) آتش موسوی به طور آمد / ظلمت شب برفت، نور آمد
 (۲) آن روزگار رفت که در دولت وصال / سر ز آفتاب و ماه همی بر فراشتم

(۳) طلسما لا شکست و دیو رفت و سحر شد باطل / کلید گنج إلـا الله را دندانه پیدا شد^۴ داشت هر سحر و فسونی فلک شعبده باز / همه از معجز لعل لب یار آخر شد

۱۶- با توجه به منظومة «این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد» مفهوم مقابل قسمت مشخص شده، در کدام گزینه آمده است؟

۱) مرا بسود و فروریخت هر چه دندان بود / نبود دندان لا بل چراغ تابان بود

۲) در آین غضب کوشید چندان آن گل خندان / که رسم خنده رفت از یاد، لعل نوش خندش را

۳) نه پشت پای بر اندیشه می‌توانم زد / نه این درخت غم از ریشه می‌توانم زد

۴) گریه‌ها رفت و خنده‌ها آمد / ای خوش‌گریه‌های خنده اثر

۱۷- مفهوم کدام گزینه با آیه «وَ مَا زَمِنْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَ لَكِنَّ اللَّهَ رَمَيْ» قربت مفهومی دارد؟

۱) تو تیری و ما همچو کمانیم هنوز / تیری چه عجب گر ز کمان بگزینی

۲) چون تیر مدارید ز ما چشم اقامت / کز قامت خم‌گشته در آغوش کمانیم

۳) گر بپرانیم تیر آن نه ز ماست / ما کمان و تیراندازش خداست

۴) با دلی چون تیر و پشتی چون کمان / بهر شه تیر و کمان آورده‌ام

۱۸- همه ایات به جز بیت گزینه ... با هم تناسب مفهومی دارند.

۱) گر صورت بی‌صورت معشوق ببینید / هم خواجه (صاحب‌خانه) و هم خانه و هم کعبه شمایید

۲) جهان به دیده ارباب معرفت هیچ است / چو حق ظهور کند باطلی نمی‌ماند

۳) ای آن که تو طالب خدایی به خود آ / از خود بطلب کر تو خدا نیست جدا

۴) عمرها در پی مقصود به جان گردیدیم / دوست در خانه و ما گرد جهان گردیدیم

۱۹- ایات کدام گزینه با یکدیگر قربت معنایی دارند؟

الف) دهان ببند و امین باش در سخن داری / که شه کلید خزینه بر امین کشدا

ب) در هر سخن از جان شما هست جوابی / هر چند دهان را به جوابی نگشایید

ج) تو دانی که چون دیو رفت از قفس / نیاید به لا حول کس باز پس

۵) جز سخن چیزی ندارم گر مرا چیزیستی / با چنان چیزی کجا دیوان و دفتر گوییم

ه) سخن گفته دگر باز نیاید به دهن / اول اندیشه کند مرد که عاقل باشد

Konkur.in

(۱) الف، ب

(۲) د، ب

(۳) ج، هـ

(۴) الف، د

۲۰- مفهوم قسمت مشخص شده در هر گزینه به جز گزینه ... درست است.

۱) چو خواهی که پیدا کنی گفت و گویی / بباید زدن سنگ را بر سبوی (آزمایش کردن)

۲) که هر چند فرزند، هست ارجمند / دل شاه از اندیشه یابد گزند (از بدگمانی آزرده شدن)

۳) اگر کوه آتش بود بسپرم / از این تنگ خوار است اگر بگذرم (پست و حنیرشدن)

۴) به پور حوان گفت شاه زمین / که رایت چه بیند کنون اندرین؟ (نظرخواهی کردن)

۱۵ دقیقه

مباحث کل نیمسال دوم

درس ۳ تا پایان درس ۴

صفحه ۲۹ تا صفحه ۵۶

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سوال‌های درس عربی، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:
از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟

عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟

هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز

عربی زبان قرآن (۳)

■ عین الأصح و الأدق في الجواب للترجمة (٢٦-٢١):

۲۱- «أذكروا الله ذكرًا كثيرًا وسبّحوه بكرةً وأصيلاً»

۱) خدا را به یاد آورید و صبح و شام بسیار او را تسبیح گویید!

۴) خدا را بسیار یاد کنید و صبح یا شام او را تسبیح گویید!

۲۲- «إِنَّ الْغَرَائِلَيَّ نُورَ الْإِسْلَامِ بعلمه تنويرَ مَن أَشْعَلَ الشَّمْعَةَ فِي الظُّلُماتِ!»

۱) غزالی اسلام را با دانایی خود نورانی کرد همچون شمعی که در تاریکی برافروخته شد!

۲) غزالی اسلام را با علم خودش نورانی کرد همچون کسی که در تاریکی‌ها شمع برافروخت!

۳) غزالی منور کرد اسلام را با علم خود همانند نورانی کردن کسی که شمع را در تاریکی‌ها برپمی افروزدا!

۴) غزالی اسلام را با علم خود نورانی کرده همانند شمعی که در تاریکی‌ها افروخته می‌شود!

۲۳- «نصحنا المديرة بأن نطالع الكتب مطالعة توثّر في نفسنا تأثيراً عميقاً!»

۱) خانم مدیر نصیحتمن کرد که کتاب‌هایی بخوانیم که بر ما تأثیر عمیقی می‌گذارند!

۲) نصیحت مدیر به ما این بود که کتاب‌ها را به‌گونه‌ای مطالعه کنیم که بر ما تأثیر بگذارند!

۳) مدیر ما را به مطالعه کتاب‌هایی که عمیقاً آن‌ها تأثیر می‌پذیریم، نصیحت کرد!

۴) مدیر نصیحتمن کرد که کتاب‌ها را به‌گونه‌ای مطالعه کنیم که عمیقاً بر خودمان تأثیر بگذارد!

۲۴- «ألم تعلم أنَّ الإجتهداد من أسباب النجاح للإنسان و لا يفوز إلَّا المُجتهدون مَنَا!»

۱) آیا نمی‌دانیم که تلاش از وسائل پیروزی است و از میان ما کسی به‌جز افراد تلاشگران موفق می‌شوند؟!

۲) آیا ندانسته‌ایم که کوشش از سبب‌های موفقیت برای انسان است و از ما تنها تلاشگران موفق می‌شوند؟!

۳) آیا ندانستیم که کوشش، سبب پیروزی انسان‌ها است و از ما پیروز نمی‌شوند، مگر کسانی که کوشش هستند؟!

۴) آیا علم نداریم بدانیکه تلاش از علت‌های موفقیت هر انسانی است و از ما فقط کوشش‌کنندگان موفق می‌شوند؟!

۲۵- عین الخطأ:

۱) یتعَلَّم العاقل ما يرشده في المعيشة تعَلَّماً: عاقل بدون شک چیزی که در زندگی راهنمایی اش می‌کند را یاد می‌گیرد!

۲) یا رجل، مدّ رجلک علی قدر کسانیک: ای مرد، پایت را به‌اندازه جامه‌ات دراز کن!

۳) نجحت جميع الطالبات في الإمتحان إلَّا محدَّثة: فقط محدَّثه در امتحان موفق نشد!

۴) لولا الطَّبَيِّبة لاشتَّ مرض جدَّتی: اگر پزشک نبود، بیماری مادربرزگم شدت می‌گرفتا!

٢٦- عنن الصحيح:

(۱) يَغْفِرُ اللَّهُ ذُنُوبَ مَنْ يَسْتَغْفِرُونَهُ إِسْتَغْفَارُ التَّائِبِينَ! خداوند گناهان کسانی را می آمرزد که توبه کنان از او طلب آمرزش می کنند!

(۲) هؤلَاءِ نسَاءُ مُؤْمِنَاتٍ يَسْتَمِعْنَ إِلَى الْقُرْآنِ إِسْتِمَاعًا خاشِعًا: اینان زنان مؤمنی هستند که همچون فروتنان به قرآن گوش می دهند!

(۳) يَهِيَّئُ الْمُوَاطِنُونَ الْمُثَالِيُّونَ بِنَظَافَةِ مَدِينَتِهِمْ اهْتَمَامًا بالغاً: شهروندان نمونه بدون تردید به نظافت شهر خود اهتمام می ورزند!

(۴) يَصُرُّ اللَّهُ الْمُسْلِمِينَ نَصْرًا إِنْ اتَّحَدوْ جَمِيعًا فِي سَبِيلِهِ: مسلمانان خداوند مسلمانان را یاری می کند، چنانچه همگی در راهش متحدوند!

٢٧- عنن الخطأ في المفهوم:

«عِينٌ سَهْرٌ فِي سَبِيلِ اللهِ لَا تَبْكِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

(۱) گریان نشود آن چشم کز عشق تو برخیزد / نایود نشد آن کس کز عشق تو جان گیرد

(۲) بقدر الکدِ تكتسب المعالى / و من طلب الغلى سهر الليلى

(۳) چندان دعا کن در نهان چندان بنال اندر جهان / کز گنبد هفت آسمان در گوش تو آید صدا

(۴) بانگ شعیب و نالهاش وان اشک همچون زالهاش / چون شد ز حد از آسمان، آمد سحرگاهش ندا

٢٨- «فَاصْبِرُوا صَبْرًا جَيِّلًا» عِينَ البعيد عن المفهوم:

(۱) گویند سنگ لعل شود در مقام صبرا!

(۲) آن میوه که از صبر برآمد شکری بود!

(۳) به صبر از بند گردد مرد رسته / که صبر آمد کلید بند بسته

(۴) صبرم از دوست مفرمای که هرگز باهم / اتفاقی نیوَد عشق و شکیبای را

٢٩- عِينَ الخطأ في المرادف و المتضاد:

(۱) السُّور = الجدار

(۲) ضاق = أَسْعَ

(۳) سَهْرٌ ≠ نَامٌ

٣٠- عِينَ الخطأ حسب الحقيقة و الواقع:

(۱) كلّ شيءٍ ينقص بالإإنفاق إلّا العلم!

(۲) يَغْفِرُ اللَّهُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا حَتَّى الشَّرَكَ!

(۳) على المدير أن يعطي المسؤولية لمن هو جدير لها!

۳۱- أيَّ کلمة لا تتناسبُ التوضيحات:

(٢) الحيوانُ الَّذِي لِيْسَ لَهَا أَحْبَالٌ صَوْتِيَّةٌ: الرَّافِة

(١) ورقةٌ رمزُ السَّلَامِ: الرِّبيْتون

(٤) الْعَالَمُ الَّذِي لَهُ أَفْكَارٌ عَمِيقَةٌ وَ حَدِيثَةٌ: الْوَاقِع

(٣) شَخْصٌ يَكْتُبُ مَقَالَاتٍ فِي الصَّحَّفِ: الصَّحْفِيُّ

■ اقرأ النص التالي بدقة ثم أجب عن الأسئلة (٣٢ - ٣٦) بما يناسب النص:

البَيْغَاءُ طَائِرٌ أَلِيفٌ (خانگی) و مُحَبِّبٌ لَدَیِّ کثیر من الناس، و هو رابعُ الحيواناتِ الْأَلْيَفَةِ إنتشاراً في العالم بعد الكلابِ و القططِ و الأسماکِ، و هو طائرٌ معروفٌ

بأنواره المتعددةِ، و ما يميّزه هو أنه يُعدُّ أذكى الطيورِ الموجودة على سطحِ الكرةِ الأرضيةِ، و ذلك بسببِ قدرةِ بعضِ أنواعِه على تقليدِ أصواتِ البشرِ و ضحاكتهم.

للبَيْغَاءِ أنواعٌ كثيرةٌ قد تصلُ إلى ما يقاربُ ٣٥٠ نوعاً، و بعضُ هذه الأنواع مهدد بالإنقراضِ.

قد يصلُ عمرُ البَيْغَاءِ إلى ثمانينَ عاماً، و يتغذى على المُكسراتِ؛ مثل: الجوز، و البذور، و خاصةً بذور عباد الشمسِ (آفتابگردان)، و بعضُ أنواعِ الحشراتِ و

الفاكهة، و يعيشُ البَيْغَاءُ بينَ أعلىِ الأشجارِ في الغاباتِ. يستطيعُ البَيْغَاءُ تحملُ درجاتِ الحرارةِ المختلفةِ، لذلك يمكنُ تربيته بسهولةٍ في المنزلِ، و هو معروفٌ بعمرهِ

الطوبلِ و حبهِ الاغتسالِ بالماءِ، يعيشُ البَيْغَاءُ في مجموعاتٍ إجتماعية، و هو طيرٌ إجتماعيٌّ يَتَّفَاعِلُ بشكلٍ جيدٍ مع بيئته. هو قادرٌ على الغناءِ، و يحتاجُ بشكلٍ دائمٍ إلى

اللَّعِبِ و الإهتمامِ الشَّدِيدِ!

۳۲- عنِ الخطأ حسب النص:

(٢) قد إفترض العديدُ من أنواعِ البَيْغَاءِ!

(١) ذَكَاءُ البَيْغَاءِ شدِيدٌ، و هو قادرٌ على تقليدِ كلامِ البشرِ!

(٤) البَيْغَاءُ تأكلُ الفواكهِ المختلفةَ!

(٣) بذورُ عباد الشمسِ أحبُ الغذاءُ للبَيْغَاءِ!

۳۳- على أساس النص:

(٢) البَيْغَاءُ يختارُ أعلىِ الأماكنِ للحياةِ!

(١) البَيْغَاءُ مخلوقاتٌ تَضَحِّكُ على مواضعِ مُضحكَةِ!

(٤) البَيْغَاءُ تحتاجُ إلى الكثيرِ من الإهتمامِ!

(٣) يُحبُّ البَيْغَاءُ غسلُ لُبْيَهِ في الماءِ!

(٣٤) إِمَلاً الفراغِينِ: «البَيْغَاءُ بعدَ الحيواناتِ ... الآخرَ هو الحيوانُ الْأَلِيفُ الْأَكْثَرُ انتشاراً، و حياته أَقْلَ من ...!»

(٢) الأربعَةُ - ثمانينَ عاماً

(١) الثلاثةُ - قرنٌ

(٤) الثلاثةُ - ثلاثينَ عاماً

(٣) الأربعَةُ - قرنٌ

۳۵- أيُّ موضعٍ لم يأتِ في النص؟

(٢) ليست تربيةُ البَيْغَاءِ صَعِبةٌ في البيتِ!

(١) يتغذى البَيْغَاءُ على المُكسراتِ و أنواعِ الحشراتِ!

(٤) البَيْغَاءُ يمكنُ أن يقاومُ أمام درجاتِ الحرارةِ المختلفةِ!

(٣) يعيشُ أكثرُ البَيْغَاءِ سنَا في الغاباتِ الكبيرةِ!

٣٦- عن الخطأ في المحل الإعرابي و التحليل الصرفى:

- (١) «طائر»: اسم الفاعل - نكرة / خبر
 (٢) «عمر»: اسم - مفرد مذكر / فاعل
 (٣) «أعلى»: اسم التفضيل - جمع مكسر / مضارف إليه
 (٤) «يتنازع»: مضارع - مصدره «مُفَاعِلَة» / فعل و مع فاعله جملة فعلية

٣٧- عين المستثنى منه ليس في محل الفاعل:

- (١) ستر كلّ رجل حبّه لأهل البيت إلّا الفرزدق!
 (٢) أدينا الواجبات إلّا الواجب لدرس الفيزياء!
 (٣) «فسجد الملائكة كلّهم أجمعون إلّا إيليس استكبر...»

٣٨- عين المستثنى محصوراً:

- (١) ليس هدفنا من الإنفاق في الحياة شيئاً إلّا كسب التواب!
 (٢) لم ينصر في أداء التكاليف أحد إلّا صديقى المريض!
 (٣) لا يقول المؤمنون المخلصون في حياتهم إلّا الصدق!

٣٩- عين الصحيح للغرايين:

سایت کنکور

Konkur.in

«صباح اليوم أنا و صديقاتي شاهدنا فلماً ... به ... بالغاً!»

- (١) تأثراً- تأثراً
 (٢) تأثراً- تأثراً
 (٣) آخرنا- تأثيراً
 (٤) تأثيرنا- تأثيراً

٤٠- عين المصدر يبين كيفية وقوع الفعل:

- (١) لي صديق يساعدني في دروسي مساعدةً و أنا أحبه كثيراً!
 (٢) هذا المقاتل هاجم الأعداء مهاجمةً و قاتلهم قتالاً!
 (٣) أنسد هذا الشاعر أشعاراً جميلةً حول قضية الأم!
 (٤) يحاسب الله أعمالنا في يوم القيمة محاسبة العادلين!

۱۵ دقیقه

دانش آموzan اقليت های مذهبی، شما می توانيد سوال های معارف مربوط به خود را از مسئولین حوزه دریافت کنید.

دين و زندگي (۳)

مباحث کل نیمسال دوم

درس ۷ تا پایان درس
۱۴۵ تا صفحه ۸۰

هدف گذاري قبل از شروع هر درس در دفترچه سوال

لطفاً قبل از شروع پاسخ گوibi به سوال های درس دين و زندگi، هدف گذاري چند از ۱۰ خود را بنويسيد:

از هر ۱۰ سوال به چند سوال می توانيد پاسخ صحیح بدھید؟

عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟

هدف گذاري شما برای آزمون آمروز چیست؟

هدف گذاري چند از ۱۰ برای آزمون آمروز

چند از ۱۰ آزمون قبل

۴۱- در بیان قرآن کریم، «تشویق نکردن به اطعام مساکین» ویزگی چه کسانی است و با توجه به معیارهای تمدن اسلامی، این

عمل با کدام آیه در تقابل است؟

(۱) نقض کنندگان عهد و پیمان الهی- «يا ايتها الذين آمنوا اطيعوا الله ...»

(۲) تکذیب کنندگان دین- «يا ايتها الذين آمنوا اطيعوا الله ...»

(۳) نقض کنندگان عهد و پیمان الهی- «لقد أرسلنا رُسُلَنَا بالبِيَّنات ...»

(۴) تکذیب کنندگان دین- «لقد أرسلنا رُسُلَنَا بالبِيَّنات ...»

۴۲- خداوند در آیه ۲۱ سوره مبارکه روم، بعد از بیان مودت و رحمت به عنوان فلسفه ازدواج، چه نکته‌ای را متذکر می‌شود؟

(۱) «بنعمة الله هم يكفرون»

(۲) «ادع الى سبيل ربك بالحكمة و الموعظة الحسنة»

(۳) «اتما يتذکر اولوا الالباب»

۴۳- در حیله‌های شیطان جهت باز داشتن انسان از توبه، القای اولیه شیطان برای مأیوس ساختن انسان چیست و زبان حال انسان مفتون در این دام، کدام

است؟

(۱) «تو هنوز جوانی، فرصت توبه داری.»- «کار از کار گذشته و پرونده عملم نزد خدا آن قدر سیاه است که دیگر توبهام پذیرفته نیست.»

(۲) «تو هنوز جوانی، فرصت توبه داری.»- «چقدر بد شد! کاش این کار را نمی‌کردم، چرا به فرمان خدا بی‌توجهی کردم؟»

(۳) «گناه کن و بعد توبه کن.»- «کار از کار گذشته و پرونده عملم نزد خدا آن قدر سیاه است که دیگر توبهام پذیرفته نیست.»

(۴) «گناه کن و بعد توبه کن.»- «چقدر بد شد! کاش این کار را نمی‌کردم، چرا به فرمان خدا بی‌توجهی کردم؟»

۴۴- «دوری از حزن و اندوه» در سایه انس گرفتن با کدام معیار تمدن اسلامی حاصل می‌گردد؟

(۱) توحید و معاد

(۲) عدالت محوری

(۳) تبیین جایگاه خانواده

۴۵- جهت ابلاغ پیام رهایی بخش اسلام با روش‌های معقول و قرآنی، اولین شیوه مورد توصیه خداوند به پیامبرش چیست و کدام روش را به صفت «تیکوتر»

آدین بسته است؟

(۱) «بِالْحِكْمَةِ»- «الْمَوْعِظَةِ»

(۲) «الْمَوْعِظَةِ»- «جَادِلُهُمْ»

(۳) «جَادِلُهُمْ»- «الْمَوْعِظَةِ»

(۴) «الْمَوْعِظَةِ»- «بِالْحِكْمَةِ»

۴۶- «تحول عظیم پیامبر (ص) با گفتار و رفتار خویش» و «اقدام مهم ایشان در راستای نفی حکومت طواغیت» به ترتیب به کدامیک از معیارهای جامعه مورد نظر قرآن اشاره دارد؟

(۱) «قل هل يسْتُوْي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ»- «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اطْبِعُوا اللَّهَ وَ اطْبِعُوا الرَّسُولَ»

(۲) «وَ مِنْ آيَاتِهِ أَنَّ خَلْقَكُمْ مِنْ أَنفُسِكُمْ إِزْواجًا»- «وَ اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ»

(۳) «قُلْ هَلْ يَسْتُوْي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ»- «وَ اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ»

(۴) «وَ مِنْ آيَاتِهِ أَنَّ خَلْقَكُمْ مِنْ أَنفُسِكُمْ إِزْواجًا»- «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اطْبِعُوا اللَّهَ وَ اطْبِعُوا الرَّسُولَ»

۴۷- به ترتیب تعبیر قرآن از نافرمانان نسبت به احکام الهی کدام است و علت استفاده از این تعبیر، چیست؟

(۱) «کان فاحشةً»- زیرا با هر نافرمانی، کار بسیار زشتی انجام شده است.

(۲) «الْقَوْمُ الظَّالِمِينَ»- زیرا با هر نافرمانی، کار بسیار زشتی انجام شده است.

(۳) «کان فاحشةً»- زیرا با هر نافرمانی، از نعمات اخروی محروم می‌شوند.

(۴) «الْقَوْمُ الظَّالِمِينَ»- زیرا با هر نافرمانی، از نعمات اخروی محروم می‌شوند.

۴۸- براساس آیات قرآن، خدای متعال کدام اسباب و لوازم را برای محقق شدن قسط، به انسان‌ها اعطای کرده است؟

(۱) ارسال رسول با دلایل روشن به همراه کتاب آسمانی و میزان
 (۲) انزال کتب با دلایل روشن به همراه میزان

(۳) ارسال رسول با دلایل روشن به همراه عقل و اختیار
 (۴) انزال کتب با دلایل روشن به همراه عقل و استعمار

۴۹- یکی از سیاهترین دوران‌های زندگی انسان روی کره خاکی، تا چه زمانی تداوم داشت و استعمار نو در عصر حاضر به چه معنا است؟

(۱) اواسط قرون وسطی- به قدرت رساندن افراد وابسته
 (۲) اواسط قرون وسطی- غارت علی منابع به بهانه آباد کردن

(۳) اوخر قرن بیستم- به قدرت رساندن افراد وابسته
 (۴) اوخر قرن بیستم- غارت علی منابع به بهانه آباد کردن

۵۰- تولد و تربیت ذریتمای که ادامه‌دهنده راه توحید و اسلام باشند، در خانواده‌ای که به کدام آیه اهمیت می‌دهند امکان‌پذیر است؟

(۱) «يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ وَ بَنَاتِكَ وَ نِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يَدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ»

(۲) «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ وَ عَمِلَ صَالِحًا...»

(۳) «وَ مِنْ آيَاتِهِ أَنَّ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنفُسِكُمْ أَزْواجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا»

(۴) «وَ اللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنفُسِكُمْ أَزْواجًا وَ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَ حَفَدَةً»

۵۱- در بحث توبه، تصمیم‌های جدید در زندگی انسان برای چیست؟

- (۱) انسان می‌تواند با پیروی از عقل، علیه مفاسد اجتماعی قیام کند و با نفس لوامه مبارزه نماید.
- (۲) برای از بین بردن موانع درونی و بیرونی است و حتی شامل قیام علیه جامعه و فرد فاسد می‌شود.
- (۳) برای بازگشت از مسیری است که چندی به غلط پیموده شده و آثار زیانباری بر جای گذاشته است.
- (۴) همواره برای تکمیل پیمان‌های قبلی و پیمودن ادامه راههای برگزیده شده توسط قدرت اختیار است.

۵۲- مفهوم توبه درباره خداوند چیست؟

- (۱) انسان بعد از انجام گناه، در دل احساس پشیمانی کند و زبان حالت این باشد که «چقدر بد شد».
- (۲) بازگشت از گناه به سوی خداوند و قرار گرفتن در دامن عفو و غفران است.
- (۳) یعنی انسان «استغفار الله» بگوید و واقعاً از عملکردش پشیمان باشد.
- (۴) خداوند درهای رحمتش را به سوی انسان می‌گشاید و آرامش را به قلب او باز می‌گرداند.

۵۳- کدامیک از محترمات الهی به وجود آورنده کینه و دشمنی است و با حفظ رتبه، تعابیر قرآنی «و لا تَقْرِبُوا» و «سَاءَ سَبِيلًا» به کدامیک از نبایدهای قرآنی اشاره دارد؟

- (۱) قمار- زنا- زنا
- (۲) قمار- زنا- شراب
- (۳) زنا- زنا- شراب
- (۴) زنا- شراب- قمار

۵۴- تقویت شدن استقلال یک ملت و «عالی شدن یک ملت به معنای حقیقی کلمه» به ترتیب بازتاب کدام عوامل است؟

- (۱) اتحاد ملی و انسجام اسلامی- درونجوش و درونزا بودن علم
- (۲) اتحاد ملی و انسجام اسلامی- به کار افتادن استعدادهای یک ملت
- (۳) پیشرفت علمی- به کار افتادن استعدادهای یک ملت

۵۵- در حوزه عدل و قسط، چرا گروهی ستد راه حقیقت جویی و حق پرستی می‌شوند و زدودن موانع حق پرستی و قیام برای تحقق سخن حق، چگونه

امکان‌پذیر است؟

- (۱) زیرا بسیاری از مردم با شنیدن سخن حق، دلشان نرم می‌شود.- مبارزه با ستمگران و تقویت فرهنگ جهاد و شهادت و صبر
- (۲) زیرا بسیاری از مردم با شنیدن سخن حق، دلشان نرم می‌شود.- استفاده از بهترین و کارآمدترین ابزارها برای رساندن پیام
- (۳) زیرا گسترش عدالت، منافع آنان را تهدید می‌کند.- استفاده از بهترین و کارآمدترین ابزارها برای رساندن پیام
- (۴) زیرا گسترش عدالت، منافع آنان را تهدید می‌کند.- مبارزه با ستمگران و تقویت فرهنگ جهاد و شهادت و صبر

۵۶- کوته‌ی مردم در انجام کدام وظیفه اجتماعی به نفوذ گناهان در تمام سطوح جامعه منجر می‌شود و در حوزه عدل و قسط، بیانگر کدام‌یک از

مسئولیت‌های مسلمانان است؟

۲) تقویت عزت نفس عمومی- استحکام بخشیدن به نظام اسلامی	۱) امر به معروف و نهی از منکر- استحکام بخشیدن به نظام اسلامی
۴) امر به معروف و نهی از منکر- تقویت فرهنگ جهاد و شهادت و صبر	۳) تقویت عزت نفس عمومی- تقویت فرهنگ جهاد و شهادت و صبر

۵۷- یکی از مصادیق ایجاد بدینی در افراد نسبت به دین، کدام امر در کلیسا بود و این امر از کدام دسته از حقوق مردم محسوب می‌شود؟

۲) دوگانگی در سخن و عمل در مورد دنیاگرایی- معنوی	۱) دوگانگی در سخن و عمل در مورد دنیاگرایی- معنوی
۴) دنیایی و پست شمردن ازدواج و امر به تجرد کشیشان- مادی	۳) دنیایی و پست شمردن ازدواج و امر به تجرد کشیشان- معنوی

۵۸- این فرمایش حق تعالی خطاب به حضرت ختمی مرتبت محمد مصطفی (ص) که: «برای بندگان نیکوکارم چیزهایی ذخیره کرده‌ام که نه چشمی دیده،

نه گوشی شنیده و ...» با کدام عبارت ارتباط معنایی دارد؟

۱) میان نعمت‌های الهی در آخرت و باید و نبایدهای دینی هماهنگی و تشابه برقرار است.	
۲) نعمت‌هایی که خداوند بخشی از آن را در قرآن به ما معرفی کرده، در این دنیا قابل توصیف نیست.	
۳) ممکن است در ک نعمت‌های الهی برای ما ملموس نباشد، ولی از هر راهی می‌توان به نعمت‌های الهی رسید.	
۴) یک هدف بزرگ، یک زندگی جدی و یک عزم قوی و استوار را طلب می‌کند.	

۵۹- بیان امیرالمؤمنین علی (ع) که می‌فرماید: «الفقه ثُمَّ الْمُتَجَر» مؤید چه موضوعی است؟

۱) بکارگیری روش‌های علمی تجارت کردن تا مانع ورود ناپاکی در کسب و تجارت گردد.	
۲) بکارگیری روش‌های علمی تجارت کردن برای اینکه به رشد اقتصادی بهتر و سالم‌تر برسد.	
۳) به دست آوردن درآمد پاک و حلal از طریق یادگیری احکام و مسائل شرعی تجارت لازم است.	
۴) به دست آوردن درآمد پاک و حلal تا گرفتار کسب و تجارت ناپاک نگردد.	

۶- تولید، توزیع و تبلیغ فیلم‌ها، لوح‌های فشرده، مجلات، روزنامه‌ها، کتاب و انواع آثار هنری به منظور گسترش فرهنگ و معارف اسلامی و مبارزه با تهاجم

فرهنگی و ابتدال اخلاقی و شرکت در مجالس شادی مانند جشن عروسی و جشن‌های مذهبی و ملی که موجب تقویت صله‌رحم یا تبلیغ دین شود و

شرط‌های آن رعایت گردد، به ترتیب چه حکمی دارد؟

۲) واجب کفایی- مستحب	۱) مستحب- مستحب
۴) مستحب- واجب کفایی	۳) واجب کفایی- واجب کفایی

زبان انگلیسی ۳**۱۵ دقیقه****هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سوال**

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سوالات‌های درس زبان انگلیسی، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:
 از هر ۱۰ سوال به چند سوال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟
 عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟
 هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز	چند از ۱۰ آزمون قبل

مباحث کل نیمسال دوم

درس ۲ تا پایان درس ۳

صفحة ۶۰ تا صفحه ۹۹

PART A: Grammar and Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the answer on your answer sheet.

61- By the time the police arrived, all the workers ... the factory to the main square of the city center for demonstration.

- 1) have left   2) left   3) were left   4) had left

62- People have very different opinions about what ..., because the problem affects people in different regions of the country differently.

- 1) must do   2) should be done   3) is going to do   4) should we do

63- A: "Can we go swimming in the sea?"

B: "No, the sea is very stormy. We'd go swimming if the weather ... bad."

- 1) weren't   2) is   3) wasn't   4) be

64- When writing a text, it is very important to make sure that your writing has a proper introduction and a good ....

- 1) invention   2) emphasis   3) destination   4) conclusion

65- Grizzly bears ... a lot of space to live, so reducing the size of their habitat has a terrible effect on the numbers of animals born each year.

- 1) require   2) exchange   3) receive   4) predict

66- No one wants to think about the ... of their actions nowadays, and no one talks about how this ruins the poor girl's life.

- 1) range   2) possibility   3) difference   4) result

67- One of the books that Andres Celsius, the Swedish physicist and astronomer, wrote on astronomy was concerned with a new method for working out the ... from the Earth to the Sun.

- 1) distance   2) region   3) change   4) load

PART B: Cloze Test

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

Renewable energy is the energy produced by natural ... (68)... such as sun, wind, wave, etc. It can be replaced ... (69)... and is the key to the future of energy. Some people think that renewable energy is not ... (70)... we need to continue our lives. Now the world runs on fossil fuels which were formed millions of years ago before the time of dinosaurs. There are funny sayings about dinosaurs, as a source of fossil fuels for example millions of years ago dinosaurs ... (71)... extinct because they were too slow to run away from fire and now they are the fuel for the fire. Although fossil fuels consist mainly of dead plants, coal from trees and natural gas some people think that their car engine burns dead dinosaurs and we can use dinosaurs' ... (72)... as a nonrenewable source of energy nowadays!

68- 1) sources	2) plants	3) goods	4) products
69- 1) usually	2) badly	3) naturally	4) deeply
70- 1) enough that	2) so few	3) enough	4) as enough as
71- 1) have become	2) became	3) had become	4) become
72- 1) oil	2) fossils	3) coals	4) spoil

PART C: Reading Comprehension

Directions: Read the following passages and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

Passage 1

The Earth-atmosphere energy balance is the balance between incoming energy from the Sun and outgoing energy from the Earth. The energy coming from the Sun is radiated as shortwave light and ultraviolet energy. When it reaches the Earth, some is reflected back to space by clouds, some is absorbed by the atmosphere, and some is absorbed at the Earth's surface.

However, since the Earth is much cooler than the Sun, its radiating energy is much weaker infrared energy. We can indirectly see this energy radiate into the atmosphere as heat, rising from a hot road, creating shines on hot sunny days.

The earth-atmosphere energy balance is achieved as the energy received from the Sun balances the energy lost by the Earth back into space. In this way, the Earth keeps a fixed average temperature and therefore a fixed weather condition.

The absorption of infrared radiation trying to escape from the Earth back to space is particularly important to the global energy balance. Energy absorption by the atmosphere stores more energy near its surface than it would if there was no atmosphere.

The average surface temperature of the Moon, which has no atmosphere, is 0° F (-18°C). By contrast, the average surface temperature of the Earth is 59° F (15° C). This heating effect is called the greenhouse effect.

73- How does the text compare the energy received from the Sun and the energy lost by the Earth back into space?

- 1) The energy received from the Sun is greater than the energy lost by the Earth.
- 2) The energy received from the Sun is less than the energy lost by the Earth.
- 3) The energy received from the Sun is the same as the energy lost by the Earth.
- 4) The energy received from the Sun is not equal to the energy lost by the Earth.

74- What can be concluded from the last two paragraphs?

- 1) The Earth's average surface temperature is warmer than the Moon's because of the Earth's atmosphere.
- 2) The Earth's average surface temperature is cooler than the Moon's because of the Earth's atmosphere.
- 3) The Earth's average surface temperature is the same as the Moon's because of the Earth's atmosphere.
- 4) The Moon's average surface temperature is warmer than the Earth's because of the Moon's atmosphere.

75- Based on the text, what can you understand about the outgoing energy from the earth?

- 1) The outgoing energy is all of the incoming energy which is reflected.
- 2) The outgoing energy is a combination of the reflected incoming energy and the energy escaping from the Earth's surface and atmosphere.
- 3) The outgoing energy is all of the energy from the Earth's surface and atmosphere.
- 4) There is no outgoing energy because all the incoming energy is absorbed by the Earth's surface and atmosphere.

76- What is the main idea of the passage?

- 1) The Earth's average temperature and climate is stable because of the balance between the Sun's energy received and the energy lost by the Earth.
- 2) Energy from the Sun is shortwave light and ultraviolet energy, but energy from the Earth is much weaker infrared energy.
- 3) The Earth's average surface temperature is 59° F, but the moon's average surface temperature is 0° F.
- 4) The Earth-atmosphere energy balance is because of the temperature difference on the Earth's and moon's surface.

Passage2

Calder Hall, officially opened by Queen Elizabeth II on 17 October 1956, was the world's first power station to generate electricity on an industrial scale from nuclear energy. At that time, the great advantages of nuclear power were quite unknown to the public. In the intervening years, the fact that nuclear electricity is used in increasing quantities has been accepted as a part of British normal economic structure. No experience existed of building and operating a reactor of the size of Calder Hall, and the design was developed on the basis of knowledge at that time. Operating experience has greatly increased that knowledge and led to improvements in later stations with savings in cost.

In the early stages of the design, it was appreciated that to take out the heat generated in the graphite core, gas would need to be circulated under pressure; the gas chosen was carbon dioxide. This called for the design of a new reactor with the fuel elements in different channels. It was also stressed in these early discussions that, in addition to generating power, the reactor would produce plutonium. It was also appreciated that, in the future, this could be used to fuel a more advanced design of reactors, thus achieving a better overall use of uranium.

77- The passage is mainly about ....

1) the appreciation of the future	2) the design of the first reactor
3) improvement of the nuclear stations	4) experience in building Calder Hall

78- By reading the above passage, you will find all of the following pieces of information EXCEPT .... .

- 1) people knew nothing about the advantages of nuclear power
- 2) people in England accepted spending money on the nuclear power
- 3) the first experience helped the English to cut down on expenses for later reactors
- 4) the first gas produced under pressure by the reactor was carbon dioxide

79- According to the passage, Calder Hall is in fact a/an .... .

1) England's economic structure	2) kind of plutonium
3) nuclear station	4) advantage of nuclear power

80- The paragraph after the last paragraph might discuss .... .

- 1) how to better make use of uranium
- 2) what to produce instead of plutonium
- 3) where to build advanced reactors
- 4) when to fuel the reactors

آزمون «۹۸ اردیبهشت ماه»

اختصاصی دوازدهم ریاضی

مدت پاسخ‌گویی: ۱۶۵ دقیقه

تعداد کل سوالات: ۱۱۰ سوال

رُضدِ فَجِی سؤال

نام درس	تعداد سوال	شماره صفحه سوال	زمان پاسخ‌گویی
حسابان ۲	۳۰	۸۱-۱۱۰	۳-۷
هندسه ۳	۱۰	۱۱۱-۱۲۰	۸-۹
ریاضیات گستته	۱۰	۱۲۱-۱۳۰	۱۰
فیزیک ۳	۳۰	۱۳۱-۱۶۰	۱۱-۱۶
شیمی ۳	۳۰	۱۶۱-۱۹۰	۱۷-۲۲
نظرسنجی و نظم حوزه	۱۱	۲۸۸-۲۹۸	۲۳
جمع کل	۱۱۰	۸۱-۱۹۰	۲۴
			۱۶۵'

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
حسابان ۲	کاظم اجلالی - سید عادل حسینی - آریان حیدری - طاهر دادستانی - محمد امین روانبخش - محمد ساسانی یاسین سپهر - میلاد سجادی لاریجانی - علی شهرابی - عرفان صادقی - حمید علیزاده - میثم فلاح محمد جواد محسنی - رسول محسنی منش - میلاد منصوری - جهانبخش نیکنام
هندسه ۳	امیرحسین ابو محبوب - حسین خرازی - سید امیر ستوده - رضا عباسی اصل - مهرداد ملوندی - سروش موئینی
ریاضیات گستته	امیرحسین ابو محبوب - علی ایمانی - کاظم باقرزاده چهره - گیوان دارابی - علیرضا شریف خاطبی - سروش موئینی هومن نورآثی
فیزیک ۳	عبدالرضا امینی نسب - زهره آقامحمدی - ناصر خوارزمی - بیتا خورشید - میثم دشتیان - سعید شرق سعید طاهری بروجنی - امیرحسین مجذوبی - سیدعلی میرنوری - احسان هادوی - روبن هوانسیان - شادمان ویسی
شیمی ۳	محمد رضا پور جاوید - جواد جدیدی - حسن رحمتی کوکنده - جعفر رحیمی - میینا شرافتی پور - مهدی شریفی محمد عظیمیان زواره - حسن لشکری - محمد حسن محمدزاده مقدم - سید محمد معروفی - محمد وزیری

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	کاظم اجلالی	امیرحسین ابو محبوب	ایمین ایمانی	سیدعلی میرنوری	شیمی ۳
گزینشگر	کاظم اجلالی	امیرحسین ابو محبوب	ایمین ایمانی	سیدعلی میرنوری	حسن رحمتی کوکنده
گروه ویراستاری	مرضیه گودرزی حمدی زرین کفش	علی ارجمند سید عادل حسینی	علی ارجمند سید عادل حسینی	حیدر زرین کفش	علی حسنی صفت علی علمداری میینا شرافتی پور امیرحسین مسلی
مسئول درس	سید عادل حسینی	امیرحسین ابو محبوب	امیرحسین ابو محبوب	بابک اسلامی	محمد رضا پور جاوید

گروه فنی و تولید

محمد اکبری	مدیر گروه
نرگس غنیزاده	مسئول دفترچه
مدیر گروه: مریم صالحی	گروه مستندسازی
مسئول دفترچه: آتنه اسفندیاری	حسن خرم جو
	حروف نگار
	سوران نعیمی
	ناظر چاپ

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی «وقف عام»

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن: ۰۲۱-۶۴۶۳

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس حسابان ۲، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:

از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟

عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟

هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز	چند از ۱۰ آزمون قبل

وقت پیشنهادی: ۵۰ دقیقه

حسابان ۲: مشق، کاربردهای مشق: صفحه‌های ۷۱ تا ۱۴۴

-۸۱ خط $y = 4x + a$ بر نمودار تابع $y = x^3$ مماس است. مقدار a کدام است؟

-۲ (۴)

-۶ (۳)

۴ (۲)

۲ (۱)

-۸۲ اگر $(g'(1)f(1) - f'(1)g(1)) = 16$ و $f(x) = (x^4 + 2)(x^4 + 4)$ باشد، حاصل $g'(1) - f'(1)$ کدام است؟

۵۰۰ (۴)

۴۵۰ (۳)

۲۵۰ (۲)

۲۲۵ (۱)

-۸۳ اگر $\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(2+h) - f(2)}{h} = \frac{3}{2}$ باشد، $h(x) = f(2x)$ و $f'(1)$ کدام است؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

-۸۴ اگر $f(x) = [x]|x^3 - x - 2|$ باشد، حاصل $f'_-(2) - f'_+(2)$ کدام است؟ (نماد جزء صحیح است).

۱۸ (۴)

۱۳ (۳)

۱۲ (۲)

۷ (۱)

-۸۵ در مورد تابع $f(x) = \sqrt{\sqrt{2} - \sqrt{2-x}}$ کدام گزینه صحیح است؟

 $f'_+(0) = -\infty$ (۴) $f'_+(0) = +\infty$ (۳) $f'(0) = +\infty$ (۲) $f'(0) = 0$ (۱)

-۸۶ اگر تابع $f(x) = \begin{cases} \frac{2a}{\sqrt{x}} + 3x & ; x \geq 1 \\ bx^4 + 6 & ; x < 1 \end{cases}$ مشتق‌پذیر باشد، حاصل $\frac{a}{b}$ کدام است؟

۳ (۴)

۱ (۳)

۲ (۲)

۵ (۱)

محل انجام محاسبات

-۸۷ اگر $f(x) = \sqrt{x}$ و $g(x) = \frac{x^3}{3} - \frac{x^2}{2} - 6x$ باشد، خط مماس نمودار تابع gof در چند نقطه موازی محور طولها است؟

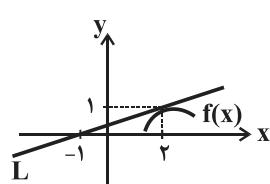
۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

-۸۸ در شکل مقابل خط L بر نمودار تابع f در نقطه‌ای به طول $x=2$ مماس است. شیب خط مماس بر نمودار تابع

۱/۱۲ (۲)

۱/۶ (۱)

۱/۴۸ (۴)

۱/۲۴ (۳)

-۸۹ اگر $g'(2x+1) = g(x^3 + \sqrt{x})$ و $f'(3) = 5$ باشد، $f'(2)$ کدام است؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

-۹۰ اگر $f'(0) = \frac{\pi}{4}$ و $f(x) = \sin^x(f'(x))$ باشد، مقدار $f''(0)$ کدام است؟

 $\frac{\pi\sqrt{2}}{8}$ (۴) π (۳) $\frac{\pi}{4}$ (۲) $\frac{\pi}{2}$ (۱)

-۹۱ در تابع درجه دوم f داریم: $f'(1) = 2$ و $f''(3) = 4$. مقدار $f'(2)$ کدام است؟

۲ (۴)

۸ (۳)

۶ (۲)

۴ (۱)

-۹۲ مشتق دوم تابع $x = \frac{1}{2}f(x) = (2x-1)^3 \sqrt{x+\frac{1}{2}}$ کدام است؟

۱۶ (۴)

۸ (۳)

۴ (۲)

۲ (۱)

-۹۳ نقطه $M(x,y) = \sqrt{7x+4}$ روی نمودار تابع y در حال حرکت است. اگر d فاصله نقطه M از مبدأ مختصات باشد، آهنگ لحظه‌ای تغییر d نسبت به x در نقطه $x=5$ کدام است؟

۲۱/۱۶ (۴)

۱۹/۱۶ (۳)

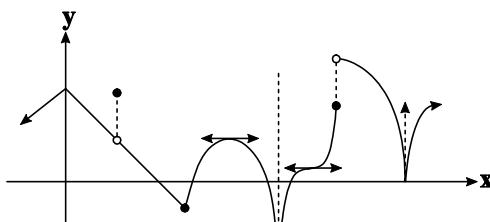
۱۷/۱۶ (۲)

۱۵/۱۶ (۱)

محل انجام محاسبات

-۹۴ - شکل مقابل نمودار تابع $y = f(x+2)$ را نمایش می‌دهد. تعداد نقاط بحرانی تابع $y = f(x)$ کدام است؟

۶ (۱)

۷ (۲)

۸ (۳)

۱۰ (۴)

-۹۵ - مجموعه طول نقاط بحرانی تابع با ضابطه $f(x) = (x^r - 1)\sqrt[r]{x^r}$ کدام است؟

{-4, 0, 1} (۲)

{-1, 1} (۱)

\left\{-\frac{1}{2}, 0, \frac{1}{2}\right\} (۴)

{-2, 0, 2} (۳)

-۹۶ - تابع $f(x) = \begin{cases} a\sqrt{x} & ; x \geq 1 \\ x^r + 2x + b & ; x < 1 \end{cases}$ فقط یک نقطه بحرانی به طول $x = c$ دارد. حاصل $a + b + c$ کدام است؟

۱۲ (۴)

۱۱ (۳)

۱۰ (۲)

۹ (۱)

-۹۷ - اگر $f'(x) = -x^3 + 3x^r - 2x$ و $D_f = \mathbb{R}$ باشد، مجموع طول نقاط ماکزیمم نسبی نمودار تابع f کدام است؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

-۹۸ - تابع $f(x) = [\sqrt{x}] - x$ در بازه $(0, 9)$ به ترتیب از راست به چپ چند ماکزیمم نسبی و چند مینیمم نسبی دارد؟ ( )، نماد جزء صحیح است).

۱، ۰، ۲ (۴)

۲ صفر، ۰ (۳)

۱، ۱ (۲)

۱) ۲، صفر (۱)

-۹۹ - کدام گزینه در مورد نمودار تابع $f(x) = -\frac{1}{4}x^4 + \frac{4}{3}x^3 - 2x^2 + 5$ صحیح است؟

(۱) دو ماکزیمم نسبی و یک مینیمم نسبی دارد.

(۲) دو مینیمم نسبی و یک ماکزیمم نسبی دارد.

(۳) یک ماکزیمم نسبی و دو عطف دارد.

(۴) یک مینیمم نسبی و دو عطف دارد.

محل انجام محاسبات

۱۰۰ - حاصل ضرب ماکریم و مینیمم مطلق تابع $f(x) = x\sqrt{a^3 - x^3}$ برای باشد.

۹ (۴)

۶ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

۱۰۱ - با ۴۰ متر سیم می خواهیم دور یک زمین به شکل قطاع یک دایره را محصور کنیم. شعاع دایره کدام باشد تا مساحت زمین

بیشترین مقدار ممکن باشد؟

۱۰ (۲)

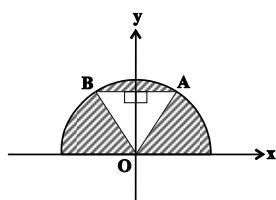
۵ (۱)

۱۵ (۴)

۱۲ (۳)

۱۰۲ - مثلث OAB مطابق شکل، زیر نمودار $y = \sqrt{2 - x^2}$ محاط شده است، به گونه ای که یک رأس آن روی مبدأ مختصات و ۲ رأس

دیگر آن روی نمودار قرار دارند. اگر مساحت قسمت هاشورخورده در شکل کمترین مقدار ممکن باشد، اندازه میانه وارد بر ضلع

کدام است؟ AB $\sqrt{2}$ (۲)

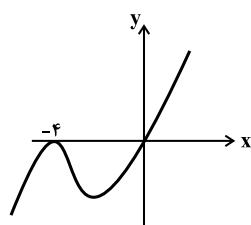
۱ (۱)

 $\frac{1}{2}$ (۴) $\frac{\sqrt{2}}{2}$ (۳)

۱۰۳ - به ازای چه مقادیری از m ، تابع $y = 2x^3 + 3mx^2 + 24x + 9$ اکیداً یکنواست؟

 $-8 \leq m \leq 8$ (۲) $-4\sqrt{2} \leq m \leq 4\sqrt{2}$ (۱) $-4 \leq m \leq 4$ (۴) $0 < m \leq 8$ (۳)

۱۰۴ - نمودار تابع $y = xf(x-1) = ax^3 + bx^2 + 8x$ مطابق شکل زیر است. بزرگترین بازه ای که در آن تابع $y = xf(x)$ نزولی

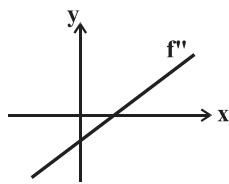

Konkur.in

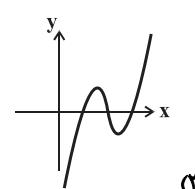
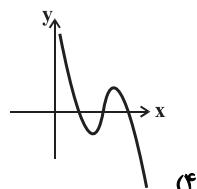
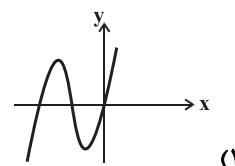
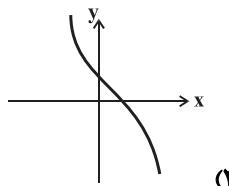
باشد، کدام است؟

 $[-5, -\frac{5}{3}]$ (۲) $[-2, -1]$ (۱) $[1, 2]$ (۴) $[\frac{5}{3}, 5]$ (۳)

محل انجام محاسبات

۱۰۵ - شکل مقابل نمودار تابع f'' است. نمودار تابع f کدام می‌تواند باشد؟

۳ (۴)

۲ (۳)

۱ (۲)

۱) صفر

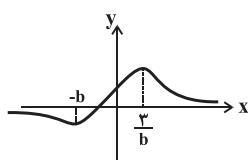
۱۰۶ - در چند نقطه از نمودار تابع $f(x) = x(x+1)|x-1|$, جهت تغیر تغییر می‌کند؟

$$|k| \leq \sqrt{2}$$

$$|k| \leq 1$$

$$|k| \geq \frac{1}{2}$$

$$|k| \geq \frac{\sqrt{2}}{2}$$

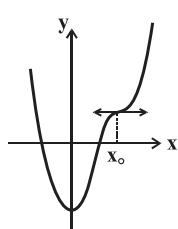
۱۰۷ - اگر نمودار تابع $f(x) = \frac{x+1}{x^r + a}$ به صورت مقابل باشد، حاصل $a+b$ کدام است؟

۶ (۲)

۶ (۴)

۱) صفر

۲ (۳)

۱۰۸ - شکل رو به رو، نمودار تابع $f(x) = 2x^3 - 8x^r + ax^r + b$ را نمایش می‌دهد. مقدار a کدام است؟

۸ (۲)

۸ (۴)

 $\frac{3}{2}$ (۱)

۹ (۳)

۱۰۹ - معادله $x^3 - 6x^r - k + 1 = 0$ سه جواب حقیقی متمایز دارد. کمترین مقدار صحیح k کدام است؟

-۳۳ (۴)

-۳۲ (۳)

-۳۱ (۲)

-۳۰ (۱)

محل انجام محاسبات

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس هندسه ۳، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:

از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدینید؟

عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟

هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز	چند از ۱۰ آزمون قبل
--------------------------------------	---------------------

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

هندسه ۳: آشنایی با مقاطع مخروطی - بودارها: صفحه‌های ۵۰ تا ۸۴

۱۱۱- خط هادی یک سهمی، خط $1 = y$ و کانون آن نقطه $F(3, 5)$ است. این سهمی محور y را با چه عرضی قطع می‌کند؟

$$\frac{33}{8} \quad (4)$$

$$\frac{31}{3} \quad (3)$$

(۲) صفر

(۱)

۱۱۲- در یک سهمی، خط هادی و محور تقارن به ترتیب خطوط $x = 4$ و $y = 4$ بوده و نقطه $A(9, 7)$ نقطه‌ای از آن سهمی است.

کدام یک از نقاط زیر می‌تواند رأس سهمی باشد؟

$$S\left(\frac{15}{2}, 4\right) \quad (4)$$

$$S\left(\frac{13}{2}, 4\right) \quad (3)$$

$$S\left(\frac{11}{2}, 4\right) \quad (2)$$

$$S\left(\frac{9}{2}, 4\right) \quad (1)$$

۱۱۳- عمق دو آینه سهمی در مرکز آنها به ترتیب ۳۰ و ۴۰ سانتی‌متر و قطر قاعده این آینه‌ها به ترتیب ۶۰ و ۱۰۰ سانتی‌متر است.

اگر فاصله کانونی آینه دوم برابر a باشد، فاصله کانونی آینه اول کدام است؟

$$0/6a \quad (4)$$

$$0/54a \quad (3)$$

$$0/48a \quad (2)$$

$$0/4a \quad (1)$$

۱۱۴- وجههای یک مکعب مستطیل، قسمت‌هایی از صفحات به معادلات $x = 1$ ، $x = 3$ ، $y = 3$ ، $y = -1$ ، $z = 2$ و $z = -2$ هستند.

کدام یک از نقاط زیر روی یکی از وجههای این مکعب و غیر واقع بر یال‌های آن است؟

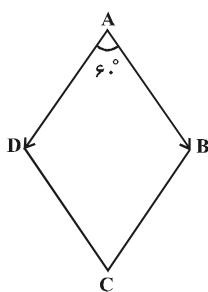
$$B = (3, 1, -2) \quad (2)$$

$$A = (1, 3, 2) \quad (1)$$

$$D = (2, 0, -2) \quad (4)$$

$$C = (0, -1, 1) \quad (3)$$

۱۱۵- مطابق شکل، لوزی $ABCD$ با طول ضلع ۲ واحد و زاویه $\hat{A} = 60^\circ$ مفروض است. طول بردار $\overrightarrow{AB} + \overrightarrow{AD}$ کدام است؟

$$2(1)$$

$$4(2)$$

$$2\sqrt{3} \quad (3)$$

$$4\sqrt{3} \quad (4)$$

محل انجام محاسبات

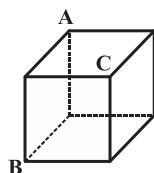
۱۱۶ - اگر $|\vec{a}| = 2$ و $|\vec{b}| = \sqrt{5}$ باشد، طول تصویر قائم بردار $\vec{a}$ بر راستای بردار $\vec{b}$ کدام است؟

$$\frac{2\sqrt{5}}{5} \quad (2)$$

$$\frac{\sqrt{5}}{5} \quad (1)$$

$$\frac{\sqrt{2}}{2} \quad (4)$$

$$\sqrt{2} \quad (3)$$

۱۱۷ - شکل مقابل مکعبی به ضلع ۲ است. حاصل $\overrightarrow{AC} \cdot \overrightarrow{CB}$ کدام است؟

$$-2\sqrt{2} \quad (2)$$

$$-4 \quad (1)$$

$$-8 \quad (4)$$

$$-4\sqrt{2} \quad (3)$$

۱۱۸ - دو بردار $\vec{c} = (n, 1, 2)$ و $\vec{b} = (1, 2, m)$ مفروض‌اند. تصویر بردار $\vec{c}$ روی محور x ها برابر ۱ و طول تصویر بردار $\vec{c}$

روی صفحه xz برابر ۲ است. مجموع مقادیر n کدام است؟

$$1 \quad (2)$$

$$0 \quad (1)$$

$$-2 \quad (4)$$

$$2 \quad (3)$$

۱۱۹ - مساحت مثلث ABC با سه رأس $C = (1, 2, 1)$ و $B = (-1, 0, 4)$ و $A = (2, 3, 1)$ کدام است؟

$$\frac{3\sqrt{3}}{2} \quad (2)$$

$$\frac{3\sqrt{2}}{2} \quad (1)$$

$$3\sqrt{3} \quad (4)$$

$$3\sqrt{2} \quad (3)$$

۱۲۰ - به ازای کدام مقدار m ، چهار نقطه $D = (0, 1, m)$ و $C = (3, 1, 1)$ ، $B = (-1, 2, 0)$ ، $A = (1, 0, 2)$ روی یک صفحه قرار دارند؟

$$-1 \quad (2)$$

$$0 \quad (1)$$

$$\frac{1}{2} \quad (4)$$

$$1 \quad (3)$$

محل انجام محاسبات

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

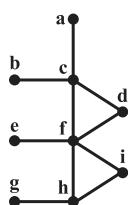
لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس ریاضیات گستته، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:
 از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید?
 عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است?
 هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز	چند از ۱۰ آزمون قبل
--------------------------------------	---------------------

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضیات گستته: گراف و مدل‌سازی، ترکیبات (شمارش): صفحه‌های ۴۳ تا ۸۵

-۱۲۱- در یک گراف از مرتبه ۸ که دارای یک ۷-مجموعه با اندازه یک باشد، حداقل تعداد اعضای یک مجموعه احاطه‌گر مینیمال کدام است؟

۸ (۴)

۷ (۳)

۶ (۲)

۵ (۱)

-۱۲۲- با افزودن کدام یال به گراف G در شکل مقابل، عدد احاطه‌گری آن تغییر می‌کند؟

di (۲)

fb (۴)

ab (۱)

fg (۳)

-۱۲۳- گراف P_8 چند مجموعه احاطه‌گر مینیمم دارد؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

-۱۲۴- با ارقام ۲، ۲، ۳، ۳، ۴، ۴، ۵ و ۵، چند عدد هفت‌رقمی می‌توان ساخت به طوری که ارقام زوج و فرد در آنها یک در میان قرار گیرند؟

۱۴۴ (۴)

۷۲ (۳)

۳۶ (۲)

۱۸ (۱)

-۱۲۵- معادله $11 = x_1 + x_2 + x_3 + \dots + x_i + 1$ ($i = 1, 2, 3$)، چند جواب صحیح با شرط $x_i \geq 1$ دارد؟

۱۲ (۴)

۱۰ (۳)

۸ (۲)

۶ (۱)

-۱۲۶- تعداد جواب‌های طبیعی معادله $x_1 + x_2 + x_3 + x_4 = 12$ کدام است؟

۷۸ (۳)

۴۸ (۲)

۴۵ (۱)

۹۳ (۴)

۱۲ (۴)

۱۰ (۳)

۱ (۱)

-۱۲۷- حاصل $x + y + z$ در مربع لاتین شکل مقابل کدام است؟

			۴
x		۱	
۳	y	۲	
		z	

۸ (۲)

۶ (۱)

۱ (۱)

-۱۲۸- چند تابع پوشای مجموعه $D = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$ می‌توان تعریف کرد که شامل زوج مرتب‌های $(1, 1)$ و $(2, 2)$ باشند؟

۱۵۰ (۴)

۱۳۵ (۳)

۱۲۵ (۲)

۱۱۰ (۱)

-۱۲۹- از مجموعه اعداد دو رقمی مضرب ۳، حداقل چند عدد انتخاب کنیم تا مطمئن باشیم در میان اعداد انتخابی، دست کم دو عضو با مجموع ۹۶ وجود دارند؟

۱۹ (۴)

۱۷ (۳)

۱۵ (۲)

۱۳ (۱)

-۱۳۰- فرض کنید A زیر مجموعه‌ای از اعداد طبیعی باشد که اعضای آن به جز ۲، ۳ و ۵، بر هیچ عدد اول دیگری بخش‌پذیر نباشند. حداقل چند عضو از مجموعه A انتخاب کنیم تا مطمئن باشیم حاصل ضرب حداقل دو عضو از میان آنها، قطعاً مربع کامل است؟

۵ (۴)

۷ (۳)

۹ (۲)

۱۱ (۱)

محل انجام محاسبات

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس فیزیک ۳، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:

از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدینید؟

عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟

هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز	چند از ۱۰ آزمون قبل

فیزیک ۳: نوسان و موج، برهمنش‌های موج، آشنایی با فیزیک اتمی، آشنایی با فیزیک هسته‌ای: صفحه‌های ۷۴ تا ۱۵۶ وقت پیشنهادی: ۵۰ دقیقه

- ۱۳۱- اگر پرتوی نوری در امتداد قائم از بالا به پایین بتابد، در لحظه‌ای که جهت میدان الکتریکی سازنده پرتوی نور در نقطه‌ای به

سمت شرق است، جهت میدان مغناطیسی سازنده پرتوی نور به کدام سمت خواهد بود؟

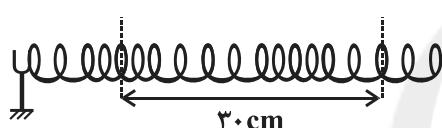
(۴) غرب

(۳) بالا

(۲) جنوب

(۱) شمال

- ۱۳۲- مطابق شکل زیر، به کمک یک دیاپازون در فنری موج طولی ایجاد کرده‌ایم. اگر تندي انتشار موج طولی ایجاد شده در آن

$\frac{\text{km}}{\text{h}}$ ۷۲ باشد، بسامد نوسان‌های دیاپازون چند هرتز است؟

۱۲۵ (۲)

۱۵۰ (۱)

۷۵ (۴)

۱۰۰ (۳)

- ۱۳۳- عقربهای ماسه‌ای وجود طعمه را با امواجی که بر اثر حرکت طعمه در ساحل شنی ایجاد می‌شود، احساس می‌کنند. این امواج

در دو نوع عرضی با تندي $150 \frac{\text{m}}{\text{s}}$ و طولی با تندي $50 \frac{\text{m}}{\text{s}}$ در سطح ماسه منتشر می‌شوند. اگر این دو موج با اختلاف زمانی

۴ms به پای عقرب برسند، فاصله طعمه تا عقرب چند سانتی‌متر است؟

(۴) ۴

(۳) ۴۰

(۲) ۰/۳

(۱) ۳۰

- ۱۳۴- اگر تراز شدت یک صوت 44dB باشد، شدت این صوت چند میکرووات بر متر مربع است؟

(۴) 16×10^{-2}

(۳) 16×10^{-10}

(۲) $2/5 \times 10^{-2}$

(۱) $2/5 \times 10^{-10}$

- ۱۳۵- در شکل زیر یک چشمۀ صوتی در نقطه S قرار دارد. اختلاف تراز شدت صوت در نقاط B و C چند برابر اختلاف تراز شدت

صوت در نقاط A و B است؟ $\log 2 = 0/3$. $\overline{SA} = \overline{AB} = \overline{BC}$ و اتفاف انرژی نداریم.)

(۲) $\frac{4}{3}$

(۳) $\frac{7}{3}$

(۱)

(۳) $\frac{3}{4}$

محل انجام محاسبات

- ۱۳۶- شکل زیر جهت‌های حرکت یک چشم صوتی و یک ناظر (شنونده) را در دو وضعیت مختلف نشان می‌دهد. در کدام وضعیت طول موجی که ناظر دریافت می‌کند، کمتر از طول موجی است که چشم به طرف او گسیل می‌کند؟

(۲) فقط (ب)

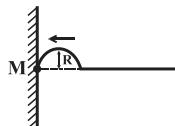
(۱) فقط (الف)

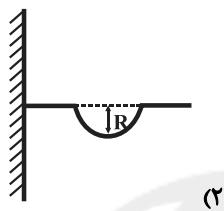
(۴) هیچکدام

(۳) هر دو

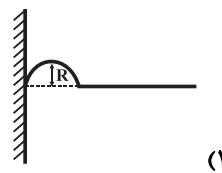
- ۱۳۷- مطابق شکل زیر، تپی روی یک ریسمان کشیده بلند در حال حرکت به طرف نقطه ثابت M است. کدام گزینه نمی‌تواند مربوط

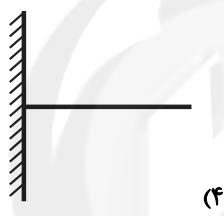
به شکل تپ در لحظه‌های بعدی باشد؟

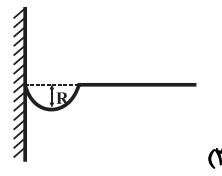
(۲)

(۱)

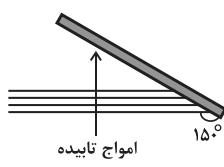

(۴)

(۳)

- ۱۳۸- شکل زیر موج تختی را نشان می‌دهد که بر مانع تختی تابیده شده است. زاویه بین جبهه‌های موج تابیده و بازتابیده، چند درجه

۶۰ (۲)

۱۵ (۴)

است؟

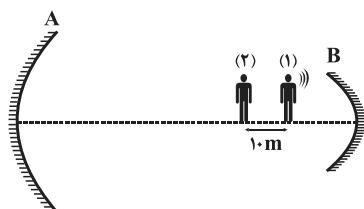
(۱)

(۳)

- ۱۳۹- شکل زیر دو سطح کاو A و B را نشان می‌دهد که در فاصله ۵۰ متری هم قرار دارند. شخص اول در کانون سطح کاو B قرار

داشته و شروع به صحبت کردن می‌کند. فاصله کانونی سطح کاو A دو برابر فاصله کانونی سطح کاو B و برابر 20m می‌باشد.

شخص دوم که ۱۰ متر عقب‌تر از شخص اول قرار دارد، چند متر و در چه جهتی جایه‌جا شود تا بازتاب صدای شخص اول را به

(۲)، ۲۰، راست

(۳)، ۱۰، چپ

بهترین شکل بشنود؟

(۱)، ۲۰، چپ

(۳)، ۱۰، راست

محل انجام محاسبات

- ۱۴۰ - کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد سراب صحیح نیست؟

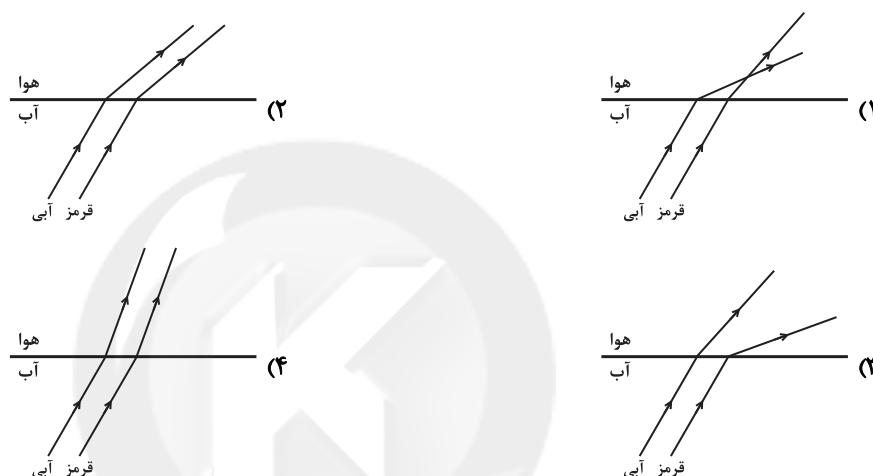
(۱) پدیده سراب را نه تنها می‌توان دید، بلکه می‌توان از آن عکس گرفت.

(۲) چگالی هوا در پدیده سراب در نزدیکی سطح زمین کاهش می‌یابد.

(۳) ضریب شکست در نزدیکی سطح زمین افزایش می‌یابد.

(۴) تغییر جبهه موج و خمیدگی مربوط به آن، به این دلیل رخ می‌دهد که انتهای پایین جبهه موج در هوای گرم‌تر سریع‌تر حرکت می‌کند.

- ۱۴۱ - دو پرتوی تکرنگ آبی و قرمز با زاویه تابش یکسان و به طور مایل، از آب به سطح جدایی آب و هوا می‌تابند. در کدام گزینه مسیر پرتوهای شکست این دو پرتو به درستی نشان داده شده است؟

- ۱۴۲ - در یک آزمایش یانگ که در هوا انجام گرفته است، در فاصله بین دو نقطه، ۲۵ نوار تداخلی روشن و تاریک جای گرفته است.

اگر همین آزمایش را در محیطی به ضریب شکست n انجام دهیم، در فاصله بین همان دو نقطه ۳۰ نوار تداخلی جای می‌گیرد.

n کدام است؟ (همه شرایط آزمایش از جمله نور مورد آزمایش در دو حالت یکسان است).

$$\frac{7}{6} \quad (4)$$

$$\frac{5}{4} \quad (3)$$

$$\frac{6}{5} \quad (2)$$

$$\frac{5}{2} \quad (1)$$

- ۱۴۳ - دو تار مرتعش هم طول و هم جنس به صورت جداگانه بین دو نقطه محکم بسته شده و هر دو در حال ارتعاش، بسامد اصلی خود

را تولید می‌کنند. اگر قطر و نیروی کشش تار اول، دو برابر قطر و نیروی کشش تار دوم باشد، بسامد اصلی تار اول چند برابر

بسامد اصلی تار دوم است؟

$$\frac{1}{2} \quad (4)$$

$$1 \quad (3)$$

$$\sqrt{2} \quad (2)$$

$$\frac{\sqrt{2}}{2} \quad (1)$$

محل انجام محاسبات

- ۱۴۴- اختلاف بسامد دو هماهنگ متواالی یک تار مرتعش با دو انتهای بسته برابر با 130 Hz است. اگر هنگام تولید بسامد مربوط به هماهنگ بیشتر (از این دو هماهنگ)، در طول تار 4 گره ایجاد شود، بسامد هماهنگ دیگر چند هرتز است؟

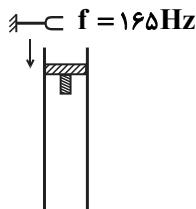
۴۲۰ (۴)

۳۹۰ (۳)

۲۶۰ (۲)

۱۳۰ (۱)

- ۱۴۵- مطابق شکل زیر، یک لوله صوتی مقابل یک دیاپازون قرار دارد و پیستون به تدریج از لحظه نشان داده شده با تندي $\frac{8\text{ cm}}{\text{s}}$ به پایین حرکت می‌کند. چند ثانیه پس از این، لوله برای اولین بار صدای دیاپازون را تشدید می‌کند؟ (تندي صوت در هوای درون

لوله $\frac{330}{\text{s}}$ است.

۱۲/۵ (۲)

۲۵ (۱)

۳/۱۲۵ (۴)

۶/۲۵ (۳)

- ۱۴۶- در یک لوله صوتی، طول لوله $1/5$ برابر طول موج حاصل است. این لوله دارای ..... است و لوله مُد ..... را تولید کرده است.

(۱) دو انتهای باز - دوم

(۲) یک انتهای بسته - سوم

(۳) دو انتهای باز - سوم

- ۱۴۷- انرژی چند فوتون با طول موج 5 میکرومتر با انرژی یک فوتون اشعه گاما با طول موج $2 \times 10^{-7}\text{ m}$ برابر است؟

۴۰ (۲)

۲۵ (۱)

 $4 \times 10^{-7}\text{ m}$ $2/5 \times 10^{-7}\text{ m}$

- ۱۴۸- در آزمایش فوتوالکتریک، چگونه می‌توان انرژی جنبشی فوتوالکترون‌ها را کاهش داد؟ (فرض کنید آزمایش فوتوالکتریک رخ می‌دهد).

(۱) افزایش شدت نور فرودی

(۲) از نور بنفس به جای نور زرد استفاده می‌کنیم.

(۳) از نور نارنجی به جای نور سبز استفاده می‌کنیم.

- ۱۴۹- در یک آزمایش فوتوالکتریک، بیشینه تندي فوتوالکترون‌های خارج شده از سطح فلزی برابر با $\frac{m}{s} = 10^5 \times 5$ است. اگر تابع کار

($e = 1/6 \times 10^{-19}\text{ C}$, $m_e = 9/1 \times 10^{-31}\text{ kg}$) این فلز $4eV$ باشد، انرژی فوتون‌های فرودی تقریباً چند الکترون ولت است؟

۳/۲۹ (۲)

۵/۴۲ (۱)

۲/۵۸ (۴)

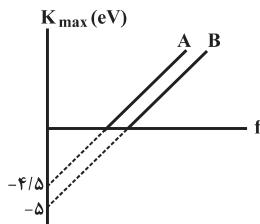
۴/۷۱ (۳)

محل انجام محاسبات

۱۵۰- نمودار بیشینه انرژی جنبشی فتوالکترون‌ها در آزمایش فتوالکتریک بر حسب بسامد نور فرودی برای دو فلز A و B مطابق

شكل زیر است. به ازای کدام‌یک از طول موج‌های زیر برای نور فرودی بر حسب نانومتر، پدیده فتوالکتریک در هر دو فلز رخ

$$(hc = 1240 \text{ eV} \cdot \text{nm}) \text{ می‌دهد؟}$$

۲۶۵ (۲)

۲۸۰ (۱)

۲۴۵ (۴)

۲۵۵ (۳)

۱۵۱- در آزمایش فتوالکتریک، اگر بسامد فوتون تابیده به سطح فلز را n برابر کنیم، بیشینه تندي خروج فتوالکترون‌ها از سطح

فلز $\sqrt{3}$ برابر می‌شود. در این صورت کدام‌یک از عبارت‌های زیر صحیح است؟

 $n > 3$ (۴) $n > \sqrt{3}$ (۳) $1 < n < \sqrt{3}$ (۲) $1 < n < 3$ (۱)

۱۵۲- در اتم هیدروژن وقتی الکترون از مدار $n = 2n'$ به مدار n' گذار انجام می‌دهد، فوتونی با طول موج $1/2$ میکرون گسیل

$$\left(R = 0.01 \text{ nm}^{-1} \right) \text{ می‌شود. } n' \text{ کدام است؟}$$

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۵۳- در اتم هیدروژن، هنگامی که الکترون از مدار n به مدار n' سقوط می‌کند، انرژی آن 25 برابر می‌شود. اگر الکترون

از مدار n به مدار n' سقوط کند، طول موج فوتون گسیلی در محدوده کدام طیف از امواج الکترومغناطیسی قرار خواهد

داشت؟

۴) پرتوهای گاما

۳) فرایندهای

۲) مرئی

۱) فروسرخ

۱۵۴- در یک اتم هیدروژن، الکترون در تراز $n = 3$ قرار دارد. اگر فوتونی با انرژی $E_R = \frac{5}{36} E_R$ به این اتم بتابانیم، چه اتفاقی ممکن است

رخ دهد؟ (E_R = یک ریدبرگ)

۱) فوتون ورودی با اتم برانگیخته نمی‌تواند برهم‌کنشی داشته باشد.

۲) الکترون با جذب فوتون ورودی به تراز $n = 4$ می‌رود.

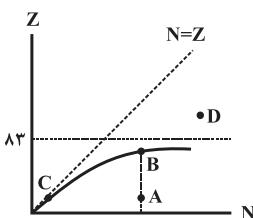
۳) الکترون با جذب فوتون ورودی به تراز $n = 5$ می‌رود.

۴) الکترون با گسیل القایی به تراز $n = 2$ می‌رود.

محل انجام محاسبات

- نمودار تغییرات Z بر حسب N برای هسته‌های پایدار و پرتوزا مطابق شکل است. با توجه به نمودار کدام گزینه نادرست است؟

۱) هسته **B**، هسته پایدار سنگین است.

۲) برای هسته **C**، عدد جرمی دو برابر عدد اتمی است.

۳) هسته‌های **A** و **B** ایزوتوپ هستند.

۴) هسته **D** می‌تواند ناپایدار باشد.

- اگر جرم مولی اتم هیدروژن برابر با $\frac{g}{mol}$ فرض شود، انرژی معادل با جرم یک اتم هیدروژن معادل با چند ژول است؟

$$(c = 3 \times 10^8 \frac{m}{s} \text{ و } N_A = 6 \times 10^{23})$$

۳×10⁻⁸ (۴)

۳×10⁻¹⁰ (۳)

۱/۵×10⁻⁸ (۲)

۱/۵×10⁻¹⁰ (۱)

- کدام یک از عبارت‌های زیر نادرست است؟

۱) به حاصل ضرب کاستی جرم هسته در مربع تندی نور، انرژی بستگی هسته گفته می‌شود.

۲) هر نوکلئون می‌تواند به تمام نوکلئون‌های هسته نیروی هسته‌ای وارد کند.

۳) نیروهای هسته‌ای کوتاه‌برد هستند و تنها در فاصله‌ای کمتر از ابعاد هسته اثر می‌کنند.

۴) فرایند تقسیم یک هسته سنگین به دو هسته با جرم کمتر را شکافت هسته‌ای می‌گویند.

- اگر از یک هسته رادیواکتیو بعد از چند واپاشی متوالی ۳ پرتوی گاما، ۳ ذره پوزیترون و ۳ ذره آلفا گسیل شود، عدد اتمی آن

و عدد جرمی آن ..... می‌یابد.

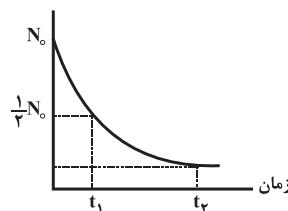
۲) ۹ واحد کاهش - ۱۲ واحد افزایش

۱) ۹ واحد کاهش - ۸ واحد افزایش

۴) ۹ واحد افزایش - ۹ واحد کاهش

۳) ۹ واحد کاهش - ۱۲ واحد افزایش

- در یک نمونه از ماده‌ای پرتوزا، نمودار تعداد هسته‌های پرتوزای باقیمانده بر حسب زمان مطابق شکل زیر است. اگر $t_2 = 3t_1$

۱۲/۵ (۲)

۸۷/۵ (۱)

۷۵ (۴)

۵۰ (۳)

- چه تعداد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

الف) در واکنش گداخت، مجموع جرم محصولات فرایند بیشتر از مجموع جرم هسته‌های اولیه است.

ب) در واکنش گداخت، دو هسته کم‌جرم، باید به قدر کافی به هم نزدیک شوند تا نیروی کوتاه‌برد هسته‌ای بتواند آن‌ها را کنار هم نگهدارد.

پ) در هم‌جوشی هسته‌های دو ایزوتوپ هیدروژن، هسته هلیم و یک پروتون پرانرژی تولید می‌شود.

ت) در واکنش گداخت، دما باید بسیار بالا باشد تا هسته‌ها با انرژی جنبشی زیاد به هم برخورد کنند.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

محل انجام محاسبات

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس ششمی ۳. هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:

از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟

عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟

هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز	چند از ۱۰ آزمون قبل

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

شیمی ۳: فصل‌های ۳ و ۴؛ صفحه‌های ۶۵ تا ۱۲۱

۱۶۱ - کدام مطلب صحیح است؟

- (۱) آنتالپی فروپاشی شبکه با بار الکتریکی کاتیون برخلاف بار الکتریکی آنیون رابطه مستقیم دارد.
- (۲) هرچه تفاوت بین نقطه ذوب و جوش یک ماده خالص بیشتر باشد، آن ماده پیوند کوالانتی قوی‌تری دارد.
- (۳) گشتاور دوقطبی گوگرد تری اکسید همانند اتنین، صفر است.
- (۴) کوارتز و ماسه، بهترتیب از نمونه‌های خالص و ناخالص ترکیبی هستند که فراوانی آن در پوسته جامد کره زمین بیش از ۹۰ درصد است.

۱۶۲ - چند مورد از عبارت‌های زیر در مورد گرافن درست است؟

- الف) تک لایه‌ای از گرافیت است که اتم‌های کربن در آن با پیوندهای اشتراکی، حلقه‌های شش‌گوشه تشکیل داده‌اند.
- ب) همانند گرافیت، دارای ساختاری شفاف و انعطاف‌پذیر است.
- پ) آلوتروپ دیگر عنصر سازنده آن، برای ساختن مته مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- ت) مقاومت کششی آن حدود ۱۰۰ برابر فولاد است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۶۳ - کدام مطلب نادرست است؟

- (۱) در مولکول HCl، احتمال حضور الکترون‌های پیوندی روی هسته‌ها، یکسان و متقاض نیست.
- (۲) از بین مولکول‌های «کربونیل سولفید، آمونیاک، کلروفرم، کربن تتراکلرید و اتان» سه ترکیب در میدان الکتریکی جهت‌گیری نمی‌کنند.
- (۳) از بین ترکیب‌های «N2، H2O و NaCl» ترکیب NaCl در گستره دمایی بیشتری به حالت مایع می‌باشد.
- (۴) رفتار شیمیایی مولکول‌ها بهطور عمده به جفت الکترون‌های پیوندی و ناپیوندی موجود در مولکول وابسته است.

۱۶۴ - کدام گزینه نادرست است؟ ($H = 1, C = 12, O = 16 : g/mol^{-1}$)

- (۱) جرم مولی پارازایلن با جرم مولی بنزاکلید یکسان است.
- (۲) درصد جرمی کربن در نفتالن از درصد جرمی کربن در پارازایلن بیشتر است.
- (۳) شمار اتم‌های با عدد اکسایش منفی یک، در پارازایلن و ترفتالیک اسید یکسان است.
- (۴) بنزن، ترفتالیک اسید و پارازایلن از جمله ترکیبات آروماتیک موجود در نفت خام می‌باشند.

محل انجام محاسبات

۱۶۵- در کدام گزینه، تعداد جفت الکترون‌های ناپیوندی موجود در گونه داده شده و چگونگی جهت‌گیری آن در میدان الکتریکی به درستی بیان شده است؟

- (۱) N_3^- : جفت، جهت‌گیری نمی‌کند.
 (۲) SO_3^- : جفت، جهت‌گیری نمی‌کند.
 (۳) SCO : جفت، جهت‌گیری می‌کند.

۱۶۶- کدام یک از مقایسه‌های زیر نادرست است؟ ($H = 1, C = 12, O = 16 : \text{g.mol}^{-1}$)

۱۶۷- از بین ترکیب‌های زیر چه تعداد از آنها به ترتیب دارای ویژگی‌های الف، ب و پ می‌باشند؟

الف) مولکول‌هایی که اتم‌های سازنده آن در یک صفحه قرار ندارند. (ساختار سه‌بعدی دارند)

ب) در گستره دمایی زیادی به صورت مایع بوده و به همین دلیل در فناوری تبدیل پرتوهای خورشیدی به انرژی الکتریکی مورد استفاده قرار می‌گیرند.

پ) اتم مرکزی دارای بار جزئی مثبت ($+δ$) بوده ولی مولکول در میدان الکتریکی جهت‌گیری نمی‌کند.

- (۱) ۳، ۱، ۳ (۲) ۳، ۰، ۲ (۳) ۳، ۱، ۰ (۴) ۴، ۱، ۴

۱۶۸- با توجه به جدول رو به رو که آنتالپی فروپاشی ترکیب‌های مختلف را داده است، در فرایند فروپاشی منیزیم فلوئورید، چند kJ انرژی برای تولید ۷/۶ گرم یون F^- ، نیاز است و این مقدار

انرژی برابر با انرژی حاصل از فروپاشی چند گرم سدیم فلوئورید، است؟ ($\text{Na} = ۲۳, \text{F} = ۱۹, \text{Mg} = ۲۴ : \text{g.mol}^{-1}$)

- (۱) ۵۸۰ - ۱۱۶۰ (۲) ۲۹ - ۵۸۰ (۳) ۵۸ - ۱۱۶۰ (۴) ۲۹۰ - ۵۸۰

۱۶۹- کدام مطلب نادرست است؟

۱) الکترون‌های ظرفیت فلز، دریای الکترونی را می‌سازند و هر الکtron موجود در آن را نمی‌توان تنها متعلق به یک اتم معین دانست.

۲) اگر یک نمونه ماده همه طول موج‌های مرئی را بازتاب کند به رنگ سفید و اگر همه آنها را جذب کند به رنگ سیاه دیده می‌شود.

۳) به شمار نزدیک‌ترین یون‌های ناهمنام موجود هر یون در شبکه بلور، عدد کوئوردیناسیون می‌گویند.

۴) C و Si مربوط به یک گروه می‌باشند بنابراین ساختار سیلیس همانند ساختار کربن دی‌اکسید می‌باشد.

۱۷۰- کدام یک از معادله‌های زیر برای نمایش معادله واکنش فروپاشی شبکه بلور آلومینیم اکسید درست است؟

محل انجام محاسبات

۱۷۱- بیشترین چگالی بار در بین کاتیون پایدار فلزهای Mg_{12} , Al_2 و کمترین چگالی بار در بین آئیون پایدار نافلزهای S_9 , Cl_{17} به ترتیب از راست به چپ مربوط به کدام است؟

F, Mg (۴)

F, Al (۳)

S, Ca (۲)

Cl, Al (۱)

۱۷۲- همه عبارت‌های داده شده نادرست هستند، به جز: (۷۳ V)

(۱) در محلولی از نمک وانادیم که به رنگ سبز است، آرایش الکترونی یون وانادیم به صورت $[Ar]^{3d^{\ell}} [1s^1]$ می‌باشد.

(۲) یون وانادیم در محلولی از آن که به رنگ آبی می‌باشد، دارای ۱ الکترون با $\ell = 2$ است.

(۳) امروزه در ساخت پروانه کشتی اقیانوس‌پیما به جای تیتانیم از فولاد استفاده می‌کنند.

(۴) نیتینیول آلیاژی از تانتالیم و نیکل بوده که به آلیاژ هوشمند معروف است.

۱۷۳- چند مورد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

الف) آلینده‌های خروجی از اگزوز خودروها شامل هیدروکربن‌ها، کربن مونوکسید، نیتروژن مونوکسید و گوگرددی‌اکسید است.

ب) مبدل کاتالیستی باعث از بین رفتن تمام آلینده‌های خروجی از اگزوز خودروها می‌شود.

پ) واکنش $NO(g) + NO_x(g) + 2NH_3(g) \longrightarrow 2N_x(g) + 3H_2O(g)$ در تمام مبدل‌های کاتالیستی انجام می‌شود.

ت) در سطح سرامیک‌ها درون مبدل کاتالیستی، توده‌های فلزی با قطر ۲ تا ۱۰ نانومتر وجود دارند.

۴ (۴)

۱ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

۱۷۴- جدول زیر مقدار آلینده‌های خروجی از اگزوز خودرو را در حضور و غیاب قطعه A نشان می‌دهد. در حضور این کاتالیزگر مقدار

ΔH و درصد جرم کاهش یافته برای آلینده ..... از بقیه کمتر است و اگر در یک شهر روزانه ۱۰ هزار خودرو به

طور میانگین 50 km مسافت طی کنند، مقدار ..... تن از جرم آلینده‌ها در حضور کاتالیزگر کاسته می‌شود.

NO	C_xH_y	CO	فرمول شیمیایی آلینده	
۱/۰۴	۱/۶۷	۵/۹۹	در غیاب قطعه A	مقدار آلینده بر حسب گرم به ازای طی یک کیلومتر
۰/۰۴	۰/۰۷	۰/۶۱	در حضور قطعه A	

۴/۷۹ - C_xH_y (۲)

۳/۹۹ - C_xH_y (۱)

۴/۹۹ - CO (۴)

۴/۷۹ - CO (۳)

۱۷۵- اگر در واکنش بین مولکول‌های دو اتمی گازی شکل X_6 و Y_6 ، سرعت واکنش رفت کمتر از سرعت واکنش برگشت بوده و آنتالپی واکنش برگشت برابر با $a - b$ کیلوژول باشد، چند مورد از نتیجه‌گیری‌های زیر همواره درست خواهند بود؟ (a) و b

به ترتیب انرژی فعال‌سازی واکنش‌های رفت و برگشت هستند).

b < a - b (ت)

a > b (پ)

a > b - a (ب)

b > a - b (الف)

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۱۷۶- در سامانه‌ای در حال تعادل که واکنش گرماده زیر در آن انجام می‌گیرد، غلظت H_2S , H_2 , I_2 مولار است. چند مورد از تغییرات زیر

می‌تواند سبب تغییر غلظت این ماده به 0.8 مولار شود؟ (حجم سامانه ۱ لیتر است). ($2HI(g) + S(s) \rightleftharpoons H_2S(g) + I_2(s)$)

ب) خارج کردن مقداری HI از سامانه واکنش

الف) نصف کردن حجم ظرف

ت) افزایش دمای انجام واکنش

پ) افزایش دمای انجام واکنش

۳ (۴)

۲ (۳)

۱ (۲)

۰ (۱)

محل انجام محاسبات

۱۷۷- اگر ثابت تعادل واکنش تبدیل گاز نیتروژن دی اکسید به دی نیتروژن تترالکسید در دماهای -20°C , 25°C و 100°C سلسیوس به صورت زیر باشد و در دمای اتاق، 230 g گرم گاز قهوه‌ای رنگ را وارد ظرف 2 L لیتری واکنش کنیم، چند گرم از گاز دیگر در مخلوط تعادلی واکنش وجود خواهد داشت؟ ($\text{O}_2 = 16, \text{N}_2 = 14 : \text{g.mol}^{-1}$)

$$(K_1 = 2 \times 10^{-3}, K_2 = 5 \times 10^{-3}, K_3 = 4 : \text{mol}^{-1} \cdot \text{L})$$

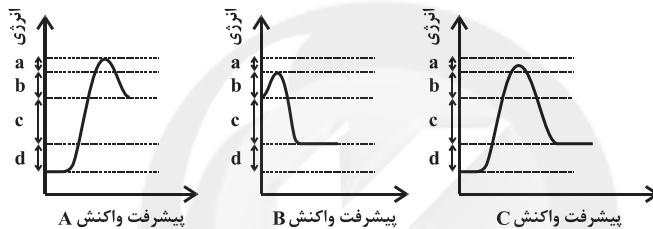
۳۴۵ (۴)

۵۷/۵ (۳)

۱۸۴ (۲)

۲۷۶ (۱)

- ۱۷۸- کدام گزینه در مورد کاتالیزگرها درست است؟
- کاتالیزگرها، مقدار E_a را به یک نسبت کاهش می‌دهند.
  - هر کاتالیزگر می‌تواند به همه واکنش‌ها سرعت ببخشد.
  - در دمای اتاق، فسفر سفید و گاز هیدروژن بدون حضور کاتالیزگر در هوا نمی‌سوزند.
  - کاتالیزگرها، سرعت واکنش‌های رفت و برگشت را افزایش می‌دهند اما بر میزان پایداری واکنش دهنده‌ها و فراورده‌ها بی‌اثرند.
- ۱۷۹- با توجه به نمودارهای زیر کدام گزینه صحیح است؟ (نمودارها در یک مقیاس رسم شده‌اند).

- واکنش B به اندازه $|\Delta H|$ واکنش C از $|\Delta H|$ واکنش A کمتر است.
- انرژی فعالسازی واکنش رفت A به اندازه $|\Delta H|$ واکنش A از انرژی فعالسازی واکنش رفت B بیشتر است.
- انرژی فعالسازی واکنش برگشت B به اندازه $|\Delta H|$ واکنش B از انرژی فعالسازی واکنش برگشت A کمتر است.
- انرژی فعالسازی واکنش رفت B به اندازه $|\Delta H|$ واکنش A از انرژی فعالسازی واکنش برگشت B بیشتر است.

- ۱۸۰- کدام گزینه در مورد مبدل‌های کاتالیستی و کاتالیزگرها درست است؟
- بر روی سطح این قطعه سرامیکی کاتالیزگرهای روبیدیم (Rb)، پلاتین (Pt) و پالادیوم (Pd) نشانده شده است.
  - این مبدل‌ها برای مدت طولانی کار می‌کنند و کارایی آنها هرگز کاهش نمی‌یابد.
  - این مبدل‌ها باعث می‌شوند حتی در روزهای سرد زمستان آلاینده‌ای از اگزوز خودرو خارج نشود.
  - کاتالیزگرها باید پایداری شیمیایی و گرمایی مناسبی داشته و واکنش‌های ناخواسته دیگری انجام ندهند.
- ۱۸۱- پیش‌بینی پیشرفت چه تعداد از واکنش‌های داده شده، درست است؟

واکنش تعادلی	تغییر اعمال شده	نتیجه تغییر
$\text{H}_2(\text{g}) + \text{I}_2(\text{g}) \rightleftharpoons 2\text{HI}(\text{g})$	خارج کردن مقداری فراورده	تولید HI
$\text{N}_2(\text{g}) + 3\text{H}_2(\text{g}) \rightleftharpoons 2\text{NH}_3(\text{g})$	افزایش فشار	تولید NH_3
$2\text{SO}_2(\text{g}) + \text{O}_2(\text{g}) \rightleftharpoons 2\text{SO}_3(\text{g})$	افزایش حجم	تولید O_2 و SO_3

۳ (۴)

۲۰۳

۱ (۲)

۱) صفر

محل انجام محاسبات

۱۸۲- کدام گزینه در مورد تولید گاز آمونیاک به روش هابر نادرست است؟

۱) واحد ثابت تعادل واکنش آن $\text{mol}^{-2} \cdot \text{L}^2$ است.

۲) در شرایط بهینه ($T = 450^\circ\text{C}$, $P = 200\text{ atm}$) و کاتالیزگر آهن، تنها ۲۸ درصد مولی مخلوط را آمونیاک تشکیل می‌دهد.

۳) با استفاده از اختلاف دمای جوش مخلوط گازها و با سرد کردن آنها در دمای -40°C - آمونیاک مایع جدا می‌شود.

۴) با افزایش فشار و دما و استفاده از کاتالیزگر می‌توان ثابت تعادل این واکنش را افزایش داد و آمونیاک بیشتری به دست آورد.

۱۸۳- در یک سامانه ۴ لیتری، تعادل $\text{CO(g)} + \text{H}_2\text{O(g)} \rightleftharpoons \text{CO}_2\text{(g)} + \text{H}_2\text{(g)}$ با ۲ مول از هر

فراورده برقرار است. اگر در دمای ثابت ۳ مول از هر یک از مواد واکنش‌دهنده را به این سامانه بسته اضافه کنیم، پس از

برقراری تعادل جدید به تقریب چند مول فراورده خواهیم داشت؟

۲۲/۹ (۴)

۱۵/۵۵ (۳)

۵/۱ (۲)

۲/۵۵ (۱)

۱۸۴- کدام موارد از مطالب زیر، نادرست است؟

الف) برای آغاز واکنش‌های گرماده نیازی به تأمین انرژی فعال‌سازی نیست.

ب) انرژی فعال‌سازی واکنش گاز H_2 با O_2 در دمای 25°C در حضور توری پلاتینی کمتر از مقدار آن در حضور پودر روی در مخلوط واکنش است.

پ) در برخی کشورها برای افزایش بازده فراورده‌های کشاورزی، آمونیاک مایع را به عنوان کود شیمیایی به‌طور مستقیم به‌خاک تزریق می‌کنند.

ت) استفاده از کاتالیزگر در صنایع گوناگون سبب افزایش آلدگی محیط‌زیست می‌شود.

۴) ب و ت

۳) ب و پ

۲) الف و ت

۱) الف و ب

۱۸۵- چند مورد از عبارت‌های زیر درباره تأثیر عوامل گفته شده بر روی تعادل درست است؟

الف) با افزودن یک مول گاز CO به تعادل گازی $\text{CO} + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{CO}_2 + \text{H}_2$ مصرفی کمتر از یک مول خواهد بود.

ب) از آن‌جا که کاهش دما در سامانه تعادلی گازی $2\text{SO}_2 + \text{O}_2 \rightleftharpoons 2\text{SO}_3$ منجر به افزایش میزان SO_3 می‌شود، واکنش گرم‌گیر است.

پ) کاهش حجم در سامانه تعادلی $2\text{NO(g)} + \text{O}_2\text{(g)} \rightleftharpoons 2\text{NO}_2\text{(g)}$ باعث جابه‌جایی تعادل در جهت رفت می‌شود.

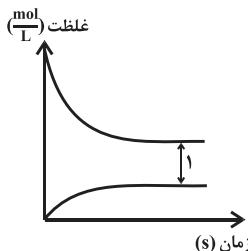
ت) اگر مقداری محلول نقره نیترات به تعادل $\text{PbCl}_2\text{(s)} \rightleftharpoons \text{Pb}^{2+}\text{(aq)} + 2\text{Cl}^-\text{(aq)}$ اضافه کنیم، تعادل در جهت رفت جابه‌جا می‌شود.

۴) ۴

۳) ۳

۲) ۲

۱) ۱

۱۸۶- اگر نمودار داده شده مربوط به واکنش تعادلی $2\text{A(g)} \rightleftharpoons \text{B(g)}$ با ثابت تعادل $25 / \text{mol}^2 \text{L}^{-2}$ باشد،

غلظت اولیه A چند مول بر لیتر بوده است؟ (حجم ظرف را ۲ لیتر در نظر بگیرید).

۲) ۲

۱) ۱

۴) ۴

۳) ۳

محل انجام محاسبات

۱۸۷- برای برقراری تعادل $A(g) + B(g) \rightleftharpoons CO(g) + 3H_2(g)$ در ابتدا ۲ مول گاز A و ۳ مول گاز B را در ظرفی به حجم ۱/۵ لیتر

وارد کرده‌ایم. پس از رسیدن به تعادل، H_2 تولیدی را خارج کرده و در واکنش سوختن H_2 شرکت می‌دهیم که آنتالپی این

واکنش برابر $5\text{kJ}\cdot\text{mol}^{-1}$ - به ازای تشکیل یک مول آب است. از گرمای حاصل از سوختن این مقدار H_2 می‌توان ۱۲۵۰

گرم آب را از دمای ۲۱ درجه سانتیگراد تا ۹۰ درجه سانتیگراد گرم کرد. ثابت تعادل واکنش اولیه چند $\text{mol}^2\cdot\text{L}^{-2}$ است؟

$$(c_{H_2O} = 4200\text{J}\cdot\text{kg}^{-1}\cdot^\circ\text{C}^{-1})$$

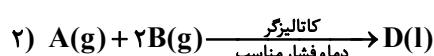
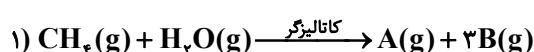
۰/۱ (۴)

۰/۲ (۳)

۰/۱۵ (۲)

۰/۰۵ (۱)

۱۸۸- با توجه به واکنش‌های رو به رو چه تعداد از عبارت‌های بیان شده درست است؟

الف) پایداری گاز A از پایداری کربن دی‌اکسید کمتر است.

ب) تغییر عدد اکسایش اتم کربن در واکنش (۱) برابر ۶ می‌باشد.

پ) ترکیب D مایعی بی‌رنگ و بسیار سمی است و در تبدیل PET به مونومرهای سازنده‌اش نیز کاربرد دارد.

ت) گاز A در واکنش (۲) نقش کاهنده را دارد.

۴ (۴)

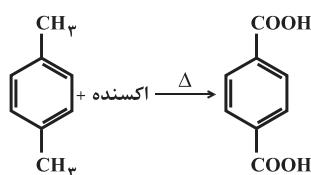
۱ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

۱۸۹- با توجه به واکنش تهیه ترفتالیک اسید از پارازایلن در شرایط مناسب، کدام مطلب نادرست است؟

$$(C=12, O=16, H=1:\text{g}\cdot\text{mol}^{-1})$$

۱) مجموع عدد اکسایش همه کربن‌های ترفتالیک اسید برابر ۲ می‌باشد.

۲) به ازای مصرف ۰/۱ مول پارازایلن، ۱۶/۱ گرم ترفتالیک اسید حاصل می‌شود.

۳) برای افزایش بازده تولید ترفتالیک اسید، به جای یون پرمنگنات، می‌توان از اکسیژن هوا و کاتالیزگرهای مناسب استفاده کرد.

۴) اگر ماده اکسنده یون پرمنگنات باشد، به MnO_4^- تبدیل می‌شود که تغییر عدد اکسایش آن برابر ۳ می‌باشد.

۱۹۰- از واکنش مقادیر کافی متانول و اتانول با ترفتالیک اسید امکان تشکیل ..... نوع دی‌استر وجود دارد که تفاوت جرم مولی

سبک ترین و سنگین‌ترین آنها برابر ..... گرم بر مول می‌باشد. ($C=12, O=16, H=1:\text{g}\cdot\text{mol}^{-1}$)

۲۸،۲ (۴)

۱۴،۲ (۳)

۱۴،۳ (۲)

۲۸،۳ (۱)

محل انجام محاسبات

نظر خواهی (سوال های نظم حوزه): آیا مقررات آزمون اجرا می شود؟

دانش آموزان گرامی؛ لطفاً روشنگاری پاسخ گویی به سوال های زیر، به شماره هی سوال ها دقت کنید.

پشتیبان

تماس تلفنی پشتیبان

- ۲۸۸ - آیا پشتیبان شما از آزمون گذشته تاکنون با شما تماس تلفنی گرفته است؟
- (۱) خیر، ایشان تماس تلفنی نگرفتند.
  - (۲) بله، ایشان تماس تلفنی گرفتند.
  - (۳) بله، تماس تلفنی ایشان از لحاظ زمانی (در حد ۵ دقیقه) واز لحاظ محتوا در حد خوب و کافی بود.
  - (۴) بله، تماس تلفنی ایشان از لحاظ زمانی (بیش از ۵ دقیقه) واز لحاظ محتوا در حد عالی بود.

تماس تلفنی: چه زمانی؟

- ۲۸۹ - پشتیبان چه زمانی با شما تماس گرفت؟
- (۱) در زمان مناسب طبق توافق قبلی (قبل از مورد روز و ساعت تماس توافق کرده بودیم)
  - (۲) در زمان مناسب تماس گرفت (البته قبل از مورد روز و ساعت تماس توافق نکرده بودیم)
  - (۳) در روز پنج شنبه (روز قبل از آزمون) تماس گرفت.
  - (۴) در روز یا ساعت نامناسب تماس گرفت.

تماس تلفنی: چند دقیقه؟

- ۲۹۰ - پشتیبان شما چند دقیقه با شما تماس تلفنی داشت؟
- (۱) یک دقیقه تا سه دقیقه
  - (۲) ۳ دقیقه تا ۵ دقیقه
  - (۳) بین ۵ تا ۱۰ دقیقه
  - (۴) بیش از ۱۰ دقیقه

تماس پشتیبان با اولیا

- ۲۹۱ - آیا پشتیبان شما طی یک ماه گذشته تا کنون با اولیای شما تماس تلفنی داشته است؟
- (۱) بله، یک تماس تلفنی مستقل با ایشان داشته است.
  - (۲) بله، هنگامی که با من گفت و گو کرد با والدینم نیز سخن گفت.
  - (۳) نهی داشم، شاید تماس گرفته باشد.
  - (۴) خیر، ایشان هنوز با اولیای من تماس نگرفته است.

بررسی دفتر برنامه ریزی

- ۲۹۲ - آیا پشتیبان شما طی یک ماه گذشته تا کنون دفتر برنامه ریزی شما را بررسی کرده است؟
- (۱) پشتیبان من دفتر برنامه ریزی ام را با دقت بررسی کرد.
  - (۲) پشتیبان من دفتر برنامه ریزی ام را بررسی کرد.
  - (۳) پشتیبان من دفتر برنامه ریزی ام را بررسی نکرد.
  - (۴) من دفتر برنامه ریزی ندارم.

کلاس رفع اشکال

- ۲۹۳ - آیا در کلاس رفع اشکال پشتیبان شرکت می کنید؟
- (۱) بله، امروز در کلاس رفع اشکال پشتیبان خودم شرکت خواهم کرد.
  - (۲) بله، در کلاس پشتیبان دیگر شرکت خواهم کرد (زیرا به آن درس نیاز بیشتری دارم).
  - (۳) پشتیبان من کلاس رفع اشکال برگزار می کند اما من امروز شرکت نمی کنم.
  - (۴) پشتیبان من کلاس رفع اشکال برگزار نمی کند.

شروع به موقع

- ۲۹۴ - آیا آزمون در حوزه هی شما به موقع شروع می شود؟
- (۱) بله، هر دو مورد به موقع و دقیقاً سروقت آغاز می شود.
  - (۲) پاسخ گویی به سوال های علمی رأس ساعت آغاز نمی شود.
  - (۳) در هر دو مورد بی نظمی وجود دارد.

متاخرین

- ۲۹۵ - آیا دانش آموزان متاخر در محل جداگانه متوقف می شوند؟
- (۱) خیر، متاسفانه تا زمان شروع آزمون (و حتی گاهی اوقات پس از آن) داوطلبان متاخر در حال رفت و آمد در سالن آزمون هستند.
  - (۲) این موضوع تا حدودی رعایت می شود اما نه به طور کامل.
  - (۳) بله، افراد متاخر ابتدا متوقف می شوند و بعداً وارد حوزه می شوند اما در هنگام ورود، سروصدای همهمه ایجاد می شود.
  - (۴) بله، افراد متاخر بعداً وارد حوزه می شوند ضمناً برای آنان محل جداگانه ای در نظر گرفته شده و بی نظمی و سروصدای ایجاد نمی شود.

مراقبان

- ۲۹۶ - عملکرد و جدیت مراقبان آزمون امروز را چگونه ارزیابی می کنید؟
- (۱) خیلی خوب
  - (۲) خوب
  - (۳) متوسط
  - (۴) ضعیف

پایان آزمون - ترک حوزه

- ۲۹۷ - آیا در حوزه هی شما به داوطلبان قبل از پایان آزمون اجازه خروج زودهنگام داده می شود؟
- (۱) بله، قبل از پایان آزمون اجازه ترک حوزه داده می شود.
  - (۲) گاهی اوقات
  - (۳) به ندرت
  - (۴) خیر، هیچ گاه

از زیبایی آزمون امروز

- ۲۹۸ - به طور کلی کیفیت برگزاری آزمون امروز را چگونه ارزیابی می کنید؟
- (۱) خیلی خوب
  - (۲) خوب
  - (۳) متوسط
  - (۴) ضعیف

A : پاسخ نامه(کلید) آزمون 27 اردیبهشت 1398 گروه دوازدهم ریاضی دفترچه

1	□□□□✓	51	□□✓□□	101	□✓□□□	151	✓□□□□
2	□✓□□□	52	□□□□✓	102	✓□□□□	152	□□✓□□
3	□✓□□□	53	✓□□□□	103	□□□□✓	153	□✓□□□
4	□□□✓□	54	□□□✓□	104	□✓□□□	154	□□□□✓
5	□□□□✓	55	□□□□✓	105	□□□✓□	155	□□□✓□
6	✓□□□□	56	✓□□□□	106	□□□✓□	156	✓□□□□
7	□□□✓□	57	✓□□□□	107	□✓□□□	157	□✓□□□
8	✓□□□□	58	□✓□□□	108	□□✓□□	158	□□✓□□
9	□✓□□□	59	□□□✓□	109	□□□✓□	159	✓□□□□
10	□□□✓□	60	□✓□□□	110	✓□□□□	160	□✓□□□
11	✓□□□□	61	□□□□✓	111	□□□□✓	161	□□□✓□
12	✓□□□□	62	□✓□□□	112	✓□□□□	162	□□✓□□
13	□□□✓□	63	✓□□□□	113	□✓□□□	163	□✓□□□
14	✓□□□□	64	□□□□✓	114	□□□□✓	164	□□□□✓
15	□✓□□□	65	✓□□□□	115	□□□✓□	165	□□□□✓
16	□□□□✓	66	□□□□✓	116	□✓□□□	166	□□□□✓
17	□□□✓□	67	✓□□□□	117	✓□□□□	167	✓□□□□
18	□✓□□□	68	✓□□□□	118	□✓□□□	168	□✓□□□
19	□□□□✓	69	□□□✓□	119	✓□□□□	169	□□□□✓
20	□□□✓□	70	□□□□✓	120	□□□✓□	170	□✓□□□
21	□□□□✓	71	□✓□□□	121	□□□✓□	171	✓□□□□
22	✓□□□□	72	□✓□□□	122	□□□✓□	172	✓□□□□
23	□□□□✓	73	□□□✓□	123	□□□□✓	173	✓□□□□
24	□✓□□□	74	✓□□□□	124	✓□□□□	174	□□□□✓
25	□□□✓□	75	□✓□□□	125	✓□□□□	175	□✓□□□
26	□□□□✓	76	✓□□□□	126	□□✓□□	176	✓□□□□
27	✓□□□□	77	□✓□□□	127	□□□□✓	177	✓□□□□
28	□□□□✓	78	□□□□✓	128	✓□□□□	178	□□□□✓
29	□□□□✓	79	□□□✓□	129	□□□□✓	179	✓□□□□
30	✓□□□□	80	✓□□□□	130	□✓□□□	180	□□□□✓
31	□□□□✓	81	□□□✓□	131	□✓□□□	181	□□□□✓
32	✓□□□□	82	□□□✓□	132	□□□✓□	182	□□□□✓
33	□□□□✓	83	□□□✓□	133	✓□□□□	183	□□□□✓
34	✓□□□□	84	□□□✓□	134	□✓□□□	184	□✓□□□
35	□□□✓□	85	□□□✓□	135	□✓□□□	185	□□□✓□
36	□□□□✓	86	□□□□✓	136	✓□□□□	186	□□✓□□
37	✓□□□□	87	✓□□□□	137	✓□□□□	187	□□✓□□
38	□□□✓□	88	□□□✓□	138	□✓□□□	188	□✓□□□
39	✓□□□□	89	□□□□✓	139	□□□□✓	189	□✓□□□
40	□□□□✓	90	□✓□□□	140	□□□✓□	190	✓□□□□
41	□□□□✓	91	□✓□□□	141	✓□□□□		
42	✓□□□□	92	□□□✓□	142	□✓□□□		

43

44

45

46

47

48

49

50

93

94

95

96

97

98

99

100

143

144

145

146

147

148

149

150

سایت کنکور

Konkur.in

دفترچه پاسخ

عمومی دوازدهم ریاضی

۱۳۹۸ اردیبهشت ماه ۲۷

طراحان

افسانه احمدی- محسن اصغری- احسان برزگر- مریم شمیرانی- کاظم کاظمی- حمید لنجان زاده اصفهانی- حسن وسکری	فارسی
هیرش صمدی- خالد مشیرپناهی- رضا معصومی- فاطمه منصور خاکی	عربی (بیان قرآن)
محبوبه ابسم- ابوالفضل احدزاده- امین اسدیان پور- محمد رضایی بقا- عباس سیدشیبستی- محمد رضا فرهنگیان- وحیده کاغذی- مرتضی محسنی کبیر- هادی ناصری- فیروز نژاد تجفی- سیداحسان هندی	دین و زندگی
فریبا توکلی- مهدیه حسامی- میرحسین زاهدی- علی شکوهی- علی عاشوری- امیرحسین مراد	(بیان انگلیسی)

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	گروه مستندسازی
فارسی	افسانه احمدی	افسانه احمدی	محسن اصغری	فریبا رئوفی
عربی (بیان قرآن)	زهرا کرمی	زهرا کرمی	درویشعلی ابراهیمی - سیدمحمدعلی مرتضوی	لیلا ایزدی
دین و زندگی	محمد رضایی بقا	محمد رضایی بقا	محمد آقاد صالح	محمد هنریه کار
(بیان انگلیسی)	سپیده عرب	سپیده عرب	حامد بابایی- فریبا توکلی	فاطمه فلاحت پیشه

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مسئل دفترچه	مدیر: فاطمه رسولی نسب، مسئل دفترچه: لیلا ایزدی
صفحه آراء	مستندسازی و مطابقت با مصوبات
نظرات چاپ	فاطمه علی باری
سوران تعییمی	سوران تعییمی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب- بین صبا و فلسطین- پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۶۴۶۳-۰۲۱

(همید لنهان زاده اصفهان)

-۷

گزینه «۳»: آن که هر دم خوبش را در ره او می‌فکندم، اکنون هر کجا می‌بینم ش راه می‌گرددام. ← «خوبش» مفعول / ضمیر «لَش» مفعول / مسند ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: آه اگر عشوه‌گری‌های زلیخا، مه کنعان را از حسرت یعقوب غافل سازد. «عشوه‌گری‌ها» نهاد، «مه کنunan» مفعول، «غافل» مسند و «سازد» فعل است.

گزینه «۲»: (-) نهاد، «پند» مفعول، «بد» مسند، «پنداشتم» فعل

گزینه «۴»: «من» نهاد، «خار» مفعول، «سوزن» مسند و «می‌بینم» فعل است.

(فارسی ۳، دستور زبان، صفحه ۱۴۰)

(مریم شمیران)

-۸

«آن» در تاجداران، پلنگان، کوهساران و هژبران، نشانه جمع است.

(فارسی ۳، دستور زبان، صفحه ۱۵۳)

(اسمان برزگر - امسر)

-۹

در این بیت حذف فعلی صورت نگرفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «به» سوگند در مصرع اول به کار رفته که حذف فعل به قرینه معنوی

صورت گرفته است به جمال ... [سوگند می خورم] به شراب ... [سوگند می خورم]

گزینه «۳»: هزار شکر [می کنم] ← حذف فعل به قرینه معنوی

گزینه «۴»: هنری بهتر از این [است] ← حذف فعل به قرینه معنوی

(فارسی ۳، دستور زبان، صفحه ۱۵۶)

(کاظم کاظمی)

-۱۰

در بیت گزینه «۳» تناقض به کار نرفته است.

کنایه: روپرگرداندن ← بی اعتمایی، ترک کردن

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: ایهام تناسب: کیش ← (۱) مذهب، آیین (معنای قابل قبول) (۲) کمان دان

(با تیر و کمان تناسب دارد) / تشبیه: همچو تیر، چون کمان

گزینه «۲»: اسلوب معادله: مصراع دوم مصادقی برای توضیح مفهوم مصراع اول است.

/ استعاره: دیده غریال (اضفه استعاری)

گزینه «۴»: حسن تعلیل: شاعر دلیل کوتاه شدن شمع (آب شدن شمع) را تلاش او

برای رسیدن به خاکستر پروانه دانسته است. / تشخیص: سعی کردن شمع

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

(مسنون اصفری)

-۱

موارد نادرست و معنای درست آن‌ها:

(الف) روابی: ارزش، اعتبار

(ج) محظوظ: بهره‌ور

(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

(کاظم کاظمی)

-۲

موارد نادرست و معنای درست آن‌ها:

ولیمه: طعامی که در مهمانی و عروسی می‌دهند.

کنایه: وسیله‌ای کمایی شکل در زورخانه از جنس آهن که در یک طرف آن، رشته‌ای از زنجیر با حلقه‌های آهنی متعدد قرار دارد.

(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

(مسنون اصفری)

-۳

موارد نادرست و املای درست آن‌ها:

گزینه «۱»: تحریر: کتابت، نوشتن (تقریر بیان)

گزینه «۳»: حشم: خدمتکاران، خوبشان و زیرستان فرماتروا

گزینه «۴»: بالامعارض: بی‌رقیب

(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

(مسنون اصفری)

-۴

غلطهای املایی و شکل درست آن‌ها:

گزینه «۱»: صورت ← سورت (تندی و تیزی)

گزینه «۲»: حول ← هول (ترس)

گزینه «۴»: نواحی ← نواحی (جمع ناحیه)

(فارسی ۳، املاء، ترکیبی)

(کاظم کاظمی)

-۵

غلط املایی و شکل درست آن:

قرص ← عرس

(فارسی ۳، املاء، ترکیبی)

(مسنون اصفری)

-۶

حرف ربط وابسته‌ساز: که (که به تازگی)، که (چیزی که هست)، چون، که (که با

خودت) ← ۴ مورد

حرف هم‌ایه‌ساز: و (و ترفیع)، و (و باید)، ولی ← ۳ مورد

(فارسی ۳، دستور زبان، صفحه‌های ۱۴۰ و ۱۴۱)

(مریم شمیران)

-۱۶

مفهوم قسمت مشخص شده، «گم شدن لبخند از لبِ رستم» است که مفهوم مقابل آن در گزینه «۴» دیده می‌شود.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۱۳)

(مریم شمیران)

-۱۷

مفهوم آیه ذکر شده در صورت سؤال: «آنگاه که تیر می‌انداختی، تو تیر نمی‌انداختی، بلکه خدا بود که تیر می‌انداخت». در گزینه «۳» نیز تأکید شده است که خداوند، مسبب همه امور است.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۱۷)

(کاظم کاظمی)

-۱۸

مفهوم مشترک ایات مرتبط: انسان می‌تواند خداوند را در وجود خود بیابد (خداوند در ظرف مکان و زمان نمی‌گنجد و با تزکیه نفس و صفاتی باطن، می‌توان او را در وجود خود یافت).

مفهوم بیت گزینه «۲»: عارفان هر چیز غیر از ذات حق را پوچ و بی‌ارزش می‌دانند.

(فارسی ۳، مفهوم، مشابه صفحه ۱۲۵)

(حسن وسلی)

-۱۹

مفهوم مشترک هر دو بیت «ابتدا اندیشیدن و سپس سخن گفتن» است. دیو در بیت «ج» می‌تواند سخنی باشد که نابهنه‌گام از دهان خارج شده باشد.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۲۶)

(مریم شمیران)

-۲۰

عبور از میان آتش برایم آسان است.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۱۰)

(محمد لنگرانزاده اصفهانی)

-۱۱

«ماه رو» تشبیه دارد: چهره مثل ما. / «جدا از ماه رویت» نیز ایهام دارد: - عاشقان دور از تو اشک می‌ریزند، - این که اشک ریختن از چهره تو جدا و دور باشد. / «کوکب» اول استعاره از «اشک» است. / «ماه، کوکب و شب» مراجعات نظری (فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

(امسان برزکر - رامسر)

-۱۲

(الف) بی خبری عجیب شاعر و روی برنتابیدن از تیغ تیز معشوق (اغراق)

(ب) چهره برافروختن: کنایه از دلبری کردن

(ج) انفاس مجاز از دعاهای خیر عارفان سحرخیز

(د) مصراع دوم از حافظ است که شهریار آن را تضمین کرده است.

(ه) خرند (می‌خرند) و فروشند (می‌فروشنند) ← تضاد

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

(کاظم کاظمی)

-۱۳

(د) استعاره: این سرا ← دنیای مادی

(ه) کنایه: آستین‌افشاندن ← ترک گفتن، نادیده گرفتن، شادی کردن / پشت دست گریدن ← اظهار پشمیمانی و افسوس

(الف) ایهام تناسب: شور ← (۱) غوغای (معنای مورد نظر) ۲) مرء شور که با تلخ و شیرین تناسب دارد.

(ج) مجاز: نان ← رزق و روزی، خوردنی، خوراک

(ب) تشبیه: لوح دل و صفحه رخسار (اضافه تشبیهی)

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

(احسانه احمدی)

-۱۴

تیرانا: مهرداد اوستا

(فارسی ۳، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

(مریم شمیران)

-۱۵

پیام مشترک بیت صورت سؤال و گزینه‌های «۱، ۳ و ۴» به پایان رسیدن رنج و ظلمت و فراسیدن نیکی و آسایش است، اما در گزینه «۲» عکس این معنی آمده است.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۱۶)

(فایل مشیرنامه)

-۲۶

در گزینه «۴»، «نصرًا» مفعول مطلق تأکیدی است و در ترجمه مفعول مطلق تأکیدی از قیدهای تأکیدی مانند «ی گمان، حتماً، مسلماً، قطعاً...» استفاده می‌کنیم که چنین چیزی در این گزینه رعایت شده است. «إن»: اگر، چنانچه، اگرچه (ادات شرط) / «اتخدا»: متخد شوند (فعل شرط)

بررسی خطاهاي سایر گزینهها:

گزینه «۱»: «استغفار» چون دارای مضاف الیه (الثابن) است، مفعول مطلق نوعی (بیان) است. در ترجمه مفعول مطلق نوعی که مضاف شده است از قیدهای «مانند، مثلی، همچون...» استفاده می‌کنیم، اما درین گزینه چنین چیزی رعایت نشده است و «الثابن» به صورت «قید حالت» ترجمه شده که نادرست است. درست آن چنین است: «مانند تویه کنندگان از او طلب آمرزش می‌کنند».

گزینه «۲»: «استمعاء» چون دارای صفت (خاشعاً) است، مفعول مطلق نوعی (بیان) است و در ترجمه مفعول مطلق نوعی که موصوف واقع شده است، صفت را به صورت قید ترجمه می‌کنیم، اما در اینجا به اشتیاه به صورت مفعول مطلقی ترجمه شده است که مضاف واقع شده است. ترجمه درست آن: «با خشوع به قرآن گوش می‌دهند».

گزینه «۳»: درین گزینه نیز «اهتمامًا» چون داری صفت (بالاً) است، مفعول مطلق نوعی است که به اشتیاه به صورت مفعول مطلق تأکیدی ترجمه شده است. ترجمه درست آن: «بسیار به نظافت شهر خود اهمیت می‌دهند».

(ترجمه)

(فایل مشیرنامه)

-۲۷

مفهوم صورت سوال به شببیداری و تهجد در راه خدا اشاره دارد اما گزینه «۲» به سعی و تلاش در راه رسیدن به آرزوها اشاره دارد. گزینه‌های «۱، ۳ و ۴» به شببیداری و اهمیت آن در روز قیامت اشاره دارند.

(مفهوم)

(فایل مشیرنامه)

-۲۸

سؤال از ما گزینه‌ای را خواسته است که هم‌مفهوم با آیه داده شده نباشد. ترجمه آیه داده شده: «پس به زیبایی صر کن». گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳ همگی با آیه هم‌مفهوم هستند و همگی ما را به داشتن صبر و شکیبایی دعوت می‌کنند، اما بیت داده شده در گزینه «۴» دارای چنین مفهومی نیست، بلکه می‌گوید که عشق و شکیبایی با هم جمع نمی‌شوند و عاشق بی قرار، صبر و شکیبایی ندارد؛ و می‌خواهد هرچه سریع تر خود را در کار یار دلاراش ببیند.

(مفهوم)

(فایل مشیرنامه)

-۲۹

ضاق با اتسع متضاد است، نه متراوف.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: دیوار = دیوار

گزینه «۲»: بزرگان ≠ کوچکان

گزینه «۳»: شب بیدار ماند ≠ خوابید

(مفهوم)

(رضاء معصومی)

-۳۰

ترجمه عبارت گزینه «۲»: «خداؤند همه گناهان را می‌آمرزد، حتی شرک!» که نادرست است، زیرا شرک تنها گناهی است که خداوند نمی‌آمرزد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «هر چیزی با اتفاق کم می‌شود، به جز علم!» صحیح است.

گزینه «۳»: «دبیرستان یک مرحله تحصیلی بیش از دانشگاه است!» صحیح است.

گزینه «۴»: «مدیر باید مسئولیت را به کسی بدهد که شایسته آن است!» صحیح است.

(مفهوم)

(هیرش صدری)

-۲۱

«اذكروا الله ذكرًا كثیرًا»: خدا را بسیار یاد کنید (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «و سیحوه»: او را تسیح گویید / «بكرة»: صبح / «و أصيال»: و شام (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

(هیرش صدری)

-۲۲

«نورًا»: نورانی کرد / «الإسلام»: اسلام را / «علم»: با علم خودش / «أشعل»: برافروخت / «الشمعة»: شمع / «في الظلمات»: در تاریکی‌ها

نکته مهم درسی

«تنویر» مفعول مطلق نوعی است که کلمه «من» مضاف الیه آن است و برای ترجمه آن باید کلمه هم چون و مانند آورده شود.

(ترجمه)

(رضاء معصومی)

-۲۳

«نصحتنا»: (نصح+نا) نصیحت کرد ما را / «المديرة»: مدیر، خانم مدیر / «بأن»: نطالع، که مطالعه کنیم / «الكتب»: کتاب‌ها را / «مطالعة تؤثر»: به گونه‌ای که تأثیر بگذارد (مفهول مطلق نوعی) / «في نفسنا»: در خودمان / «تأثيرًا عميقًا»: عمیق، عمیقاً (مفهول مطلق نوعی)

(ترجمه)

(فایل مشیرنامه)

-۲۴

«أ»: آیا / «لم تعلم»: ندانستیم، ندانسته‌ایم (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «أن الإجتهداد»: که کوشش، تلاش (رد گزینه ۴) / «من أسباب التجاح»: از سبب‌های (علت‌های) موقفیت (رد گزینه ۳) / «لإنسان»: برای انسان (رد گزینه‌های ۱ و ۳ و ۴) / «ولا يفجّر»: إلأ المُجتهدون مِنَّا: و از ما تنها تلاشگران موفق می‌شوند. اگر «مستثنی منه» در جمله نیامده باشد (حصر باشد)، می‌توانیم جمله را هم به صورت منفی و هم به صورت «فقط - تنها» و مثبت ترجمه کنیم. (رد گزینه‌های ۱ و ۳ به ترتیب «کسی» و «کسانی که» اضافی هستند و معادل عربی ندارند.)

(ترجمه)

(رضاء معصومی)

-۲۵

ترجمه صحیح عبارت: «همه دانش‌آموzan به جز محدثه در امتحان موفق شدند!» (اسلوب استثنای)

(ترجمه)

(فاطمه منصوریان)

-۳۵

در متن اشاره‌ای به این که «مُسْنَن تربیت طوطی در جنگل‌های بزرگ زندگی می‌کند!» نشده است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «طوطی از آجیل‌ها و انواع حشرات تغذیه می‌کند!» در متن آمده است.
 گزینه «۲»: «تریبیت طوطی در خانه سخت نیست!» در متن آمده است.
 گزینه «۴»: «طوطی ممکن است در برابر درجه حرارت‌های مختلف مقاومت کند!» در متن آمده است.
 (درک مطلب)

(فاطمه منصوریان)

-۳۶

مصدر فعل «تَنْفَاعِلُ»، «تَنْفَاعُلُ» است.
 (تبلیل صرفی و مهل اعرابی)

(رضا معتمدی)

-۳۷

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، مستثنی منه فاعل نباشد. در گزینه «۲»، «الواجبات» مستثنی منه است و نقش آن مفعول است. بنابراین جواب سؤال همین گزینه است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «کل» مستثنی منه است که نقش آن فاعل و مرفوع است.
 گزینه «۳»: «المالاتکه» مستثنی منه است که نقش آن فاعل و مرفوع است.
 گزینه «۴»: «طلاب» مستثنی منه است که نقش آن فاعل و مرفوع است.
 (استثناء)

(فاطمه منصوریان)

-۳۸

سؤال از ما گزینه‌ای را خواسته است که در آن «مُسْتَثْنَى» محصور باشد، یعنی درواقع از ما گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن «مُسْتَثْنَى منه» نیامده باشد. (هرگاه «مُسْتَثْنَى منه» در جمله نباشد، «مُسْتَثْنَى» محصور شده است). در گزینه «۳» «الصدق» مستثنی است (نقش آن مفعول به است)، اما «مُسْتَثْنَى منه» در جمله قبل از «إِلَّا» یافیده است، پس دارای حصر است و «الصدق» محصور شده است.
 در سایر گزینه‌ها «مُسْتَثْنَى منه» به ترتیب عبارت‌اند از: «شیء»، «أَحَدٌ» و «كُلٌّ شیء»
 (استثناء)

(رضا معتمدی)

-۳۹

باتوجه به ترجمه، به فعل «تَأْثِيرُنا: تحت تأثير قرار گرفتیم، تأثیر پذیرفتیم» نیاز داریم. در جای خالی دوم نیز مفعول مطلق نوعی آمده است. بنابراین باید مصدری از جنس فعل جمله باشد. «تأثیر» مصدر فعل «تأثیرنا» در باب «تفعل» است.
 ترجمه کامل عبارت: «صبح امروز، من و دوستانم فیلمی تماشا کردیم که بسیار از آن تأثیر پذیرفتیم!»
 (مفهوم مطلق)

(فاطمه منصوریان)

-۴۰

سؤال از ما گزینه‌ای را خواسته است که در آن مفعول مطلق نوعی (بیانی) وجود داشته باشد. در گزینه «۴» «محاسبة» مصدر «یحاسب» است و چون مضاف شده است و «العادلين» مضاف الیه است، مفعول مطلق نوعی (بیانی) است.
بوروسی سایر گزینه‌ها

گزینه «۱»: «مساگدة» مفعول مطلق تأکیدی است.
 گزینه «۲»: «شہاجمَةً» و «قتالاً» هر دو مفعول مطلق تأکیدی هستند.
 گزینه «۳»: در این گزینه مفعول مطلق وجود ندارد. «أشعاراً» مفعول به است.
 (مفهوم مطلق)

(هیرش صمدی)

عبارت گزینه «۴» توضیح کلمه «المفکر» است به معنی «دانشمند» نه «الواشق» به معنی «مطمئن».

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: برگ آن نماد صلح است: زیتون
 گزینه «۲»: جانوری که تارهای صوتی ندارد: زرافه
 گزینه «۳»: شخصی که مقالاتی را در روزنامه‌ها می‌نویسد: روزنامه‌نگار
 (مفهوم)

ترجمه متن در ک مطلب:

«طوطی پرنده‌ای خانگی و دوست‌داشتی نزد بسیاری از مردم است، و آن پس از سگ‌ها و گربه‌ها و ماهی‌ها چهارمین حیوان خانگی از نظر گسترش در جهان است، و آن پرنده‌ای است معروف به رنگ‌های زیادش و آن‌چه او را تمایز می‌کند این است که او باهوش‌ترین پرندگان موجود بر روی کره زمین به شمار می‌اید، و آن به خاطر توانایی برخی از انواعش بر تقلید صدای انسان(ها) و خنده‌های آن‌ها است. طوطی انواع بسیاری دارد که گاه نزدیک به ۳۵۰ نوع می‌رسد و بعضی از این انواع تهدیدشده به انراض اند.

گاهی عمر طوطی به هشتاد سال می‌رسد، و از آجیل‌ها مانند: گرد و دانه‌ها؛ و به ویژه تخم‌های آفتاگردن و برخی انواع حشرات و میوه‌های تغذیه می‌کند، و طوطی میان بلنداهای درختان در جنگل‌ها زیست می‌کند. طوطی می‌تواند در رده‌های گوناگون گرما را تحمل نماید، برای همین تربیت آن در منزل به راحتی امکان دارد، و آن به عمر طولانی و علاوه‌اش به شستشو با آب معروف است. طوطی در گروه‌های اجتماعی زندگی می‌کند، و آن پرنده‌ای است که با محیط‌ش به صورت خوب تعامل می‌کند. او قادر به آواز خوانی است و به صورت همیشگی نیاز به بازی و توجه زیاد دارد»

(فاطمه منصوریان)

-۳۲

در متن در مورد این که بسیاری از گونه‌های طوطی‌ها منقرض شده‌اند، صحبتی نشده است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «هوش طوطی شدید است و قادر به تقلید از گفتار انسان است!» مطابق متن صحیح است.
 گزینه «۳»: «تخمه‌های آفتاگردن محبوب‌ترین غذا برای طوطی است!» مطابق متن صحیح است.

گزینه «۴»: «طوطی‌ها میوه‌های مختلف را می‌خورند!» مطابق متن صحیح است.
 (درک مطلب)

(فاطمه منصوریان)

-۳۳

بر اساس متن، عبارت «طوطی‌ها به مقدار فراوان به توجه نیاز دارند!» درست است.
تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: بر اساس متن، عبارت «طوطی‌ها آفریده‌هایی هستند که به موقعیت‌های خنده‌دار می‌خنندند!» نادرست است.

گزینه «۲»: بر اساس متن، عبارت «طوطی بلندترین مکان‌ها را برای زندگی انتخاب می‌کند!» نادرست است.

گزینه «۳»: بر اساس متن، عبارت «طوطی دوست دارد اسباب‌بازی‌اش را در آب بشوید!» نادرست است.
 (فاطمه منصوریان)

-۳۴

مطلوب متن، «طوطی بعد از سه حیوان خانگی دیگر (سگ‌ها، گربه‌ها و ماهی‌ها) بیشترین تعداد را دارد، و زندگی‌اش کمتر از یک قرن است!»
 (درک مطلب)

(مبوبه ابسام)

-۴۶

رسول خدا (ص) با گفتار و رفتار خویش، انقلابی (تحولی) عظیم در جایگاه خانواده و زن پدیدآورد «و من آیاته ان خلق لكم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا إلیها...». رسول خدا (ص) به جای حکومت ستمگران و طاغوتیان، ولایت الهی را حاکم کرد و نظام اجتماعی بر پایه قوانین الهی بنا نهاد. «یا ایها الذین آمنوا أطیعوا الله و أطیعوا الرسول...»

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۹، صفحه‌های ۱۳۳ و ۱۳۴)

(مبوبه ابسام)

-۴۷

طبق آیه «فَمَنِ اسْتَسْ بُنْيَانَهُ عَلَى تَقْوِيَّةِ مِنَ اللَّهِ وَ رَضْوَانِ خَيْرٍ» من استس بُنْيَانَهُ عَلَى شفا جرف هار فانهار به نار جهنم و الله لایهدی القوم الطالبین». علت این که نافرمانان ظالم نامیده شده‌اند این است که با هر نافرمانی، از بهشت دور می‌شوند و این کار، ظلم به خویش است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۸، صفحه ۹۹)

(مبوبه ابسام)

-۴۸

لوازم و اسباب برقراری عدالت (قسط) در آیه «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رَسُولًا بِالْبَيِّنَاتِ وَإِنَّا مَعْهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُولَ النَّاسُ بِالْقَسْطِ»، شامل دلایل روشن، کتب و میزان هستند. دلیل نادرستی گزینه «۲» و «۴»، ازال کتاب‌ها (کتب) با دلایل روشن نیست بلکه پیامبران با دلایل روشن و معجزات می‌آیند.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۹، صفحه ۱۳۵)

(هاری ناصری)

-۴۹

دوره استعمار که دوره غارت علی‌تی ثروت ملت‌ها بود و تا اواخر قرن بیستم ادامه داشت، یکی از سیاهترین دوران‌های زندگی انسان روی کره زمین است. سرانجام دولت‌های غربی، از استعمار علی‌تی کشورها دست برداشتند و حاکمان و نظامیان خود را خارج کردند. اما شیوه دیگری برای تسلط بر این کشورها در پیش گرفتند که «استعمار نو» نام گرفت. در این شیوه جدید، کشور استعمارگر با استفاده از قدرت نظامی، جاسوسی، تبلیغاتی و فرهنگی خود، افراد وابسته به خود را در کشورها به قدرت می‌رساند و به صورت‌های گوناگون از آن‌ها حمایت می‌کند.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۱۰، صفحه‌های ۱۳۶ و ۱۳۷)

(ابوالفضل امدادزاده)

-۵۰

ترتیب نسلی که ادامه‌دهنده راه توحید و اسلام باشند، در خانواده‌هایی که خود، اهل یکتاپرستی باشند و مودت و رحمت میان آنان برقرار باشد، امکان‌پذیر است. در آیه «وَ مِنْ آیَاتِهِ أَنَّ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنفُسِكُمْ ازواجاً لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَ جَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَ رَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآیَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ»، به وجود مودت و رحمت بین زن و مرد اشاره شده است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس‌های ۹ و ۱۰، صفحه‌های ۱۳۸ و ۱۳۹)

دین و زندگی (۳)

-۴۱

(مرتضی محسن‌کبیر)

قرآن کریم آنجا که می‌خواهد تکذیب‌کنندگان دین را معرفی کنند، از کسانی یاد می‌کند که بیتیمان را از خود می‌رانند و دیگران را به اطعم مساکین تشویق نمی‌نمایند و این موضوع به عدالت‌خواهی از معیارهای تمدن اسلامی اشاره دارد و با آیه «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رَسُولًا بِالْبَيِّنَاتِ وَإِنَّا مَعْهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُولَ النَّاسُ بِالْقَسْطِ» در تقابل است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۹، صفحه‌های ۱۳۵ و ۱۳۶)

-۴۲

(عباس سیر بشبستری)

خداآوند در قرآن کریم می‌فرماید: «وَ مِنْ آیَاتِهِ أَنَّ خَلَقَ لَكُمْ انسان را بِالْأَنفُسِكُمْ ازواجاً لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَ جَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَ رَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآیَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ».

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۹، صفحه ۱۳۷)

-۴۳

(محمد رضای‌یقا)

شیطان برای دور کردن انسان از توبه، تلاش فراوان می‌کند و با حیله و فربی، مانع توبه انسان‌ها می‌شود. از جمله اینکه: ابتدا انسان را با این وعده که «گناه کن و بعد توبه کن!» به سوی گناه می‌کشاند و وقتی که او آلوهه شد، از رحمت الهی مأیوس شد و می‌سازد و می‌گوید: «آب که از سرگذشت، چه یک وجب، چه صد وجب» در این حالت، انسان با خود می‌گوید که کار از کار گذشته و پرونده عمل نزد خداوند آنقدر سیاه است که دیگر توبه‌ام پذیرفته نیست.

دلیل نادرستی گزینه‌های «۱» و «۲»: عبارت «تو هنوز جوانی، فرصت توبه داری»، مربوط به حیله تسویف است.

دلیل نادرستی گزینه‌های «۲» و «۴»: عبارت «چقدر بد شد!...» زبان حال انسانی است که قلب‌آپشیمان شده است.

(دین و زندگی یازدهم، درس ۷، صفحه ۱۹)

-۴۴

(فیروز نژادرنف- تبریز)

گزینه «۱»: بر اساس آیه «مَنْ أَمْنَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ وَ عَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرٌهُمْ وَ لَا خُوفٌ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُون»، ایمان به خدا (توحید) و آخرت باعث می‌شود که انسان پاداشی در نزد پروردگار داشته و از حزن و اندوه و ترس دور باشد.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۹، صفحه ۱۳۳)

-۴۵

(محمد رضای‌یقا)

طبق آیه شریفه «أَدْعُ إِلَي سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْخَيْسَنَةِ وَ جَادِلُهُمْ بِالْأَسْتِي هِيَ أَحَسَنُ»: «به راه پروردگارت دعوت کن با دانش استوار و اندرز نیکو و با آنان به شیوه‌ای که نیکوتراست، مجادله‌نما»، اولین روش معقول و قرآنی برای دعوت به پیام رهایی بخش اسلام، «حکمت» است و صفت «نیکو؛ احسن» برای «جدال» و بحث و گفت‌و‌گو به کار رفته است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۱۰، صفحه ۱۳۹)

(امین اسدیان پور)

این فرموده خدای متعال که: «برای بندگان نیکوکارم چیزهایی ذخیره کرده‌ام که...» بیانگر آن است که نعمت‌هایی که خداوند بخشی از آن را در قرآن به ما معرفی کرده و مراتبی از آن هم اخربو است، در این دنیا قابل توصیف نیست.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۸، صفحه ۹۹)

-۵۸

(وهدیه کاغزی)

تصمیمهای جدید همواره برای تکمیل پیمانهای قلی و پیمودن ادامه راه نیست، بلکه گاه برای بازگشت از مسیر است که چندی به غلط پیموده شده و آثار زیانباری بر جای گذاشته است. این گونه تصمیمهای توبه نام دارد.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۷، صفحه ۸۶)

-۵۱

(مرتضی محسنی کبیر)

حدیث امیرالمؤمنین (ع) که می‌فرماید: «یا معاشر التجار، الفقه ثم المتعار: ای گروه تاجران و بازرگانان، اول یادگیری مسائل شرعی تجارت، سپس تجارت کردن» مؤید آن است که برای به دست آوردن درآمد پاک و حلال باید احکام و مسائل شرعی تجارت را آموخت تا گرفتار کسب حرام نگردیم.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۸، صفحه ۱۰۷ و ۱۰۸)

-۵۹

(وهدیه کاغزی)

مفهوم توبه درباره خداوند یعنی درهای رحمتش را به روی انسان می‌گشاید و آرامش را به قلب او باز می‌گرداند.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۷، صفحه ۸۶)

-۵۲

(سید احسان هندری)

تولید، توزیع و تبلیغ فیلم‌ها، لوح‌های فشرده، مجلات، روزنامه‌ها، کتاب‌ها و انواع آثار هنری به منظور گسترش فرهنگ و معارف اسلامی و میاره با تهاجم فرهنگی و ابتدا اخلاقی از مصادیق مهم عمل صالح از واجبات کفایی و دارای پاداش بزرگ است.

شرکت در مجالس شادی مانند جشن عروسی، جشن‌های مذهبی و ملی جایز است و حتی اگر موجب تقوتی صلة رحم یا تبلیغ دین شود، مستحب است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۸، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

-۶۰

(ممدرضا فرهنگیان)

قمار علاوه بر این که یک کار بیهوده است، پول و ثروت مردم را در مسیری که هیچ فایده‌ای برای جامعه ندارد به کار می‌گیرد. از طرف دیگر این عمل مبان برند و بازنه کینه و دشمنی به وجود می‌آورد و در آیه شریفه «و لا تقربوا الرزق اته کان فاحشة و ساء سبیلاً» تعابیر «و لا تقربوا» و «ساء سبیلاً» برای عمل زشت زنا آمده است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۸، صفحه ۱۰۳)

-۵۳

(میرمسین زاهدی)

ترجمه جمله: «هنگامی که پلیس‌ها رسیدند، همه کارگران، کارخانه را به طرف میدان اصلی مرکز شهر برای راهپیمایی ترک کرده بودند.»

زبان انگلیسی (۳)

-۶۱

نکته مهم درسی

به ساختار «ماضی بعید + گذشته ساده + By the time» دقت کنید.

(گرامر)

(علی عاشوری)

ترجمه جمله: «مردم در این باره که بهتر است چه کاری انجام شود عقاید بسیار مختلفی دارند، زیرا این مسئله، مردم مناطق مختلف کشور را به صورتی متفاوت تحت تاثیر قرار می‌دهد.»

-۶۲

نکته مهم درسی

دقت کنید که "what" با توجه به مفهوم کلی این جمله نهاد است، اما نمی‌تواند فعل جمله باشد، پس ساخت جمله مجهول خواهد بود مگر اینکه در ادامه جمله نهاد داشته باشیم. گزینه‌های «۱ و ۳» درست نیستند، زیرا در حالت معلوم به کار رفته‌اند. گزینه «۴» در صورتی می‌توانست درست باشد که جای "should" و "We" که فعل جمله است عوض می‌شد، زیرا بعد از کلمه پرسشی در وسط جمله، باید ابتداء فعل و سپس فعل را به کار ببریم.

(گرامر)

(علی شکوهی)

ترجمه جمله: «الف: آیا می‌توانیم برای شنا به دریا بروم؟»
«ب: نه، دریا خیلی طوفانی است. اگر هوابند بود، به شنا می‌رفتیم.»

-۶۳

نکته مهم درسی

با توجه به "if" و "d" که مخفف "would" است، متوجه می‌شویم که جمله شرطی نوع دوم است. در شرطی نوع دوم در جمله شرط به جای "was" با همه فعلها "were" به کار می‌رود.

(گرامر)

(مرتضی محسنی کبیر)

همواره گروهی از اهل باطل هستند که نه تنها زیر بار حق و حقیقت نمی‌رونند، بلکه سرترا حق جویی و حق پرسنی می‌شوند، زیرا گسترش عدالت، منافع آن‌ها را تهدید می‌کند. برای تحقق سخن حق باید برنانه‌بزی کرد، قیام نمود و موانع حق و حق پرسنی را در کل جهان زدود و این امر می‌سترن نمی‌شود مگر با جهاد و آمادگی برای شهادت در راه خدا و تحمل همه سختی‌های این راه که همان راه حق و حقیقت است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۱۰، صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۰۳)

-۵۴

(ممدرضا رضایی بقا)

مهم‌ترین راه اصلاح و معالجه جامعه از بیماری‌های اجتماعی، انجام دادن وظیفه امر به معروف و نهی از منکر است. اگر مردم در انجام این وظیفه کوتاهی کنند، گناهان اجتماعی، قوی‌تر و محکم‌تر می‌شوند و در تمام سطوح جامعه نفوذ می‌کنند. عمل به وظیفه مقدس امر به معروف و نهی از منکر از مهم‌ترین عوامل استحکام نظام اسلامی است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس های ۷ و ۱۰، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

-۵۶

(ممدرضا رضایی بقا)

با اینکه کلیسا، خود از ثروتمندترین مالکان بود، اما مردم را به دوری از دنیا و زهد نسبت به مواهب طبیعی و نعمت‌های الهی تشویق می‌کرد. همین دوگانگی در گفتار و عمل، به تدریج سبب بدینی اروپاییان نسبت به کلیسا و کشیشان شد. دقت شود که اگر رفتار ناپسند برخی افراد سبب بدینی دیگران به دین شود، در واقع حقوق معنوی مردم ضایع شده است و باید فرد توبه‌کننده با تمام وجود به جبران حقوق از دست رفته بپردازد.

(دین و زندگی دوازدهم، درس های ۷ و ۱۰، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

-۵۷

(مودرمه مسامن)

-٧١

نکته مهم درسی

گذشته ساده به عملی اشاره دارد که در زمان گذشته رخ داده و به پایان رسیده است.

(کلوز تست)

(مودرمه مسامن)

-٧٢

- ۲) فسیل
۴) نخاله

- ۱) روغن
۳) ذغال

(کلوز تست)

(امیرحسین مرادی)

-٧٣

ترجمه جمله: «متن، انرژی گرفته شده از خورشید و انرژی هدرفته توسط کره زمین و بازگشته به فضا را چگونه با هم مقایسه می کند؟»
«انرژی حاصل از خورشید به اندازه انرژی هدرفته توسط کره زمین است.»
(درک مطلب)

(امیرحسین مرادی)

-٧٤

ترجمه جمله: «از دو پاراگراف آخر چه نتیجه‌های می‌توان گرفت؟»
«متوسط دمای سطح زمین به خاطر جو زمین بیشتر از دمای ماه است.»
(درک مطلب)

(امیرحسین مرادی)

-٧٥

ترجمه جمله: «بر اساس متن، شما درباره انرژی خروجی از زمین چه می‌فهمید؟»
«انرژی خروجی، ترکیبی از انرژی ورودی بازتاب شده و انرژی درحال فرار از سطح و جو زمین است.»
(درک مطلب)

(امیرحسین مرادی)

-٧٦

ترجمه جمله: «مفهوم اصلی متن چیست؟»
«متوسط دما و آب و هوای زمین به خاطر برقراری تعادل بین انرژی حاصل شده از خورشید و انرژی هدرفته توسط زمین ثابت است.»
(درک مطلب)

(میرحسین زاهدی)

-٧٧

ترجمه جمله: «این متن عمدتاً در مورد طراحی اولین راکتور است.»
(درک مطلب)

(میرحسین زاهدی)

-٧٨

ترجمه جمله: «با خواندن متن بالا، شما اطلاعات زیر را پیدا می کنید، بهز این که اولین گاز تولید شده تحت فشار توسط راکتور دی اکسید کربن بود.»
(درک مطلب)

(میرحسین زاهدی)

-٧٩

ترجمه جمله: «براساس متن، کالدر هال درواقع یک نیروگاه هسته‌ای است.»
(درک مطلب)

(میرحسین زاهدی)

-٨٠

ترجمه جمله: «پاراگراف بعد از پاراگراف آخر ممکن است در مورد نحوه بهره‌برداری بهتر از اورانیوم بحث کند.»
(درک مطلب)

(علی شکوهی)

ترجمه جمله: «هنگام نوشتن یک متن، بسیار مهم است که مطمئن شوید نوشته شما یک مقدمه مناسب و یک نتیجه‌گیری خوب دارد.»

(۱) تأکید

(۲) مقصد

(۳) نتیجه‌گیری

نکته مهم درسی

توجه داشته باشید که در کتاب درسی تان، با فعل "conclude" به معنی «نتیجه‌گیری کردن» آشنا شده‌اید. شکل اسمی این فعل، "conclusion" است.
(واژگان)

(علی شکوهی)

ترجمه جمله: «خرس‌های گریزلی برای زندگی کردن به فضای زیادی نیاز دارند، بنابراین کاهش اندازه زیستگاهشان بر تعداد حیواناتی که هر سال متولد می‌شوند، تاثیر بسیار بدی خواهد داشت.»

(۱) نیاز داشتن

(۲) مبادله کردن

(۳) دریافت کردن

(۴) پیش‌بینی کردن

(واژگان)

(فریبا توکلی)

ترجمه جمله: «این روزها هیچ کس نمی‌خواهد در مورد نتیجه کارهایش فکر کند و هیچ کس در مورد اینکه این چطور زندگی آن دختر بیچاره را نایاب می‌کند حرف نمی‌زنند.»

(۱) محدوده، حوزه

(۲) احتمال

(۳) تفاوت

(۴) نتیجه

(واژگان)

(علی عاشوری)

ترجمه جمله: «یکی از کتاب‌هایی که آندرس سلسیوس، فیزیکدان و منجم سوئدی، درباره نجوم نوشته، در ارتباط با روش جدیدی برای محاسبه فاصله زمین تا خورشید بود.»

(۱) فاصله

(۲) منطقه

(۳) تغییر

(۴) بار

(واژگان)

(مودرمه مسامن)

(۱) منبع

(۲) کالا

(۳) گیاه

(۴) مخصوص

(کلوز تست)

(مودرمه مسامن)

(۱) معمولاً

(۲) بهطور ناشایست

(۳) عمیقاً

(۴) بهطور طبیعی

(کلوز تست)

(مودرمه مسامن)

نکته مهم درسی

با توجه به مفهوم متن در این سوال به ترکیب "as + صفت + as" نیاز داریم.

(کلوز تست)

نقد و بررسی آزمون ۲۷ اردیبهشت ماه ۹۸ اختصاصی دوازدهم ریاضی

نام درس	نام طراحان	قامت
حسابان ۲	کاظم اجلالی - سید عادل حسینی - آریان حیدری - طاهر دادستانی - محمد امین روانبخش - محمد ساسانی یاسین سپهر - میلاد سجادی لاریجانی - علی شهرابی - عرفان صادقی - حمید علیزاده - میثم فلاح محمد جواد محسنی - رسول محسنی منش - میلاد منصوری - جهانبخش نیکنام	
هندسه ۳	امیرحسین ابو محبوب - حسین خراibi - سید امیر ستوده - رضا عباسی اصل - مهرداد ملوندی - سروش موئینی	
ریاضیات گستته	امیرحسین ابو محبوب - علی ایمانی - کاظم باقرزاده چهره - کیوان دارابی - علیرضا شریف خطیبی - سروش موئینی هومن نورآئی	
فیزیک ۳	عبدالرضا امینی نسب - زهره آقامحمدی - ناصر خوارزمی - بیتا خورشید - میثم دشتیان - سعید شرق سعید طاهری بروجنی - امیرحسین مجوزی - سیدعلی میرنوری - احسان هادوی - روبن هوانسیان - شادمان ویسی	
شیمی ۳	محمد رضا پور جاوید - جواد جدیدی - حسن رحمتی کوکنده - جعفر رحیمی - مینا شرافتی پور - مهدی شریفی محمد عظیمیان زواره - حسن لشکری - محمد حسن محمدزاده مقدم - سید محمد معروفی - محمد وزیری	

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	حسابان ۲	هندسه ۳	ریاضیات گستته	فیزیک ۳	شیمی ۳
گزینشگر	کاظم اجلالی	امیرحسین ابو محبوب	امیرحسین ابو محبوب	سیدعلی میرنوری	حسن رحمتی کوکنده
گروه ویراستاری	مرضیه گودرزی حمید زرین کفش	علی ارجمند سید عادل حسینی	علی ارجمند سید عادل حسینی	حمد زرین کفش علی زرین کفش	علی حسنی صفت علی علمداری مینا شرافتی پور امیرحسین مسلمی
مسئول درس	سید عادل حسینی	امیرحسین ابو محبوب	امیرحسین ابو محبوب	بابک اسلامی	محمد وزیری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	محمد اکبری
مسئول دفترچه	نرگس غنیزاده
گروه مستندسازی	مدیر گروه: مریم صالحی
حروف نگار	حسن خرم جو
ناظر چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - کانون فرهنگی آموزش - تلفن: ۰۱۱-۶۴۶۳

(ممدرامین، روانپردازی)

-۸۴

برای مشتق گیری یک طرفه در چنین توابعی، کافی است در همسایگی نقطه موردنظر، مقدار عبارت جزء صحیح و علامت عبارت قدرمطلقی را تعیین کنیم و از تابع بدست آمده مشتق بگیریم. بنابراین در این سؤال داریم:

$$x \rightarrow (-2)^+ : f(x) = -2x^3 + 2x + 4$$

$$\Rightarrow f'_+(-2) = -4x + 2 \Big|_{x=-2} = 10$$

$$x \rightarrow 2^- : f(x) = -x^3 + x + 2 \Rightarrow f'_-(2) = -2x + 1 \Big|_{x=2} = -3$$

$$\Rightarrow f'_+(-2) - f'_-(2) = 10 - (-3) = 13$$

(مسابان ۲ - مشتق: صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۶)

(طاهر داستان)

-۸۵

$$\begin{cases} 2-x \geq 0 \Rightarrow x \leq 2 \\ \sqrt[3]{2-\sqrt{2-x}} \geq 0 \Rightarrow \sqrt{2-x} \leq \sqrt[3]{2} \Rightarrow 2-x \leq 2 \Rightarrow x \geq 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow D_f = [0, 2]$$

پس تنها مشتق راست f در $x=0$ قابل محاسبه است. در نتیجه داریم:

$$\Rightarrow f'_+(0) = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{f(x) - f(0)}{x - 0} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\sqrt[3]{2-\sqrt{2-x}}}{x} = +\infty$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\sqrt{x}}{x\sqrt[3]{2+\sqrt{2-x}}} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{\sqrt{x}\sqrt[3]{2+\sqrt{2-x}}} = +\infty$$

(مسابان ۲ - مشتق: صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۶)

(میلاد سعادی لاریجانی)

-۸۶

$$\text{شرط پیوستگی: } \lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = f(1) = \lim_{x \rightarrow 1^-} f(x)$$

$$\Rightarrow 2a + 3 = b + 6 \Rightarrow 2a - b = 3 \quad (1)$$

$$f'(x) = \begin{cases} 3 - \frac{a}{\sqrt{x^3}} & ; x \geq 1 \\ bx & ; x < 1 \end{cases}$$

$f'_+(1) = f'_-(1)$: شرط مشتق‌بذیری

$$\Rightarrow 3 - a = 2b \Rightarrow a + 2b = 3 \quad (2)$$

$$\frac{(1),(2)}{} \Rightarrow a = \frac{9}{\Delta}, b = \frac{3}{\Delta} \Rightarrow \frac{a}{b} = 3$$

(مسابان ۲ - مشتق: صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۶)

(عرفان حارقی)

حسابان ۲

-۸۱

راه حل اول:

$$y = x^2 - 2 \Rightarrow y' = 2x$$

$x = 2$: طول نقطه مماس $= 4 \Rightarrow 2x = 4 \Rightarrow x = 2$

$$y = x^2 - 2 \xrightarrow{x=2} y = 2 \quad \text{عرض نقطه تماس}$$

$$y = 4x + a \xrightarrow{y=2} 2 = 8 + a \Rightarrow a = -6$$

راه حل دوم:

چون خط بر سهمی مماس است، معادله $x^2 - 2 = 4x + a$ باید جواب

مضاعف داشته باشد:

$$\Rightarrow x^2 - 4x - a - 2 = 0 \Rightarrow \Delta = 4a + 24 = 0 \Rightarrow a = -6$$

(مسابان ۲ - مشتق: صفحه‌های ۷۲ تا ۷۳)

(سید عارل مسینی)

-۸۲

$$A = g'(1)f(1) - f'(1)g(1) = \frac{g'(1)f(1) - f'(1)g(1)}{(f(1))^2}$$

$$= \left(\frac{g(x)}{f(x)} \right)' \Big|_{x=1} (f(1))^2$$

$$\frac{g(x)}{f(x)} = \frac{x^4 - 16}{(x^2 + 2)(x^4 + 4)} = x^2 - 4 \Rightarrow \left(\frac{g(x)}{f(x)} \right)' = 4x$$

$$\Rightarrow A = 4(1)(f(1))^2 = 4(1)(16) = 456.$$

(مسابان ۲ - مشتق: صفحه‌های ۹۲ تا ۹۳)

(یاسین سپهر)

-۸۳

حاصل حد $\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(a+h) - f(a)}{h}$ (در صورت وجود) را مشتق تابع f

نامیده و با $f'(a)$ نشان می‌دهیم.

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(\gamma + h) - f(\gamma)}{h} = f'(\gamma) = \frac{3}{\gamma}$$

$$h(x) = f(\gamma x) \Rightarrow h'(x) = \gamma f'(\gamma x)$$

$$\xrightarrow{x=1} h'(1) = \gamma f'(\gamma) \Rightarrow h'(1) = \gamma \times \frac{3}{\gamma} = 3$$

(مسابان ۲ - مشتق: صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

(عمرفان صادرقی)

-۹۰

$$f(x) = \sin^{\frac{1}{4}}(f'(x))$$

$$\Rightarrow f'(x) = f''(x) \times \frac{1}{4} \sin(f'(x)) \times \cos(f'(x))$$

$$= f''(x) \times \sin(\frac{1}{4}f'(x)) \xrightarrow{x=0} f'(0) = f''(0) \times \sin(\frac{1}{4}f'(0))$$

$$\xrightarrow{f'(0)=\frac{\pi}{4}} f'(0) = f''(0) \times \underbrace{\sin\left(\frac{1}{4}\frac{\pi}{4}\right)}_{1}$$

$$\Rightarrow f''(0) = f'(0) = \frac{\pi}{4}$$

(مسابقات - مشتق: صفحه‌های ۵۰ تا ۹۷)

(عمرفان صادرقی)

-۹۱

$$f(x) = ax^{\frac{1}{4}} + bx + c$$

$$\Rightarrow f'(x) = \frac{1}{4}ax + b, f''(x) = \frac{1}{4}a$$

$$f''(\frac{1}{4}) = \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{1}{4}a = \frac{1}{4} \Rightarrow a = 1$$

$$f'(\frac{1}{4}) = 1 \Rightarrow \frac{1}{4}a + b = 1 \xrightarrow{a=1} b = -\frac{1}{4}$$

$$\Rightarrow f'(x) = x - \frac{1}{4}$$

$$\Rightarrow f'(\frac{1}{4}) = \frac{1}{4} - \frac{1}{4} = 0$$

(مسابقات - مشتق: صفحه ۹۸)

(رسول مesson منش)

-۹۲

$$f'(x) = \frac{1}{4}(2x-1)\sqrt{x+\frac{1}{2}} + \frac{1}{2\sqrt{x+\frac{1}{2}}}(2x-1)^2$$

حال باید از f' مشتق بگیریم برای محاسبه مقدار مشتق در یک نقطه خاص،

اگر عامل صفر کننده داشته باشیم کافی است فقط از آن عامل مشتق بگیریم.

اگر توان عامل صفر کننده بیش از یک باشد، مشتق در آنجا صفر است. پس

داریم:

$$f''(\frac{1}{4}) = \frac{1}{4}\sqrt{x+\frac{1}{2}} \Big|_{x=\frac{1}{4}} = \frac{1}{4} = \frac{1}{4}$$

(مسابقات - مشتق: صفحه ۹۸)

(عمرفان صادرقی)

-۸۷

برای آنکه خط مماس بر منحنی $(gof)(x)$ موازی محور طول ها باشد، بایدشیب آن برابر صفر باشد. بنابراین معادله $(gof)'(x) = 0$ را حل می‌کنیم:

$$(gof)'(x) = f'(x) \times g'(f(x)) = 0$$

$$\begin{cases} f'(x) = \frac{1}{2\sqrt{x}} \\ g'(x) = x^{\frac{1}{2}} - x - 6 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2\sqrt{x}} \times (x^{\frac{1}{2}} - x - 6) = 0 \xrightarrow{x=\sqrt{x}} \frac{1}{2\sqrt{x}}(x - \sqrt{x} - 6) = 0$$

$$\Rightarrow x - \sqrt{x} - 6 = 0 \Rightarrow x - 6 = \sqrt{x}^2 \xrightarrow{\text{توان ۲}} x^2 - 12x + 36 = x$$

$$\Rightarrow x^2 - 13x + 36 = 0 \Rightarrow (x-4)(x-9) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 9 \\ x = 4 \end{cases}$$

غ.ق.ق. در معادله صدق نمی‌کند.

(مسابقات - مشتق: صفحه‌های ۵۰ تا ۹۷)

(پیغامبر اکرم (صلوات الله علیه و آله و سلم) نیکنام)

-۸۸

شیب خط L ، برابر است با مشتق تابع f در $x=2$

$$\Rightarrow f'(2) = \frac{1}{2}, \quad f(2) = 1$$

$$\Rightarrow g'(x) = \frac{(f(\sqrt{x}))'}{\sqrt{x}f(\sqrt{x})} = \frac{\frac{1}{2\sqrt{x}}f'(\sqrt{x})}{\sqrt{x}f(\sqrt{x})}$$

$$\Rightarrow g'(\frac{1}{4}) = \frac{\frac{1}{2}f'(\frac{1}{4})}{\sqrt{\frac{1}{4}f(\frac{1}{4})}} = \frac{\frac{1}{2}f'(\frac{1}{4})}{\frac{1}{2}} = \frac{1}{2}f'(\frac{1}{4}) = \frac{1}{24}$$

(مسابقات - مشتق: صفحه‌های ۶۰ و ۹۷)

(عمرفان صادرقی)

-۸۹

$$f(2x+1) = g(x^{\frac{1}{2}} + \sqrt{x}) \Rightarrow (f(2x+1))' = (g(x^{\frac{1}{2}} + \sqrt{x}))'$$

$$\Rightarrow 2f'(2x+1) = \left(2x + \frac{1}{2\sqrt{x}}\right)g'(x^{\frac{1}{2}} + \sqrt{x})$$

$$\xrightarrow{x=1} 2f'(3) = \left(2 + \frac{1}{2}\right)g'(2)$$

$$\xrightarrow{f'(3)=5} 10 = \frac{5}{2}g'(2) \Rightarrow g'(2) = 4$$

(مسابقات - مشتق: صفحه‌های ۵۰ تا ۹۷)

(علی شهرابی)

-۹۶

$$f'(x) = \begin{cases} \frac{a}{2\sqrt{x}} & ; x \geq 1 \\ 2x+2 & ; x < 1 \end{cases}$$

. $c = -1$ است. $f'(-1) = 0$ حتماً بحرانی است. در نتیجه -1

پس تابع f نباید نقطه بحرانی دیگری داشته باشد، بنابراین f در $x=1$ باید مشتق مخالف صفر داشته باشد:

پیوستگی شرط اول $\rightarrow a = 1 + 2 + b \Rightarrow a - b = 3 \quad (*)$

$$\text{مشتق پذیری شرط دوم} \rightarrow f'_+(1) = f'_-(1) \Rightarrow \frac{a}{2} = 2 + 2 \Rightarrow a = 8$$

$$\xrightarrow{(*)} b = 5$$

$$\Rightarrow a + b + c = 8 + 5 + (-1) = 12$$

(مسابان ۲-کلربردهای مشتق؛ صفحه ۱۱۷)

(کاظم اجلان)

-۹۷

$$f'(x) = x(-x^2 + 3x - 2) = x(x-1)(-x+2)$$

با تعیین علامت f' داریم:

x	$-\infty$	0	1	2	$+\infty$
$f'(x)$	$+$	$\max$	0	$\min$	$+$

بنابراین نمودار تابع f در $x=0$ و $x=2$ ماکزیمم نسبی و در $x=1$

مینیمم نسبی دارد. پس مجموع طول نقاط ماکزیمم نسبی برابر ۲ است.

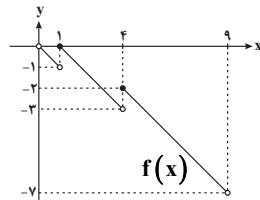
(مسابان ۲-کلربردهای مشتق؛ صفحه ۱۱۷ تا ۱۱۹)

(همیم غلاح)

-۹۸

می‌توان تابع را در بازه مذکور به صورت زیر نوشت:

$$f(x) = \begin{cases} -x & ; 0 < x < 1 \\ 1-x & ; 1 \leq x < 4 \\ 2-x & ; 4 \leq x < 9 \end{cases}$$

نمودار دارای ۲ ماکزیمم نسبی در $x=4$ و $x=1$ و فاقد مینیمم نسبی است.

(مسابان ۲-کلربردهای مشتق؛ صفحه ۱۱۷ تا ۱۱۹)

(علی شهرابی)

-۹۴

$$d = \sqrt{x^2 + (\sqrt{7x+4})^2} = \sqrt{x^2 + 7x + 4}$$

$$\Rightarrow d' = \frac{2x+7}{2\sqrt{x^2 + 7x + 4}}$$

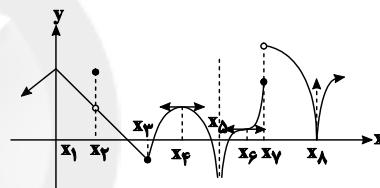
$$\xrightarrow{x=5} d' = \frac{10+7}{2\sqrt{25+35+4}} = \frac{17}{16}$$

(مسابان ۲-مشتق؛ صفحه های ۱۰۳ تا ۱۰۴)

(آریان میری)

-۹۴

می‌دانیم نقاط بحرانی یک تابع، نقاطی از دامنه تابع هستند که مشتق تابع در آنها یا صفر است یا موجود نیست. از طرفی انتقال افقی تأثیری بر روی تعداد نقاط بحرانی تابع ندارد، پس کافی است نقاط بحرانی همین نمودار داده شده را ببینم.

X_1, X_3 : نقطه گوشی $\Leftarrow$ مشتق ناپذیر

X_2, X_4, X_6, X_8 : ناپوسته $\Leftarrow$ مشتق ناپذیر

X_5, X_7 : دارای خط مماس افقی $\Leftarrow$ f' در آنها برابر صفر است.

X_8 : دارای خط مماس قائم $\Leftarrow$ مشتق ناپذیر

ضمناً دقت کنید که X_5 متعلق به دامنه نبوده و بحرانی نیست. پس تعداد

$X_8, X_7, X_6, X_4, X_3, X_2, X_1$ نقاط بحرانی ۷ است:

(مسابان ۲-کلربردهای مشتق؛ صفحه ۱۱۷)

(ممدر ساسان)

-۹۵

$$f(x) = \sqrt[3]{x^2 - 1}$$

$$\Rightarrow f'(x) = (\sqrt[3]{x^2})^2 + \frac{2}{3\sqrt[3]{x}}(x^2 - 1) = \frac{8x^2 - 2}{3\sqrt[3]{x}}$$

$$f'(x) = 0 \Rightarrow 8x^2 - 2 = 0 \Rightarrow x = \pm \frac{1}{2}$$

همچنین در $x=0$ مشتق وجود ندارد.

پس مجموعه نقاط بحرانی تابع برابر $\left\{-\frac{1}{2}, 0, \frac{1}{2}\right\}$ است.

(مسابان ۲-کلربردهای مشتق؛ صفحه ۱۱۷)

مطابق شکل داریم:

$$2x + y = 40 \Rightarrow y = 2(20 - x)$$

مساحت قطاعی با زاویه θ رادیان از دایره‌ای به شعاع r برابر است با

$$\Rightarrow S(x) = \frac{1}{2}x^2\theta = \frac{1}{2}x^2\left(\frac{y}{x}\right) = \frac{1}{2}xy \quad \text{بنابراین داریم: } \frac{1}{2}\theta r^2$$

$$= \frac{1}{2}x(2(20 - x)) = -x^2 + 20x$$

رأس سهمی $S(x)$ نقطه $(10, 10)$ است؛ یعنی به ازای شعاع $x = 10$.

مساحت قطاع حداقل مقدار ممکن خواهد بود.

(مسابقات کاربردهای مشتق: صفحه‌های ۱۱۲ تا ۱۱۹)

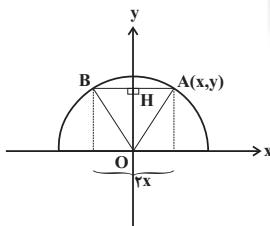
(آریان میری)

-۱۰۲

با توجه به ثابت بودن کل مساحت سطح محصور بین نمودار تابع و محور x ها،

برای آن که مساحت قسمت هاشور خورده، کمترین مقدار ممکن شود، لازم

است که مساحت مثلث OAB بیشترین مقدار باشد.

اگر مختصات رأس A از مثلث را (x, y) در نظر بگیریم، قاعدة مثلث

(AB) برابر $2x$ و ارتفاع مثلث (OH) برابر y خواهد بود. پس مساحت این

$$S = \frac{1}{2}(AB)(OH) = \frac{1}{2}(2x)(y) = xy \quad \text{مثلث متساوی الساقین برابر است با:}$$

$$\Rightarrow S(x) = x\sqrt{2 - x^2}$$

$$\Rightarrow S'(x) = 0 \Rightarrow 1 \times \sqrt{2 - x^2} + \frac{-2x}{2\sqrt{2 - x^2}} \times x = 0$$

$$\Rightarrow \frac{(2 - x^2) - x^2}{\sqrt{2 - x^2}} = 0 \Rightarrow 2 - 2x^2 = 0$$

$$\Rightarrow x = \pm 1 \xrightarrow{\text{در ربع اول}} x = 1 \quad \text{مختصات است}$$

$$\Rightarrow OH = y = \sqrt{2 - x^2} \xrightarrow{x=1} y = 1$$

حال از آن جا که در مثلث متساوی الساقین، میانه و ارتفاع وارد بر قاعده بر

هم منطبق‌اند، مقدار میانه نیز برابر ۱ خواهد بود.

(مسابقات کاربردهای مشتق: صفحه‌های ۱۱۲ تا ۱۱۹)

(ممیر علیزاده)

-۹۹

$$f(x) = -\frac{1}{4}x^4 + \frac{4}{3}x^3 - 2x^2 + 5 \Rightarrow f'(x) = -x^3 + 4x^2 - 4x = 0$$

$$f'(x) = 0 \Rightarrow -x(x-2)^2 = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \\ x = 2 \end{cases}$$

$$f''(x) = -3x^2 + 8x - 4 = -(3x-2)(x-2)$$

$$f''(x) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = \frac{2}{3} \\ x = 2 \end{cases}$$

با تعیین علامت f' و f'' داریم:

x	۰	$\frac{2}{3}$	۲
f''	-	-	+
f'	+	0	-
f	↗ max نسبی	↘ عطف	↘ عطف

بنابراین نمودار تابع f دارای یک نقطه ماکزیمم نسبی و دو نقطه عطف است.

(مسابقات کاربردهای مشتق: صفحه‌های ۱۱۲ تا ۱۱۹)

(بجهانفشن نیکنام)

-۱۰۰

$$D_f = [-a, a]$$

$$\Rightarrow f'(x) = \sqrt{a^2 - x^2} - \frac{x^2}{\sqrt{a^2 - x^2}} = \frac{a^2 - 2x^2}{\sqrt{a^2 - x^2}}$$

$$f'(x) = 0 \Rightarrow x = \frac{a}{\sqrt{2}}, \frac{-a}{\sqrt{2}} \quad \text{نقاط بحرانی:}$$

$$\Rightarrow f(a) = f(-a) = 0$$

$$\Rightarrow f\left(\frac{a}{\sqrt{2}}\right) = \frac{a^2}{2} \quad \text{ماکزیمم مطلق:}$$

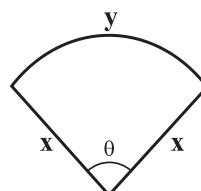
$$\Rightarrow f\left(-\frac{a}{\sqrt{2}}\right) = -\frac{a^2}{2} \quad \text{مینیمم مطلق:}$$

$$\Rightarrow \left(\frac{a^2}{2}\right)\left(-\frac{a^2}{2}\right) = \frac{-a^4}{4} \Rightarrow a^4 = a^4 \Rightarrow a = \pm 3$$

(مسابقات کاربردهای مشتق: صفحه‌های ۱۱۲ تا ۱۱۹)

(بجهانفشن نیکنام)

-۱۰۱

(عمرفان صارق)

-۱۰۵

با توجه به نمودار f' , جواب معادله $f'' = 0$, مثبت است. بنابراین باید طول

نقطه عطف f مثبت باشد. پس گزینه «۱» نادرست است.

همچنین بعد از نقطه عطف، $f'' > 0$ و تقریباً f رو به بالاست و قبل از آن،

$f'' < 0$ و تقریباً f رو به پایین است. بنابراین گزینه‌های «۲» و «۴» نیز

نادرست و گزینه «۳» پاسخ صحیح خواهد بود.

(مسابقات کاربردهای مشتق: صفحه‌های ۱۳۶ تا ۱۳۷)

(محمد علیزاده)

-۱۰۶

$$f(x) = x(x+1)|x-1| = \begin{cases} x(x+1)(x-1) & ; x \geq 1 \\ -x(x+1)(x-1) & ; x < 1 \end{cases}$$

$$= \begin{cases} x^3 - x & ; x \geq 1 \\ -x^3 + x & ; x < 1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f'(x) = \begin{cases} 3x^2 - 1 & ; x > 1 \\ -3x^2 + 1 & ; x < 1 \end{cases} \Rightarrow f''(x) = \begin{cases} 6x & ; x > 1 \\ -6x & ; x < 1 \end{cases}$$

برای پیدا کردن نقاط موردنظر، باید معادله $f''(x) = 0$ را حل کنیم:

$$f''(x) = 0 \Rightarrow \begin{cases} 6x = 0 \Rightarrow x = 0 > 1 \\ -6x = 0 \Rightarrow x = 0 < 1 \end{cases}$$

با تعیین علامت f'' داریم:

f''	+	0	+	1
+	0	-		+
0		0		0

بنابراین جهت تغیر نمودار f , در نقاط $x = 0$ و $x = 1$ عوض می‌شود.

تابع در $x = 1$, مشتق اول و دوم ندارد.

(مسابقات کاربردهای مشتق: صفحه‌های ۱۳۶ تا ۱۳۷)

(کاظم اجلالی)

-۱۰۷

توجه کنید که

$$f'(x) = 2x - k^2 \sin x \Rightarrow f''(x) = 2 - k^2 \cos x$$

چون نمودار تابع f نقطه عطف ندارد پس علامت $f''(x)$ باید همواره

نامنفی باشد یا باید همواره نامثبت باشد.

(ممدریوار محسنی)

-۱۰۳

یک تابع پیوسته هنگامی یکنواست که علامت مشتق در آن تغییر نکند.

$$y' = 6x^2 + 6mx + 24$$

پس باید مشتق عبارت که در اینجا یک تابع درجه دوم است تغییر علامت ندهد، یعنی $\Delta \leq 0$ باشد.

$$\Rightarrow \Delta = 0 \Rightarrow 36(m^2 - 16) \leq 0 \Rightarrow m^2 \leq 16 \Rightarrow -4 \leq m \leq 4$$

(مسابقات کاربردهای مشتق: صفحه‌های ۱۲۶ تا ۱۲۷)

(میلاد منصوری)

-۱۰۴

واضح است که نمودار تابع $y = xf(x-1)$ بر محور x در $x = -4$ مماس است. بنابراین داریم:

$$xf(x-1) = ax^3 + bx^2 + cx = ax(x+1)^2$$

$$\Rightarrow ax^3 + bx^2 + cx = a(x^2 + 2x + 1)$$

$$= ax^3 + ax^2 + 2ax + a \Rightarrow \begin{cases} b = 2a \\ c = a \end{cases} \Rightarrow a = \frac{1}{2}, b = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow xf(x-1) = \frac{1}{2}x^3 + \frac{1}{2}x^2 + x \Rightarrow f(x-1) = \frac{1}{2}x^3 + \frac{1}{2}x^2 + x$$

$$\Rightarrow f(x) = \frac{1}{2}(x+1)^3 + \frac{1}{2}(x+1) + \frac{1}{2} = \frac{1}{2}x^3 + \frac{5}{2}x^2 + \frac{7}{2}x + \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow xf(x) = \frac{1}{2}x^3 + \frac{5}{2}x^2 + \frac{7}{2}x$$

$$\Rightarrow (xf(x))' = \frac{3}{2}x^2 + 5x + \frac{7}{2}$$

برای اینکه تابع $y = xf(x)$ نزولی باشد، مشتق آن باید نامثبت باشد:

$$\Rightarrow \frac{3}{2}x^2 + 5x + \frac{7}{2} \leq 0 \Rightarrow x \in \left[-\frac{5}{3}, -\frac{1}{3}\right]$$

(مسابقات کاربردهای مشتق: صفحه‌های ۱۲۶ تا ۱۲۷)

بنابراین تابع f' ، حتماً باید به صورت زیر باشد:

$$\begin{aligned} f'(x) &= \lambda x^3 - 24x^2 + 2ax = \lambda x(x-x_0)^2 \\ &= \lambda x^3 - 16x_0 x^2 + \lambda x_0^2 x \end{aligned}$$

که از برابری این دو ضابطه به سادگی نتیجه می‌شود:

$$x_0 = \frac{3}{\lambda}, a = 9$$

(مسابان ۲-کاربردهای مشتق: صفحه‌های ۱۳۶ تا ۱۳۷)

(جواب‌پیش‌پنهان)

-۱۱.

معادله را به صورت $x^3 - 6x^2 = k - 1$ بازنویسی می‌کنیم. برای بررسی

جواب‌های این معادله، کافی است نقاط برخورد نمودار تابع

$$f(x) = x^3 - 6x^2$$

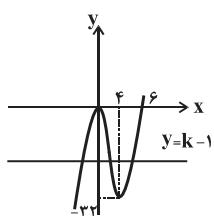
$$f(x) = x^3 - 6x^2 = x^2(x-6)$$

$$f'(x) = 3x^2 - 12x = 3x(x-4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=0 \Rightarrow f(0)=0 \\ x=4 \Rightarrow f(4)=-32 \end{cases}$$

با تعیین علامت f' داریم:

f'	+	۰	-	۴	+
↗ max نسبی ↘ min نسبی ↗					

بنابراین نمودارهای موردنظر، مطابق شکل زیر هستند:

برای این که این دو نمودار، سه نقطه برخورد داشته باشند؛ کافی است

نامعادله $0 < k - 1 < -32$ برقرار باشد:

$$\Rightarrow -31 < k < 1$$

کمترین مقدار صحیح k ، -30 است.

(مسابان ۲-کاربردهای مشتق: صفحه‌های ۱۳۶ تا ۱۳۷)

$$-1 \leq -\cos x \leq 1 \Rightarrow -k^2 \leq -k^2 \cos x \leq k^2$$

$$2 - k^2 \leq 2 - k^2 \cos x \leq 2 + k^2$$

برای این که $f''(x)$ همواره نامنفی باشد باید داشته باشیم:

$$2 - k^2 \geq 0 \Rightarrow |k| \leq \sqrt{2}$$

برای این که $f''(x)$ همواره نامثبت باشد باید داشته باشیم:

$$2 + k^2 \leq 0$$

که این رابطه امکان‌پذیر نیست.

$$\Rightarrow |k| \leq \sqrt{2}$$

(مسابان ۲-کاربردهای مشتق: صفحه‌های ۱۳۶ تا ۱۳۷)

(میلار سپاری لاریجان)

-۱۰۸

$$f'(x) = \frac{(x^2 + a) - 2x(x+1)}{(x^2 + a)^2} = \frac{-x^2 - 2x + a}{(x^2 + a)^2}$$

طول اکسترموم‌های نمودار تابع، جواب‌های معادله $f'(x) = 0$ است.

$$\Rightarrow x^2 + 2x - a = 0. \quad (*)$$

با توجه به نمودار، این مقادیر $b = -3$ و $a = 3$ هستند.

$$\Rightarrow (-b)\left(\frac{3}{b}\right) = -3 = -a \Rightarrow a = 3$$

$$\Rightarrow x^2 + 2x - 3 = (x+3)(x-1) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x = -3 = -b \Rightarrow b = 3 \\ x = 1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow a + b = 6$$

(مسابان ۲-کاربردهای مشتق: صفحه‌های ۱۳۶ تا ۱۳۷)

(سید عارل مسینی)

-۱۰۹

$$f'(x) = \lambda x^3 - 24x^2 + 2ax$$

نقطه $x = x_0$ ، نقطه عطف تابع است که خط مماس بر نمودار تابع در این

نقطه افقی است. این یعنی $x = x_0$ باید صفرهای هر دو تابع f' و f'' باشد.

باشد، رأس سهمی نقطه $S\left(\frac{17}{2}, 4\right)$ و در صورتی که $F(5, 4)$ باشد، رأس

$$\text{سهمی نقطه } S\left(\frac{9}{2}, 4\right) \text{ است.}$$

(هنرسه ۳- آشناي با مقاطع مفروطی: صفحه های ۵۰ تا ۵۵)

(اميرحسين ابومحبوب)

-۱۱۳

اگر a فاصله کانونی، d قطر قاعده و h عمق (گودی) یک آئینه سهمی

$$\text{باشد، آنگاه رابطه } a = \frac{d^2}{16h} \text{ برقرار است. داریم:}$$

$$\frac{a_1}{a_2} = \frac{\frac{d_1^2}{16h_1}}{\frac{d_2^2}{16h_2}} = \left(\frac{d_1}{d_2}\right)^2 \times \left(\frac{h_2}{h_1}\right) = \left(\frac{60}{100}\right)^2 \times \frac{40}{30}$$

$$= \left(\frac{3}{5}\right)^2 \times \frac{4}{3} = \frac{9}{25} \times \frac{4}{3} = \frac{12}{25}$$

$$\frac{a_2 = a}{a} \Rightarrow \frac{a_1}{a} = \frac{12}{25} \Rightarrow a_1 = \frac{12}{25}a$$

(هنرسه ۳- آشناي با مقاطع مفروطی: مشابه تمرین ۱۳ صفحه ۵۱)

(اميرحسین ابومحبوب)

-۱۱۴

نقطه $D(2, 0, -2)$ بر روی یکی از وجههای مکعب به معادله

$$\begin{cases} 1 \leq x \leq 3 \\ -1 \leq y \leq 3 \\ z = -2 \end{cases} \text{ قرار دارد ولی روی هیچ یک از یالهای مکعب واقع نیست.}$$

نقطه $A(1, 3, 2)$ یکی از رأسهای مکعب (محل تقاطع سه یال) است. نقطه

$B(3, 1, -2)$ نیز روی یکی از یالهای مکعب واقع شده که محل تقاطع دو

$$\begin{cases} 1 \leq x \leq 3 \\ -1 \leq y \leq 3 \\ z = -2 \end{cases} \text{ و } \begin{cases} x = 3 \\ -1 \leq y \leq 3 \\ -2 \leq z \leq 2 \end{cases} \text{ است. نقطه}$$

$C(0, -1, 1)$ خارج مکعب واقع شده است.

(هنرسه ۳- بردارها: صفحه های ۶۷ و ۶۸)

(مسین فرازی)

خط هادی سهمی، خطی افقی است، بنابراین سهمی قائم است و با توجه به مختصات کانون، دهانه سهمی رو به بالا است. فاصله کانون تا خط هادی سهمی، دو برابر فاصله کانونی سهمی است، بنابراین داریم:

$$2a = 5 - 1 = 4 \Rightarrow a = 2$$

با توجه به این که رأس سهمی دقیقاً وسط خط هادی و کانون سهمی قرار

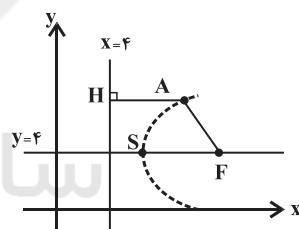
دارد، پس $S(3, 3)$ رأس سهمی است و در نتیجه داریم:

$$(x - 3)^2 = 8(y - 3) \xrightarrow{x=0} 9 = 8(y - 3)$$

$$\Rightarrow y - 3 = \frac{9}{8} \Rightarrow y = \frac{33}{8}$$

(هنرسه ۳- آشناي با مقاطع مفروطی: صفحه های ۵۰ تا ۵۵)

(مسین فرازی)

خط هادی سهمی، خطی قائم است، بنابراین سهمی افقی است و چون نقطه A در سمت راست خط هادی است، پس دهانه سهمی رو به راست باز می شود. می دانیم هر نقطه روی سهمی از خط هادی و کانون آن به یک فاصله است و در ضمن کانون همواره روی محور تقارن سهمی قرار دارد. پس با

فرض $F(x, 4)$ داریم:

$$|AH| = |AF| \Rightarrow 9 - 4 = \sqrt{(9-x)^2 + (7-4)^2}$$

$$\Rightarrow 25 = (9-x)^2 + 9 \Rightarrow 9 - x = \pm 4 \Rightarrow x = 13 \text{ یا } 5$$

و چون S وسط کانون و خط هادی قرار دارد، پس در صورتی که $F(13, 4)$

$$= 2\sqrt{2} \times 2\sqrt{2} \times \left(-\frac{1}{2}\right) = -4$$

(هنرسه ۳ - بردارها، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

(رضا عباس‌اصل)

-۱۱۸

$$\vec{c} = \vec{a} \times \vec{b} = (4 - m, mn - 2, 1 - 2n)$$

تصویر بردار $\vec{c}$ روی محور x ها برابر ۱ است، بنابراین داریم:

$$4 - m = 1 \Rightarrow m = 3$$

طول تصویر بردار $\vec{c}$ روی صفحه xz برابر ۲ است، در نتیجه داریم:

$$2 = \sqrt{(4 - m)^2 + (1 - 2n)^2} \xrightarrow{m=3} (1 - 2n)^2 = 3$$

$$\Rightarrow 1 - 4n + 4n^2 = 3 \Rightarrow 4n^2 - 4n - 2 = 0$$

$$\Rightarrow n = -\frac{(-4)}{4} = 1 \quad \text{مجموع مقادیر}$$

(هنرسه ۳ - بردارها، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

(سید امیر ستوره)

-۱۱۹

ابتدا دو بردار $\vec{AB}$ و $\vec{AC}$ را تشکیل می‌دهیم. داریم:

$$\begin{cases} \vec{AB} = (-3, -3, 3) \\ \vec{AC} = (-1, -1, 0) \end{cases} \Rightarrow \vec{AB} \times \vec{AC} = (3, -3, 0)$$

مساحت مثلث ABC برابر است با:

$$S_{\triangle ABC} = \frac{1}{2} |\vec{AB} \times \vec{AC}| = \frac{1}{2} \sqrt{3^2 + (-3)^2} = \frac{1}{2} \times 3\sqrt{2} = \frac{3\sqrt{2}}{2}$$

(هنرسه ۳ - بردارها، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

(حسین خزایی)

-۱۲۰

شرط آن که چهار نقطه A, B, C, D روی یک صفحه باشند آن است که سه بردار $\vec{AD}, \vec{AB}$ و $\vec{AC}$ هم صفحه باشند، به عبارتی $\vec{AB} \cdot (\vec{AC} \times \vec{AD}) = 0$ باشد.

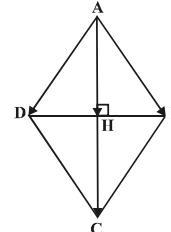
$$\vec{AB} \cdot (\vec{AC} \times \vec{AD}) = 0 \Rightarrow (-2, 2, -2) \cdot ((2, 1, -1) \times (-1, 1, m - 2)) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{vmatrix} -2 & 2 & -2 \\ 2 & 1 & -1 \\ -1 & 1 & m-2 \end{vmatrix} = -6m + 6 = 0 \Rightarrow m = 1$$

(هنرسه ۳ - بردارها، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

(مهرداد ملوندی)

-۱۱۵

مطابق شکل، قطر بزرگ لوزی حاصل برآیند دو بردار $\vec{AB}$ و $\vec{AD}$ می‌باشد.اگر H محل برخورد قطرهای کوچک و بزرگ لوزی باشد، آنگاه داریم:

$$\vec{AB} + \vec{AD} = \vec{AC} \Rightarrow |\vec{AB} + \vec{AD}| = 2|\vec{AH}|$$

مثلث ABD مثلث متساوی‌الاضلاع به طول ضلع ۲ واحد است که طول ارتفاع

$$\text{آن برابر } |\vec{AH}| = \sqrt{\frac{3}{2}}(2) = \sqrt{3} \text{ می‌باشد. بنابراین داریم:}$$

$$|\vec{AB} + \vec{AD}| = 2|\vec{AH}| = 2\sqrt{3}$$

(هنرسه ۳ - بردارها، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

(رضا عباس‌اصل)

-۱۱۶

$$|2\vec{a} + 3\vec{b}| = \sqrt{85} \Rightarrow |2\vec{a} + 3\vec{b}|^2 = 85$$

$$\Rightarrow 4|\vec{a}|^2 + 12\vec{a} \cdot \vec{b} + 9|\vec{b}|^2 = 85$$

$$\Rightarrow 16 + 12\vec{a} \cdot \vec{b} + 45 = 85 \Rightarrow 12\vec{a} \cdot \vec{b} = 24 \Rightarrow \vec{a} \cdot \vec{b} = 2$$

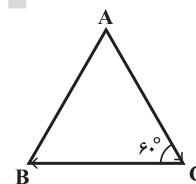
اگر بردار $\vec{a}'$ تصویر قائم بردار $\vec{a}$ بر راستای بردار $\vec{b}$ باشد، داریم:

$$|\vec{a}'| = \frac{|\vec{a} \cdot \vec{b}|}{|\vec{b}|} = \frac{2}{\sqrt{5}} = \frac{2\sqrt{5}}{5}$$

(هنرسه ۳ - بردارها، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

(سروش موئینی)

-۱۱۷

 ABC ، هر سه قطر وجههای مکعب هستند، پس مثلث ABC متساوی‌الاضلاع است و زاویه ACB برابر 60° خواهد بود. چون انتهایبردار $\vec{AC}$ بر ابتدای بردار $\vec{CB}$ منطبق است، پس زاویه بین دو بردار $\vec{AC}$ و $\vec{CB}$ ، مکمل زاویه ACB یعنی برابر 120° است و داریم:

$$\vec{AC} \cdot \vec{CB} = |\vec{AC}| |\vec{CB}| \cos 120^\circ$$

موجود در مجموعه احاطه گر مینیمم، حداکثر باید به اندازه دو رأس فاصله وجود داشته باشد.

(ریاضیات گستره- گراف و مدل سازی؛ صفحه های ۴۳ تا ۵۴)

(علن ایمان)

-۱۲۴

$$\frac{4}{2} \times \frac{3}{2} \times \frac{3}{2} \times \frac{2}{2} \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{2}$$

فرد زوج فرد زوج فرد زوج فرد زوج فرد

مطابق شکل تعداد حالت هایی که ۴ رقم فرد و ۳ رقم زوج می تواند به صورت یک در میان قرار گیرند، برابر $4! \times 3!$ است. با توجه به این که هر یک از ارقام ۲، ۳ و ۵، دو بار تکرار شده اند، تعداد اعداد هفت رقمی مورد نظر برابر

$$\frac{4! \times 3!}{2! \times 2! \times 2!} = \frac{24 \times 6}{8} = 3 \times 6 = 18$$

است با:

(ریاضیات گستره- ترکیبات؛ صفحه های ۵۶ تا ۵۹)

(کاظم باقرزاده پهلوه)

-۱۲۵

با توجه به شرط $x_i \geq i+1$ ($i=1,2,3$)، سه متغیر y_1, y_2 و y_3 را می توان در معادله جایگزین کرد:

$$x_1 = y_1 + 2, x_2 = y_2 + 3, x_3 = y_3 + 4$$

$$x_1 + x_2 + x_3 = 11 \Rightarrow y_1 + y_2 + y_3 = 2$$

تعداد جواب های صحیح و نامنفی این معادله برابر است با:

$$\binom{2+3-1}{3-1} = \binom{4}{2} = 6$$

(ریاضیات گستره- ترکیبات؛ صفحه های ۵۹ تا ۶۱)

(علیرضا شریف خلبان)

-۱۲۶

حالت های ممکن عبارت اند از:

$$x_4 = 1 \Rightarrow x_1 + x_2 + x_3 = 11$$

$$\binom{11-1}{3-1} = \binom{10}{2} = 45 \quad \text{تعداد جواب های طبیعی} \Rightarrow$$

$$x_4 = 2 \Rightarrow x_1 + x_2 + x_3 = 10$$

$$\binom{10-1}{3-1} = \binom{9}{2} = 36 \quad \text{تعداد جواب های طبیعی} \Rightarrow$$

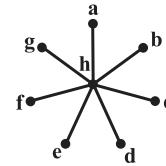
بنابراین تعداد جواب های طبیعی معادله برابر است با:

(ریاضیات گستره- ترکیبات؛ صفحه های ۵۹ تا ۶۱)

(کیوان دارابی)

-۱۲۱

چون گراف دارای یک - مجموعه با اندازه یک است، پس قطعاً رأسی در گراف وجود دارد که با تمام رئوس دیگر گراف مجاور باشد. حال اگر هیچ دو رأس دیگری در گراف مجاور یکدیگر نباشند، آنگاه مطابق شکل، مجموعه $A = \{a, b, c, d, e, f, g\}$ یک مجموعه احاطه گر مینیمال برای این گراف است، یعنی حداکثر تعداد اعضای چنین مجموعه ای برابر ۷ است.

(ریاضیات گستره- گراف و مدل سازی؛ صفحه های ۴۳ تا ۵۴)

(امیرحسین ایومیوب)

-۱۲۲

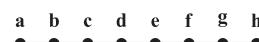
مجموعه $\{e, f, h\}$ یک مجموعه احاطه گر مینیمم برای گراف G است، پس عدد احاطه گری گراف برابر ۳ است. حال با افزودن یال fg ، مجموعه $\{e, f, g\}$ قادر به احاطه تمام رئوس گراف است. پس عدد احاطه گری گراف G برابر ۲ خواهد بود. در صورت افزودن هر یک از یال های ab ، di و fb به گراف G ، عدد احاطه گری گراف باز هم برابر ۳ است.

(ریاضیات گستره- گراف و مدل سازی؛ صفحه های ۴۳ تا ۵۴)

(امیرحسین ایومیوب)

-۱۲۳

$$\text{عدد احاطه گری گراف } P_8, \text{ برابر } 3 \text{ است.}$$

مطابق شکل، مجموعه های احاطه گر مینیمم گراف P_8 عبارت اند از: $\{a, d, g\}, \{b, d, g\}, \{b, e, g\}, \{b, e, h\}$

دقت کنید که در هر مجموعه احاطه گر مینیمم این گراف، یک رأس از میان a و b و یک رأس از میان g و h باید موجود باشد و بین هر دو رأس

(سروش موئین)

-۱۲۹

اعداد دو رقمی مضرب ۳ عبارت اند از ۱۲، ۱۵، ۱۸، ...، ۹۶ و ۹۹، که در مجموع ۳۰ عدد هستند.

حالاتی که مجموع دو عدد از میان این اعداد برابر ۹۶ است، عبارت اند از $(12, 84)$ ، $(15, 81)$ ، ... و $(45, 51)$ که شامل ۱۲ گروه است. همچنین اعداد ۴۸، ۸۷، ۹۰، ۹۳، ۹۶ و ۹۹ در هیچ گروهی نیستند. در بدترین حالت از هر گروه یک عضو و تمام اعداد بدون گروه را انتخاب می‌کنیم (روی هم $18 = 12 + 6$ عضو) و در انتخاب نوزدهم مطمئن هستیم که قطعاً دو عدد با مجموع ۹۶ وجود دارد.

(ریاضیات گسسته - ترکیبات: صفحه‌های ۱۰ تا ۱۸)

(امیرحسین ابراهیمیوب)

-۱۳۰

اگر a و b دو عضو از اعضای مجموعه A باشند، آنگاه می‌توان آنها را به صورت $a = 2^{\alpha_1} \times 3^{\beta_1} \times 5^{\gamma_1}$ و $b = 2^{\alpha_2} \times 3^{\beta_2} \times 5^{\gamma_2}$ نمایش داد. در این صورت حاصل ضرب آنها به صورت $ab = 2^{\alpha_1+\alpha_2} \times 3^{\beta_1+\beta_2} \times 5^{\gamma_1+\gamma_2}$ تمامی توانهای آن زوج باشد و این موضوع در حالتی ممکن است که توانهای پایه‌های مشابه در a و b ، همزمان هر دو زوج و یا هر دو فرد باشند. چون سه پایه مختلف وجود دارد پس در مجموع $2 \times 2 \times 2 = 8$ حالت مختلف برای زوج یا فرد بودن توانها در هر کدام از اعداد a یا b وجود دارد. در نتیجه با انتخاب ۹ عضو از مجموعه A ، قطعاً حداقل دو عضو وجود دارند که توانهای هر سه پایه از نظر زوج یا فرد بودن، دقیقاً مانند یکدیگر بوده و در نتیجه حاصل ضرب آنها مربع کامل است.

(ریاضیات گسسته - ترکیبات: صفحه‌های ۱۰ تا ۱۸)

(کیوان دارابی)

-۱۲۷

		۳	۴
۴		۱	
۳	۴	۲	
		۴	

درایه واقع در سطر اول ستون سوم این مربع لاتین قطعاً برابر ۳ است، چون در سطر اول عدد ۴ و در ستون سوم اعداد ۱ و ۲ موجود هستند. در نتیجه درایه واقع در سطر چهارم ستون سوم یعنی Z ، قطعاً برابر ۴ است. در سطر سوم یکی از درایه‌ها باید برابر ۴ باشد که چون در ستون چهارم، عدد ۴ وجود دارد، لزوماً ۴ باید در ستون دوم این سطر قرار داده شود، یعنی $y = 4$ است. همچنین در سطر دوم نیز یکی از درایه‌ها باید برابر ۴ باشد که چون در ستون‌های دوم تا چهارم، عدد ۴ موجود است، فقط درایه ستون اول از این سطر می‌تواند برابر ۴ شود، پس $x + y + z = 12$ است. در نتیجه $x = 4$ است.

(همون نورانی)

-۱۲۸

(ریاضیات گسسته - ترکیبات: صفحه‌های ۶۲ تا ۶۴)

هر کدام از این توابع به صورت زیر تعریف می‌شوند:

$$f = \{(1,1), (2,2), (3,0), (4,0), (5,0), (6,0)\}$$

اگر مجموعه این دسته از توابع را با S و زیر مجموعه‌هایی از S که برد آنها به ترتیب فاقد ۳ و فاقد ۴ باشد را با A و B نمایش دهیم، داریم:

$$|S| = 4^6 = 256$$

$$|A| = |B| = 3^4 = 81$$

$$|A \cap B| = 2^4 = 16$$

در این صورت مجموعه توابع پوشای معادل مجموعه $\bar{A} \cap \bar{B}$ است. داریم:

$$|\bar{A} \cap \bar{B}| = |S| - |A \cup B| = |S| - (|A| + |B| - |A \cap B|)$$

$$= 256 - (81 + 81 - 16) = 256 - 146 = 110$$

(ریاضیات گسسته - ترکیبات: صفحه‌های ۷۹ تا ۷۳)

$$\Rightarrow \Delta t = \Delta x \left(\frac{1}{v_T} - \frac{1}{v_L} \right) \Rightarrow \Delta x = \frac{\Delta t}{\frac{1}{v_T} - \frac{1}{v_L}}$$

$$\Rightarrow \Delta x = \frac{4 \times 10^{-3}}{\frac{1}{50} - \frac{1}{150}} = \frac{4 \times 10^{-3}}{\frac{2}{150}} = 0 / 3m = 30cm$$

(فیزیک ۳ - نوسان و موج: تمرین ۲۲ کتاب درسی، صفحه ۸۷)

(سیدعلی میرنوری)

-۱۳۴

با توجه به رابطه مربوط به تراز شدت صوت داریم:

$$\beta = (1.0 \text{ dB}) \log \frac{I}{I_0} \xrightarrow{\beta = 4 \text{ dB}} 4 = 1.0 \log \frac{I}{I_0} \Rightarrow 4 / 4 = \log \frac{I}{I_0}$$

$$\Rightarrow 4 - 4 \times 0 / 3 = \log \frac{I}{I_0} \Rightarrow 4 \log 10 - 4 \log 2 = \log \frac{I}{I_0}$$

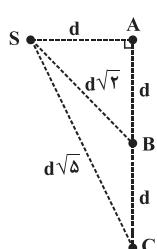
$$\Rightarrow \log 10^4 - \log 2^4 = \log \frac{I}{I_0} \Rightarrow \frac{10^4}{4} = \frac{I}{I_0}$$

$$\xrightarrow{I_0 = 10^{-12} \frac{W}{m^2}} I = \frac{1}{40} \times 10^{-6} \frac{W}{m^2} \Rightarrow I = 2 / 5 \times 10^{-2} \mu W / m^2$$

(فیزیک ۳ - نوسان و موج: صفحه های ۱۰ و ۱۱)

(بیتا فورشیر)

-۱۳۵

اختلاف تراز شدت صوت بر حسب دسیبل بین دو نقطه را می‌توان از رابطه

زیر محاسبه کرد:

$$\beta = (1.0 \text{ dB}) \log \left(\frac{I}{I_0} \right) \Rightarrow \beta_2 - \beta_1 = 1.0 \log \left(\frac{I_2}{I_1} \right)$$

$$\xrightarrow{I = \frac{P}{A = 4\pi r^2}} \beta_2 - \beta_1 = 1.0 \log \left(\frac{r_1}{r_2} \right)^2$$

برای اختلاف تراز شدت صوت بین دو نقطه A و B داریم:

فیزیک ۳

-۱۳۱

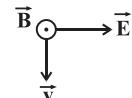
(سعید شرق)

طبق قاعده دست راست، اگر چهار انگشت باز دست راست در جهت میدان

الکتریکی و انگشت شست در جهت انتشار موج الکترومغناطیسی (پرتوی نور)

باشد، جهت چرخش چهار انگشت (یا کف دست) در جهت میدان مغناطیسی

خواهد بود که در این سوال به سمت جنوب خواهد شد.

(فیزیک ۳ - نوسان و موج: صفحه های ۷۴ و ۷۵)

(امیرحسین مهرزی)

-۱۳۲

همان طور که می‌دانیم فاصله بین دو تراکم (جمع شدگی) یا دو انبساط (باز

شدگی) متواالی برابر با طول موج (λ) است. همچنین فاصله بین مرکز یک

تراکم با مرکز انبساط مجاور آن برابر با نصف طول موج $\left(\frac{\lambda}{2}\right)$ است. با این

توضیحات فاصله مشخص شده در شکل برابر است با:

$$\lambda + \frac{\lambda}{2} = \frac{3\lambda}{2} \Rightarrow \frac{3\lambda}{2} = 30 \Rightarrow \lambda = 20cm$$

حال طبق رابطه تندی انتشار موج داریم:

$$\lambda = \frac{v}{f} \xrightarrow{v = 72 \frac{km}{h} \div 3 / 6 = 20 \frac{m}{s}, f = 20 / 2} \lambda = 20cm = 0.2m \Rightarrow f = \frac{20}{0.2} = 100Hz$$

(فیزیک ۳ - نوسان و موج: صفحه ۷۷)

(تبدیل به تست: امیرحسین مهرزی)

-۱۳۳

موج طولی را با L و موج عرضی را با T نشان می‌دهیم. طبق رابطه

$$v, \text{ اختلاف زمانی رسیدن دو موج را تعیین می‌کنیم: } v = \frac{\Delta x}{\Delta t}$$

$$\Delta t = \Delta t_T - \Delta t_L \Rightarrow \Delta t = \frac{\Delta x}{v_T} - \frac{\Delta x}{v_L}$$

(امیرحسین میرزی)

-۱۳۸

زاویه‌ای که جبهه‌های موج تخت با سطح مانع تخت می‌سازند معادل زاویه‌ای است که پرتوی تابیده با خط عمود بر سطح مانع تخت (زاویه تابش) می‌سازد. بنابراین زاویه بین جبهه‌های موج تابیده و بازتابیده معادل زاویه بین پرتوی تابش و بازتابش از سطح مانع تخت است. در نتیجه طبق توضیحات داده شده و قانون بازتاب عمومی داریم:

$$\text{زاویه بازتابش} = 30^\circ \Rightarrow \text{زاویه تابش} = 30^\circ$$

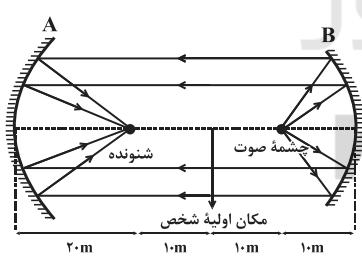
$$= 60^\circ = \text{زاویه بین پرتوهای تابش و بازتابش} = \text{زاویه بین جبهه‌های موج تابیده و بازتابیده}$$

(فیزیک ۳ - برهم‌کنش‌های موج: صفحه ۹۶)

(امیرحسین میرزی)

-۱۳۹

وقتی شخص اول موج صوتی ایجاد می‌کند، به دلیل این که شخص در کانون سطح کاو B قرار دارد، پرتوهای موج همگی موازی محور اصلی از سطح کاو A بازتاب می‌کنند. چون این پرتوها موازی محور اصلی به سطح کاو A عبور می‌رسند، پس بازتاب آنها همگی از فاصله کانونی سطح کاو A طبق شکل شخص باید 10m در جهت چپ (به سمت کانون سطح کاو A) حرکت کند.

(فیزیک ۳ - برهم‌کنش‌های موج: صفحه ۹۶)

(سعید طاهری برومن)

-۱۴۰

در روزهای گرم، هرچه به سطح زمین نزدیک‌تر شویم، دما افزایش می‌یابد. بنابراین چگالی هوا در نزدیکی سطح زمین کاهش می‌یابد که این سبب کاهش ضریب شکست و افزایش سرعت انتقال موج می‌شود.

(فیزیک ۳ - برهم‌کنش‌های موج: صفحه ۹۹ و ۱۰۰)

$$\beta_A - \beta_B = 10 \log \left(\frac{r_B}{r_A} \right)^2 = 10 \log \left(\frac{d\sqrt{2}}{d} \right)^2 = 3$$

برای اختلاف تراز شدت صوت بین دو نقطه B و C داریم:

$$\beta_B - \beta_C = 10 \log \left(\frac{r_C}{r_B} \right)^2 = 10 \log \left(\frac{d\sqrt{5}}{d\sqrt{2}} \right)^2$$

$$= 10 \log \frac{5}{2} = 10(\log 5 - \log 2)$$

$$\log 5 = 1 - \log 2 \rightarrow \beta_B - \beta_C = 10(1 - 2(0/3)) = 4$$

بنابراین:

$$\frac{\beta_B - \beta_C}{\beta_A - \beta_B} = \frac{4}{3}$$

(فیزیک ۳ - نوسان و موج: صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

(سیدعلی میرنوری)

-۱۳۶

زمانی که ناظر (شنونده) ساکن بوده و چشمۀ صوتی به آن نزدیک می‌شود (حالت الف)، فاصلۀ جبهه‌های موج در جلوی چشمۀ صوتی کمتر از پشت آن خواهد شد و بنابراین ناظر ساکنی که چشمۀ صوتی به آن نزدیک می‌شود، طول موج کوتاه‌تری را نسبت به وضعیتی که چشمۀ صوتی ساکن باشد، اندازه می‌گیرد. زمانی که چشمۀ ساکن است و ناظر به آن نزدیک می‌شود، طول موج در جلو و عقب چشمۀ صوتی یکسان است.

(فیزیک ۳ - نوسان و موج: صفحه‌های ۱۰ تا ۱۳)

(شادمان ویسی)

-۱۳۷

وقتی تپ به تکیه‌گاه می‌رسد، نیرویی به آن وارد می‌کند و طبق قانون سوم نیوتون، تکیه‌گاه نیز نیرویی با اندازه برابر و در جهت مخالف به ریسمان وارد می‌کند و باعث می‌شود تپ فرودی علاوه بر تغییر جهت، قرینه نیز شود. با این توضیحات، شکل گزینه «۱» نمی‌تواند بینگر شکل تپ در لحظه‌های بعد از لحظه نشان داده شده در صورت سؤال باشد.

(فیزیک ۳ - برهم‌کنش‌های موج: صفحه ۹۰)

$$f_n = \frac{n}{\gamma L} \times \frac{F}{D\sqrt{\rho\pi}} \Rightarrow f' = \frac{n'}{n} \times \frac{L'}{L} \times \frac{D'}{D} \sqrt{\frac{F}{F'} \times \frac{\rho'}{\rho}}$$

$$\frac{n=n'=1, L=L'}{D=2D', F=2F', \rho=\rho'} \Rightarrow \frac{f}{f'} = 1 \times 1 \times \frac{1}{2} \sqrt{2 \times 1} = \frac{\sqrt{2}}{2}$$

(فیزیک ۳- برهمکنش‌های موج؛ صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۷)

(سیدعلی میرنوری)

-۱۴۴

می‌دانیم که در تار مرتعش با دو انتهای ثابت، اختلاف بسامد دوهماهنگ

متوالی $(f_{n+1} - f_n)$ برابر با f_1 است، بنابراین برای بسامد بیشتر که ۴ گره

دارد، هماهنگ سوم آن تولید شده و برای بسامد هماهنگ سوم داریم:

$$f_3 = 3f_1$$

بدیهی است که برای تولید بسامد هماهنگ دیگر (هماهنگ کمتر) داریم:

$$f_2 = 2f_1 = 2 \times 130 \Rightarrow f_2 = 260 \text{ Hz}$$

(فیزیک ۳- برهمکنش‌های موج؛ صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۷)

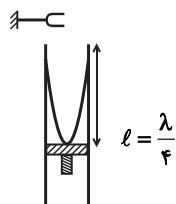
(سیدعلی میرنوری)

-۱۴۵

در ابتدا طول‌موجی که در لوله (هنگام تشدید بسامد دیابازون) تولید می‌شود

را می‌یابیم:

$$\lambda = \frac{v}{f} = \frac{330}{165} \Rightarrow \lambda = 2 \text{ m} = 200 \text{ cm}$$

حال برای اینکه اولین بار بسامد دیابازون تشدید شود، باید طول این لوله یک

انتها بسته برابر $\frac{\lambda}{4}$ باشد. بنابراین داریم:

$$\ell = v \Delta t \xrightarrow[\text{پیستون}]{\ell = \frac{\lambda}{4} = 5 \text{ cm}} \Delta t = \frac{cm}{s} \xrightarrow[\text{پیستون}]{v = \lambda / \Delta t} \Delta t = \lambda / 25s$$

(فیزیک ۳- برهمکنش‌های موج؛ صفحه ۱۰۱)

(سیدعلی میرنوری)

-۱۴۱

پس از برخورد مایل پرتوهای موازی به سطح مشترک آب و هوا، پرتویی که دارای بسامد بیشتری است، بیشتر منحرف می‌شود. دلیل این پدیده هم وابستگی ضریب شکست یک محیط به بسامد نور عبوری از آن محیط است که برای پرتوهای با بسامد بیشتر (طول موج کمتر) بیشتر است.

(فیزیک ۳- برهمکنش‌های موج؛ صفحه ۱۰۰)

(بیتا فورشیر)

-۱۴۲

بهنای نوارهای تداخلی روشن و تاریک در آزمایش یانگ با طول موج نور مورد آزمایش مناسب است.

فاصله بین دو نقطه مورد نظر در دو حالت یکسان است. پس هرچه طول موج کمتر باشد، در فاصله‌ای مشخص، تعداد نوار تداخلی بیشتری جای خواهد

گرفت:

$$\frac{\lambda_2}{\lambda_1} = \frac{N_1}{N_2} = \frac{25}{30} = \frac{5}{6}$$

$$\lambda = \frac{v}{f} \Rightarrow \frac{\lambda_2}{\lambda_1} = \frac{v_2}{v_1} \xrightarrow[v=\frac{c}{n}]{\lambda_2}{\lambda_1} = \frac{n_1}{n_2}$$

$$\frac{\lambda_2}{\lambda_1} = \frac{5}{6} \xrightarrow[n_1=1]{\lambda_1 = 6} \frac{5}{6} = \frac{1}{n_2} \Rightarrow n_2 = \frac{6}{5}$$

(فیزیک ۳- برهمکنش‌های موج؛ صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۵)

(روبن هوانسیان)

-۱۴۳

بسامد تار مرتعشی که دو انتهای آن بسته است از رابطه $\frac{nv}{2L}$

به دست می‌آید و سرعت انتشار موج عرضی در طول آن از روابط زیر محاسبه می‌شود.

$$v = \sqrt{\frac{F}{\mu}} = \sqrt{\frac{FL}{m}} = \sqrt{\frac{FL}{\rho V}} = \sqrt{\frac{F}{\rho A}} = \frac{2}{D} \sqrt{\frac{F}{\rho\pi}}$$

با توجه به داده‌های مسئله می‌توان نوشت:

نادرست می‌باشد.

از طرفی در طیف نور مرئی قرمز بیشترین طول موج و بنفش کمترین طول موج را دارد.

بنفش- نیلی- آبی- سبز- زرد- نارنجی- قرمز

کاهش طول موج

اگر طول موج نور به کار رفته بلندتر باشد، بسامد آن کمتر است (hf) کاهش می‌یابد) ولذا انرژی جنبشی فوتوالکترون‌ها کاهش خواهد یافت. بنابراین گزینه «۳» صحیح است.

(فیزیک ۳- آشنایی با فیزیک اتمی: صفحه‌های ۱۱۶ تا ۱۲۰)

(زهره آقامحمدی)

-۱۴۹

طبق معادله فوتوالکتریک داریم:

$$K_{\max} = hf - W_0$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2}mv_m^2 = hf - W_0$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} \times \frac{9/1 \times 10^{-31} \times 25 \times 10^{10}}{1/6 \times 10^{-19}} = hf - 4$$

$$\Rightarrow hf = 4 + 0 / 21 = 4 / 21 \text{ eV}$$

(فیزیک ۳- آشنایی با فیزیک اتمی: صفحه‌های ۱۱۶ تا ۱۲۰)

(زهره آقامحمدی)

-۱۵۰

بسامد آستانه فلز برابر است با:

$$f_0 = \frac{W_0}{h} \Rightarrow \frac{c}{\lambda_0} = \frac{W_0}{h} \Rightarrow \lambda_0 = \frac{hc}{W_0}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \lambda_{0A} = \frac{1240}{4/5} = 275 / 5 \text{ nm} \\ \lambda_{0B} = \frac{1240}{5} = 248 \text{ nm} \end{cases}$$

برای اینکه پدیده فوتوالکتریک رخدده طول موج نور فرودی باید از طول موج آستانه کمتر باشد. گزینه «۴» از هر دو طول موج آستانه کوچکتر است.

(فیزیک ۳- آشنایی با فیزیک اتمی: صفحه‌های ۱۱۶ تا ۱۲۰)

(سیدعلی میرنوری)

-۱۴۶

در لوله‌های صوتی، فاصله گره‌های مجاور از هم برابر با $\frac{\lambda}{2}$ و فاصله گره‌ها از

شکم‌های مجاور برابر با $\frac{\lambda}{4}$ است. از آنجایی که طول این لوله صوتی برابر با

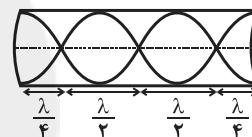
$\frac{3\lambda}{2}$ است، نمی‌تواند «یک انتهای بسته» باشد زیرا نخستین مُد لوله صوتی یک

انتهای بسته دارای طولی معادل $\frac{\lambda}{4}$ است که در مُدهای بعدی طولی معادل

به آن افزوده می‌شود. بنابراین این لوله مطابق شکل زیر «دو انتهای باز» است و

مُد سوم خود (دارای ۳ گره) را تولید کرده است، داریم:

$$L = \frac{3\lambda}{2} = 1/5\lambda$$

(فیزیک ۳- برهم‌کنش‌های موج: صفحه ۱۰۱)

(ناصر فوارزمن)

-۱۴۷

با توجه به رابطه انرژی n فوتون با بسامد f ، می‌توان نوشت:

$$E = nhf \frac{f = \frac{c}{\lambda}}{\lambda} \Rightarrow E = \frac{nhc}{\lambda} \Rightarrow \frac{E_{\text{کاما}}}{E_{\text{فوتو}} \text{ فوتون}} = \frac{n_{\text{کاما}}}{n_{\text{فوتو}}} \times \frac{\lambda_{\text{فوتو}}}{\lambda_{\text{کاما}}} = \frac{\lambda_{\text{فوتو}}}{\lambda_{\text{کاما}}}$$

$$\Rightarrow \frac{E_{\text{کاما}} = E_{\text{فوتو}}}{\lambda_{\text{کاما}} = \lambda_{\text{فوتو}}} = \frac{1}{n_{\text{فوتو}}} \times \frac{5 \times 10^{-6}}{2 \times 10^{-12}}$$

$$\Rightarrow n = 2.5 \times 10^6 \text{ فوتون}$$

(فیزیک ۳- آشنایی با فیزیک اتمی: صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۱۷)

(عبدالرضا امینی نسب)

-۱۴۸

افزایش شدت نور فرودی، فقط تعداد فوتوالکترون‌ها را افزایش می‌دهد و

انرژی جنبشی فوتوالکترون‌ها ثابت می‌ماند. بنابراین گزینه‌های «۱» و «۴»

بنابراین الکترون ابتدا در تراز $n = 5$ قرار داشته است.

با گذار الکترون از تراز $n = 5$ به تراز $n = 2$ ، پرتویی از رشته بالمر گسیل

می‌شود و ناحیه طیف این پرتوها در محدوده فرابخش و مرئی است و طبق

متن کتاب درسی به ازاء $n = 3, 4, 5, 6$ ، طول موج‌های گسیلی رشته بالمر در

محدوده نور مرئی هستند.

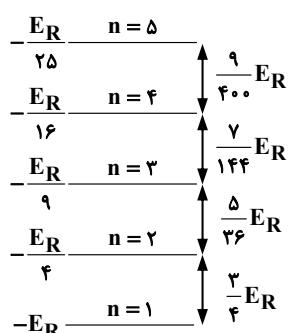
(فیزیک ۳- آشنایی با فیزیک اتمی؛ صفحه‌های ۱۲۹ تا ۱۳۱)

(سعید شرق)

-۱۵۴

انرژی ترازهای الکترون در اتم هیدروژن $E_n = -\frac{E_R}{n^2}$ و اختلاف انرژی

آنها در شکل زیر مشخص شده است.

چون الکترون ابتدا در تراز $n = 3$ قرار دارد و انرژی فoton تابشی برابر با

اختلاف انرژی ترازهای $n = 3$ و $n = 2$ است، بنابراین الکترون با گسیل

القابی به تراز $n = 2$ می‌رود.

(فیزیک ۳- آشنایی با فیزیک اتمی؛ صفحه‌های ۱۲۹ تا ۱۳۱)

(زهره آقامحمدی)

-۱۵۵

هسته‌های A و B دارای N یکسان هستند. هسته‌های ایزوتوپ دارای Z

برابر و N متفاوت هستند، پس گزینه «۳» نادرست است.

هسته‌های سنگین با عدد اتمی بزرگ‌تر از ۸۳ ناپایدارند.

برای هسته C، $Z = N$ است، بنابراین $A = Z + N = 2Z = 2N$ خواهد بود.

(فیزیک ۳- آشنایی با فیزیک هسته‌ای؛ صفحه‌های ۱۳۸ تا ۱۴۰)

(سعید شرق)

-۱۵۱

هنگامی که بیشینه تندی خروج فoton‌الکترون‌ها $\sqrt{3}$ برابر می‌شود، بیشینه

انرژی جنبشی آنها سه برابر خواهد شد.

$$\frac{v_2}{v_1} = \sqrt{3} \Rightarrow \frac{(K_{\max})_2}{(K_{\max})_1} = 3$$

حال طبق معادله فoton‌الکتریک، داریم:

$$K_{\max} = hf - W_0 \Rightarrow hf = K_{\max} + W_0$$

$$\Rightarrow \frac{f_2}{f_1} = \frac{(K_{\max})_2 + W_0}{(K_{\max})_1 + W_0}$$

$$\frac{f_2 = nf_1}{(K_{\max})_2 = 3(K_{\max})_1} \Rightarrow n = \frac{3(K_{\max})_1 + W_0}{(K_{\max})_1 + W_0}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n = 1 + \frac{2(K_{\max})_1}{(K_{\max})_1 + W_0} \Rightarrow n > 1 \\ n = 3 - \frac{2W_0}{(K_{\max})_1 + W_0} \Rightarrow n < 3 \end{cases} \Rightarrow 1 < n < 3$$

(فیزیک ۳- آشنایی با فیزیک اتمی؛ صفحه‌های ۱۱۶ تا ۱۱۷)

(سعید طاهری برومند)

-۱۵۲

با استفاده از معادله ریدبرگ داریم:

$$\frac{1}{\lambda} = R \left(\frac{1}{n'^2} - \frac{1}{n^2} \right)$$

$$\Rightarrow \frac{1}{1/2 \times 10^{-6}} = \frac{1/0.1}{10^{-9}} \times \left(\frac{1}{n'^2} - \frac{1}{4n'^2} \right) \Rightarrow \frac{10^7}{12} = 10^7 \times \frac{3}{4n'^2}$$

$$\Rightarrow n' = 3$$

(فیزیک ۳- آشنایی با فیزیک اتمی؛ صفحه‌های ۱۲۱ تا ۱۲۴)

(مینم (شیان))

-۱۵۳

با استفاده از رابطه ترازهای انرژی الکترون در اتم هیدروژن، داریم:

$$E_n = -\frac{13/6}{n^2} \Rightarrow \frac{E_n}{E_{n'}} = \left(\frac{n'}{n} \right)^2 \Rightarrow \frac{1}{25} = \frac{1}{n^2} \Rightarrow n = 5$$

پس با در نظر گرفتن همه موارد فوق، عدد اتمی ۹ واحد و عدد جرمی ۱۲ واحد کاهش می‌یابد.

(فیزیک ۳- آشنایی با فیزیک هسته‌ای؛ صفحه‌های ۱۴۲ تا ۱۴۵)

(زهره آقامحمدی)

با توجه به نمودار، چون پس از زمان t_1 ، تعداد هسته‌های باقی‌مانده نصف

شده است پس $t_2 = \frac{3}{2}t_1 = \frac{3T_1}{2}$ است. یعنی $t_2 = \frac{3}{2}t_1$ خواهد بود و در

نتیجه تعداد هسته‌های باقی‌مانده پس از زمان t_2 برابر با $\frac{1}{8}N_0$ است.

$$N = N_0 \left(\frac{1}{2}\right)^n \xrightarrow{n=3} N = \frac{1}{8}N_0$$

یعنی تعداد هسته‌های واپاشی شده بعد از زمان t_2 برابر با $N' = \frac{7}{8}N_0$ است.

$$\frac{N'}{N_0} \times 100 = \frac{7}{8} \times 100 = 87.5\%$$

(فیزیک ۳- آشنایی با فیزیک هسته‌ای؛ صفحه‌های ۱۴۶ و ۱۴۷)

(زهره آقامحمدی)

مورد «الف» نادرست است چون در واکنش «گداخت» مجموع جرم

محصولات کمتر از مجموع جرم هسته‌های اولیه است و این اختلاف جرم

$$(E = mc^2)$$

مورد «پ» نادرست است. چون در این فرایند هسته هلیم و یک نوترون پرانرژی تولید می‌شود.

(فیزیک ۳- آشنایی با فیزیک هسته‌ای؛ صفحه‌های ۱۵۲ و ۱۵۳)

(اصسان هادوی)

-۱۵۶

ابتدا با توجه به این که در هر مول اتم هیدروژن به تعداد عدد آووگادرو اتم

هیدروژن وجود دارد، جرم یک اتم هیدروژن را محاسبه می‌کنیم.

$$M = \frac{M}{N_A} \Rightarrow m = \frac{10^{-3}}{6 \times 10^{23}} \Rightarrow m = \frac{1}{6} \times 10^{-26} \text{ kg}$$

حال با استفاده از رابطه اینشتین، داریم:

$$E = mc^2 = \frac{1}{6} \times 10^{-26} \times (3 \times 10^8)^2 \Rightarrow E = 1/5 \times 10^{-10} \text{ J}$$

(فیزیک ۳- آشنایی با فیزیک هسته‌ای؛ صفحه ۱۴۶)

(عبدالرضا امینی نسب)

-۱۵۷

هر نوکلئون فقط به نزدیکترین نوکلئونهای مجاورش نبروی هسته‌ای وارد

می‌کند. بنابراین گزینه «۲» صحیح نیست.

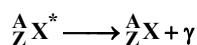
(فیزیک ۳- آشنایی با فیزیک هسته‌ای؛ صفحه‌های ۱۴۸ تا ۱۴۹)

(سعید شرق)

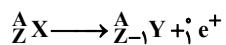
-۱۵۸

برتوی گاما هیچ تأثیری در عدد اتمی و عدد جرمی ندارد و جزء اسواج

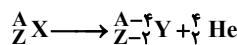
الکترومغناطیسی است.

با گسیل ۳ ذره پوزیترون، عدد اتمی ۳ واحد کاهش می‌یابد و عدد جرمی ثابت می‌ماند.

با گسیل ۳ ذره آلفا عدد جرمی ۱۲ واحد و عدد اتمی ۶ واحد کاهش می‌یابد.

(محمد رضا پور جاورد)

-۱۷۱

کاتیون پایدار فلزهای داده شده، به ترتیب به صورت Mg^{2+} , Al^{3+} و Ca^{2+} هستند که در این میان Al^{3+} با توجه به داشتن کمترین شعاع و بیشترین بار الکتریکی، بالاترین چگالی بار را خواهد داشت. کمترین چگالی بار نیز در بین آنیون‌های F^- , S^{2-} و Cl^- متعلق به Cl^- خواهد بود که باز الکتریکی آن کمتر از S^{2-} بوده و شعاع آن از F^- بزرگتر است. (توجه داشته باشید که علیرغم کوچکتر بودن شعاع Cl^- در مقایسه با S^{2-} , به علت بیشتر بودن تأثیر میزان بار الکتریکی بر چگالی بار، این کمیت در S^{2-} بیشتر از Cl^- خواهد بود.)

(شیمی ۳، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

(محمد وزیری)

-۱۷۲

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: محلول نمک وانادیم (III) به رنگ سبز است که آرایش الکترونی کاتیون وانادیم در آن به صورت $[_{18}\text{Ar}]^{3d^{\gamma}}\text{V}^{4+}$ می‌باشد. گزینه «۲»: محلول نمک وانادیم (IV) به رنگ آبی می‌باشد. با توجه به آرایش الکترونی V^{4+} , این یون دارای ۱ الکترون در زیر لایه d خود می‌باشد.

گزینه «۳»: امروزه در ساخت بروانه کشته اقیانوس بینما به جای فولاد از تیتانیم استفاده می‌کنند.

گزینه «۴»: نیتینول آلیاژی از تیتانیم و نیکل است.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۸۰ تا ۸۶)

(پهلوه چهارمی)

-۱۷۳

بررسی موارد نادرست:

«ب»: مبدل کاتالیستی موجب کاهش آلاینده‌های خروجی می‌شود نه از بین رفتن تمام آنها.

«پ»: واکنش داده شده، در مبدل کاتالیستی خودروهای دیزلی انجام می‌شود.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

(مسن لشکری)

-۱۶۷

الف) NaCl ، یک ترکیب یونی است بنابراین به کار بردن کلمه مولکول برای آن نادرست است و CCl_4 , NH_3 و CH_4Cl ساختار سه‌بعدی دارند.

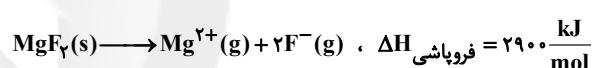
ب) NaCl در دمای 80°C ذوب و در دمای 141°C درجه سلسیوس می‌جوشد و به خاطر گستره دمایی بالای آن در فناوری تبدیل پرتوهای خورشیدی به انرژی الکتریکی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

پ) در ترکیب‌های CO_2 , SO_3 و CCl_4 , اتم مرکزی بار جزئی مثبت (+δ) داشته و مولکول‌ها ناقطبی بوده و در میدان الکتریکی جهت‌گیری نمی‌کنند.

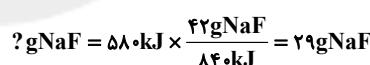
(شیمی ۳، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۷)

(معظر ریمی)

-۱۶۸

$$? \text{kJ} = \gamma / 6 \text{g F}^- \times \frac{1 \text{mol F}^-}{19 \text{g F}^-} \times \frac{2900 \text{kJ}}{2 \text{mol F}^-} = 580 \text{kJ}$$

(شیمی ۳، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

(محمد عظیمیان زواره)

-۱۶۹

سیلیس (SiO_2) جامد کوالانسی بوده در حالی که CO_2 جامد مولکولی می‌باشد. بنابراین ساختار متفاوتی دارند.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۷۸، ۷۹، ۸۰ و ۸۱)

(مهدی شریفی)

-۱۷۰

آنالیپی فروپاشی شبکه یونی، گرمای مصرف شده در فشار ثابت برای فروپاشی یک مول از شبکه یونی و تبدیل آن به یون‌های گازی سازنده است.

(شیمی ۳، صفحه ۱۰)

(مبینا شرافتی پور)

-۱۷۶

بررسی موارد:

(الف) با نصف کردن حجم ظرف، ابتدا غلظت H_2S دو برابر می‌شود اما با توجه به اصل لوشاگی تعادل در جهت رفت جابه‌جا شده و غلظت H_2S در تعادل جدید بیشتر از $8/0$ خواهد بود.

(ب) با خارج کردن واکنش‌دهنده‌ها از ظرف واکنش تعادل در جهت برگشت پیش می‌رود.

(پ) واکنش، واکنشی گرماده بوده که با افزایش دما در جهت برگشت جابه‌جا می‌شود. پس غلظت H_2S در تعادل جدید کمتر از $8/0$ خواهد بود.

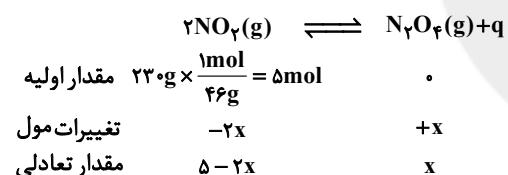
(ت) با افزایش $4/0$ مول H_2S درون ظرف، تعادل در جهت برگشت جابه‌جا شده و غلظت H_2S در تعادل جدید کمتر از $8/0$ مولار خواهد بود.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۷)

(مبینا شرافتی پور)

-۱۷۷

واکنش انجام شده، واکنشی گرماده است و با افزایش دما ثابت تعادل آن کاهش می‌یابد پس در دمای اتاق ثابت تعادل این واکنش برابر K_3 می‌باشد.

$$K_3 = 4 = \frac{[N_2O_4]}{[NO_2]^2} \Rightarrow 4 = \frac{\left(\frac{x}{5-2x}\right)^2}{\left(\frac{5-2x}{2}\right)^2} \Rightarrow x = \begin{cases} 2 & \text{ق.ق.} \\ \frac{2}{3} & \text{غ.ق.ق.} \end{cases} \frac{125}{125}$$

دقت کنید که مقدار عبارت $5 - 2x$ به ازای $x = \frac{2}{3}$ منفی می‌شود.

$$?g N_2O_4 = 2\text{mol} N_2O_4 \times \frac{92\text{g } N_2O_4}{1\text{mol } N_2O_4} = 184\text{g } N_2O_4$$

(شیمی ۳، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۷)

(مسن شکری)

-۱۷۸

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: کاتالیزگر انرژی فعالسازی واکنش‌های رفت و برگشت را به یک اندازه کاهش می‌دهد.

گزینه «۲»: هر واکنش کاتالیزگر مخصوص خود را دارد.

گزینه «۳»: در دمای اتاق فسفر سفید در هوا می‌سوزد ولی گاز هیدروژن به علت انرژی فعالسازی بالاتر در حضور کاتالیزگر می‌سوزد.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۹۵ تا ۹۷)

(مسن رفمنت کوئنده)

-۱۷۴

کاتالیزگرهای، مقدار ΔH واکنش را تغییر نمی‌دهند.

درصد جرم کاهش یافته آلاینده‌ها به صورت زیر است:

$$\frac{(5/99 - 0/61)}{5/99} \times 100 = 89/81\%$$

$$C_xH_y = \frac{(1/67 - 0/07)}{1/67} \times 100 = 95/87\%$$

$$NO = \frac{(1/04 - 0/04)}{1/04} \times 100 = 96/15\%$$

$$\text{ton} = 10^4 \times \frac{50\text{km}}{\text{خودرو}} \times \frac{7/98\text{g}}{1\text{km}} \text{آلاینده کاهش یافته}$$

$$\times \frac{1\text{ton}}{10^6\text{g}} = 3/99\text{ton}$$

(شیمی ۳، صفحه‌های ۹۶ و ۹۷)

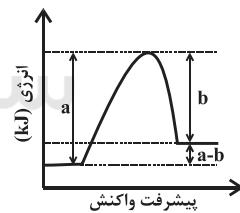
(ممدرضا پورچاویر)

-۱۷۵

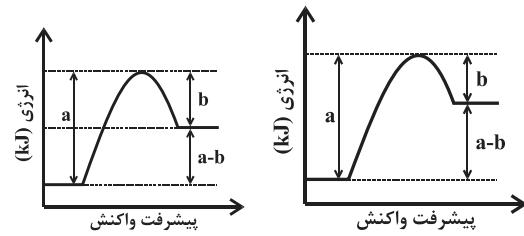
از آنجا که سرعت واکنش رفت کمتر از سرعت واکنش برگشت است، می‌توان گفت که انرژی فعالسازی واکنش رفت بیشتر از انرژی فعالسازی واکنش برگشت بوده و در نتیجه این واکنش در جهت رفت گرمایگر بوده و $\Delta H > 0$ دارد. از طرفی در این واکنش نیز مانند هر واکنش دیگری مقدار ΔH واکنش‌های رفت و برگشت، عکس یکدیگر بوده و خواهیم داشت.

$$\Delta H_{\text{برگشت}} = -(b-a)\text{kJ} = (a-b)\text{kJ}$$

به این ترتیب یکی از نمودارهای فرضی تغییرات انرژی بر حسب پیشرفت واکنش آن به صورت زیر خواهد بود:

با توجه به این نمودار قطعاً $a > b$ بوده و $a > b - a$ بوده. اما توجه داشته باشید که نمی‌توان در مورد مقایسه مقدار b و $a - b$ نظر قطعی داد. چرا که ممکن است مانند نمودار رسم شده $b > a - b$ باشد و یا $b < a - b$ باشد. اینکه مانند نمودارهای زیر $b = a - b$ بوده و یا اینکه $b < a - b$ باشد. توجه داشته باشید که در تمام این حالات $b > a - b$ و $a > b - a$ خواهد بود.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۹۵ تا ۹۷)

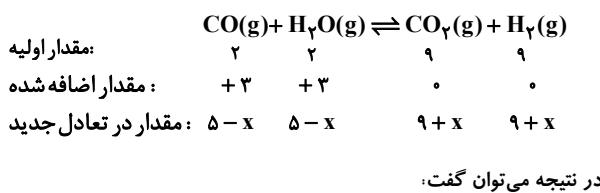
(ممدرضا پورجاویر)

-۱۸۳

با توجه به یکسان بودن تعداد مول‌های گازی در دو طرف معادله واکنش، می‌توان برای تعیین ثابت تعادل از حجم سامانه صرف نظر کرد. بنابراین مقدار K برابر است با:

$$K = \frac{[\text{CO}_2][\text{H}_2]}{[\text{CO}][\text{H}_2\text{O}]} = \frac{9 \times 9}{2 \times 2} = 20 / 25$$

با افزودن ۳ مول از هر واکنش دهنده به سامانه خواهیم داشت:

$$K = 20 / 25 = \frac{(9+x)^2}{(5-x)^2} \Rightarrow 4 / 5 = \frac{9+x}{5-x} \Rightarrow x = 2 / 45$$

مجموع تعداد مول فراورده‌ها پس از برقراری تعادل جدید برابر است با:

$$(9+x) + (9+x) = 18 + 2x = 18 + 2 \times 2 / 45 = 22 / 9$$

(شیمی ۳، صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۴)

(ممدرسان ممدرس/راه‌نمایی)

-۱۸۴

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف: واکنش‌های شیمیایی صرف نظر از این که گرماده یا گرمایگر باشند، برای آغاز شدن به انرژی نیاز دارند که به آن انرژی فعال‌سازی می‌گویند.

ت: استفاده از کاتالیزگر سبب کاهش آلودگی محیط زیست می‌شود.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۹۵، ۹۶، ۹۷، ۹۸ و ۱۰۰)

(ممدرضا پورجاویر)

-۱۸۵

تنها عبارت نادرست، مورد «ب» است.

کاهش دما منجر به جایگزینی تعادل در جهت تولید گرما خواهد شد. از آنجا که این تغییر باعث تولید SO₃ نیز شده است، گرما در طرفی است که ۲SO₂ + O₂ ⇌ ۲SO₃ در آن وجود دارد:

در مورد «ت» با افزودن محلول نقره نیترات، بین Ag⁺ و Cl⁻ واکنش انجام شده و با کاهش غلظت Cl⁻، تعادل در جهت تولید آن (در جهت رفت) پیش می‌رود.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۶)

(سید محمد معروفی)

-۱۷۹

با توجه به جدول زیر، گزینه «۱» صحیح است.

c + d	A واکنش ΔH	a + b + c + d	A E _a
-c	B واکنش ΔH	a + b	A E _a
d	C واکنش ΔH	b	B E _a

(شیمی ۳، صفحه‌های ۹۳ تا ۹۶)

(مسن لشکری)

-۱۸۰

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: کاتالیزگر رویدم (Rh) به کار رفته و رویدم نادرست است.

گزینه «۲»: پس از مدتی از کارابی مبدل‌ها کاسته می‌شود.

گزینه «۳»: با وجود مبدل کاتالیستی، در گازهای خروجی از اگزوز خودروها به هنگام روشن و گرم شدن خودرو به ویژه در روزهای سرد زمستان گازهای CO، NO و C_xH_y بیشتر مشاهده می‌شود.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۹۷ تا ۹۹)

(بیوار پریزی)

-۱۸۱

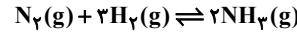
طبق اصل لوشاتلیه، با کاهش حجم (افزایش فشار)، واکنش تعادلی در جهتی پیش می‌رود که تعداد مول کمتری از مواد در ظرف واکنش وجود داشته باشند. همچنین با افزایش حجم (کاهش فشار) واکنش در جهت تعداد مول پیشتر پیشرفت می‌کند. همچنین با خارج کردن فراورده‌ها از ظرف واکنش، واکنش در جهت رفت پیشرفت می‌کند.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۰۵)

(مسن لشکری)

-۱۸۲

گزینه «۱» درست:

$$K = \frac{[\text{NH}_3]^2}{[\text{N}_2][\text{H}_2]^4} = \frac{\left(\frac{\text{mol}}{\text{L}}\right)^2}{\left(\frac{\text{mol}}{\text{L}}\right)^4} = \text{mol}^{-2} \cdot \text{L}^2$$

گزینه «۲» با توجه به متن کتاب درسی درست است.

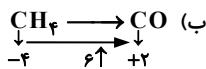
گزینه «۳»: درست است زیرا دمای جوش آمونیاک، نیتروژن و هیدروژن به ترتیب ۳۳، ۱۹۶ و ۲۵۳ درجه سلسیوس است.

گزینه «۴» نادرست: زیرا ثابت تعادل فقط در اثر تغییر دما تغییر می‌کند.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۸)

الف) پایداری گاز کربن مونوکسید (CO) از پایداری کربن دی اکسید (CO₂) کمتر است.

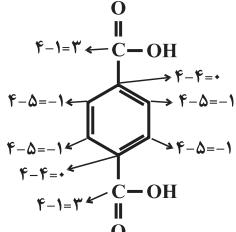
ب) مثانول مایعی بی رنگ و بسیار سمی است و یکی از کاربردهای آن تبدیل به مونومرهای سازنده اش می باشد.

ت) در واکنش (۲) گاز CO کاهش یافته و نقش اکسنده را دارد.
(شیمی ۳، صفحه های ۱۱۸ و ۱۱۹)

(بعضی رهیمن)

-۱۸۹

گزینه «۱»

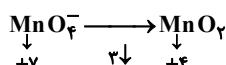
گزینه «۲»

$$\text{ترفتالیک اسید mol} \times \frac{1\text{mol}}{1\text{mol پارازایلن}} = \frac{1\text{mol}}{1\text{mol پارازایلن}} = \text{ترفتالیک اسید g}$$

$$\times \frac{166\text{ g}}{1\text{ mol}} = 16 / 6\text{ g}$$

گزینه «۳»: با توجه به متن کتاب درسی درست است.

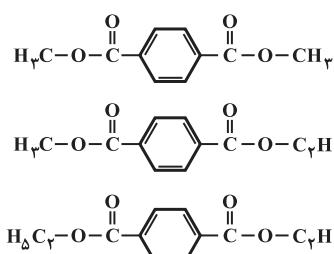
گزینه «۴»

(شیمی ۳، صفحه ۱۱۵)

(ممدر عظیمیان زواره) -۱۹۰

این ۳ نوع دی استر عبارتند از:

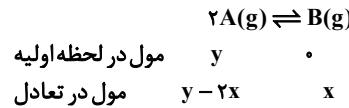

تفاوت جرم مولی سبک ترین و سنگین ترین دی استر =

(شیمی ۳، صفحه های ۱۱۳ و ۱۱۴)

(ممدر محسن مقدمزاده مقدم)

-۱۸۶

با توجه به نمودار اختلاف غلظت تعادلی A و B برابر است با:

$$[\text{A}] = \frac{y - 2x}{2} = \text{تعادلی} \quad [\text{B}] = \text{تعادلی} - \frac{x}{2}$$

$$\Rightarrow y - 2x = 2 + x$$

$$K = \frac{[\text{B}]}{[\text{A}]} = \frac{\frac{x}{2}}{\frac{(y - 2x)^2}{2}} = \frac{\frac{x}{2}}{\frac{(2 + x)^2}{2}} = \frac{2x}{x^2 + 4x + 4} = \frac{1}{4}$$

$$\Rightarrow x^2 + 4x + 4 = 8x \Rightarrow x^2 - 4x + 4 = 0 \Rightarrow x = 2\text{ mol}$$

$$y - 2x = 2 + x \Rightarrow y = 2 + 3x = 8\text{ mol}$$

$$\Rightarrow [\text{A}_0] = \frac{y}{V} = \frac{8}{2} = 4 \frac{\text{mol}}{\text{L}}$$

(شیمی ۳، صفحه های ۱۰۳ تا ۱۰۶)

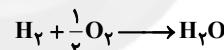
(سید محمد معروفی)

-۱۸۷

ابتدا حساب می کنیم برای گرم کردن آب چقدر انرژی نیاز است:

$$Q = mc\Delta\theta = 1 / 25 \times 4200 \times (90 - 21) = 362250\text{ J} = 362 / 25\text{ kJ}$$

این مقدار انرژی از واکنش سوختن هیدروژن آزاد شده است:

$$362 / 25\text{ kJ} \times \frac{1\text{ mol H}_2}{241 / 5\text{ kJ}} = 1 / 5\text{ mol H}_2$$

پس برای تولید این مقدار انرژی ۱/۵ مول هیدروژن مصرف شده است که این هیدروژن از واکنش تعادلی خارج شده است. پس تعداد مول تعادلی H₂ در واکشن تعادلی برابر ۱/۵ مول بوده است:

ماده	A	B	H ₂	CO
مول اولیه	۲	۳	۰	۰
تغییر مول	-x	-x	+3x	+x
مول تعادلی	۲ - x ↓ 1/5	۳ - x ↓ 2/5	1/5	+x ↓ 0/5

$$3x = 1 / 5 \Rightarrow x = 0 / 5$$

$$K = \frac{[\text{CO}][\text{H}_2]^3}{[\text{A}][\text{B}]} = \frac{\frac{0 / 5}{1 / 5} \times (\frac{1 / 5}{1 / 5})^3}{\frac{2 / 5}{1 / 5} \times \frac{1 / 5}{1 / 5}} = 0 / 2\text{ mol}^2 \cdot \text{L}^{-2}$$

(شیمی ۳، صفحه های ۱۰۳ تا ۱۰۶)

-۱۸۸

(ممدر عظیمیان زواره)

